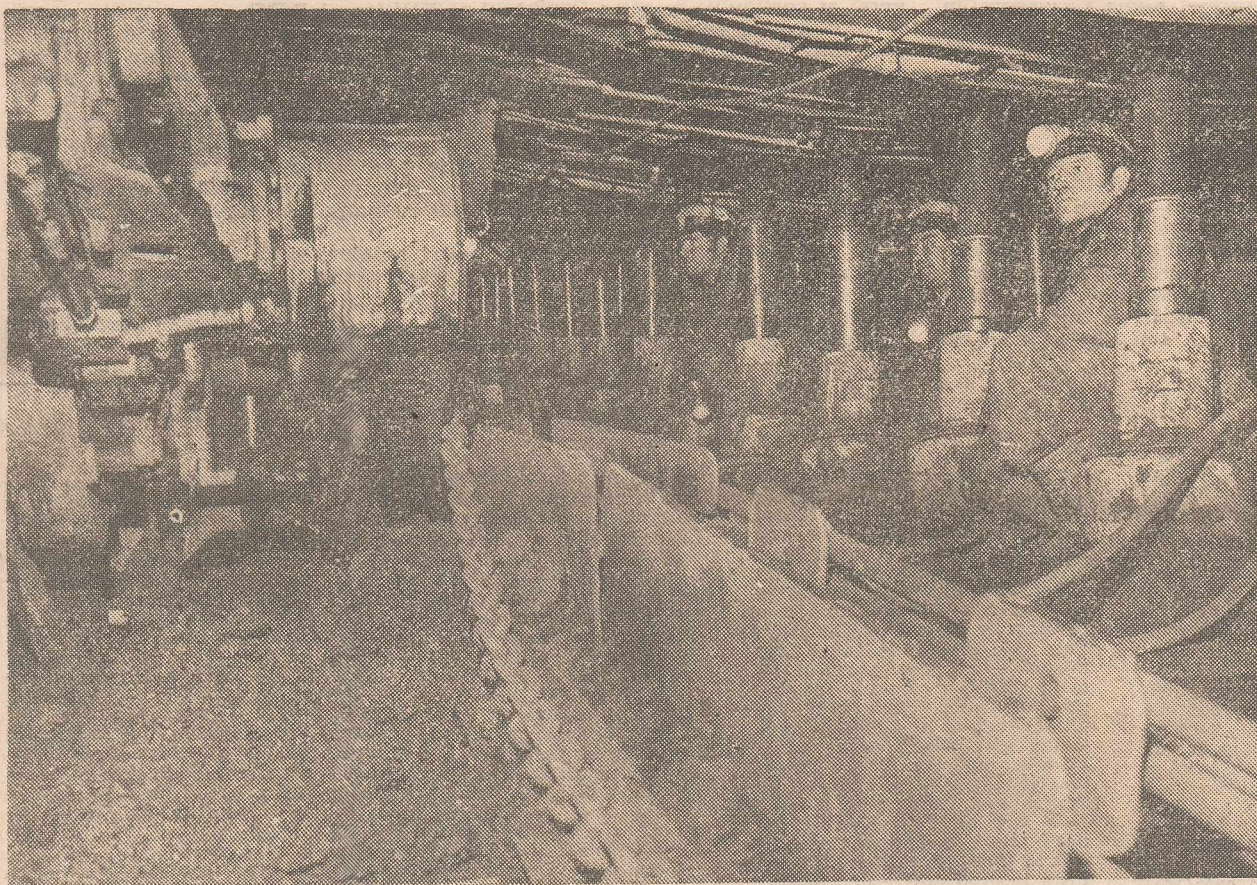

**Pentru ca bilanțul acestui an
să fie cât mai bogat**

DECEMBRIE — O LUNĂ DECISIVĂ!

**„Să demonstrăm
prin întreaga
activitate“**

Uriasele realizări din existența socialistă a patriei noastre în domeniul economic, politic și social au fost reliefate cu putere în dezbaterile înaltului Forum al comunistilor români. Numeroși delegați au înfățișat marile împliniri din domeniile și sectoarele în care activează, din localitățile în care trăiesc și muncesc. Magistrul Raport prezentat de tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat cu pregnanță izbînzile din anii socialismului, în-deosebi după Congresul al IX-lea al partidului, cînd, într-un climat social-politic înnoit, ținînd seama de aspirațiile proprii ale poporului român, de interesele lui fundamentale, s-a realizat pe deplin unitatea dintre partid și popor care a declanșat benefice energii creatoare menite să asigure transpunerea în viață a istoricelor hotărîri ce au propulsat România pe un drum mereu ascendent.

După cum se arată în Rezoluția Congresului al XIV-lea al Partidului Comunist Român, pornindu-se de la realizările bogate obținute în construcția socialismului, cu deosebire în

(Continuare în pag. 7)

OPREA GEORGESCU ■

— În paginile 6-7 —

**La fiecare loc de muncă,
așa cum s-a hotărît la Congres:**

MAI MULT! MAI BINE! MAI EFICIENT!

Reportaje de la Întreprinderea de industrializare a zahărului Luduș • Fabrica de ulei Slobozia • Întreprinderea de morărit, panificație și paste făinoase Alexandria • Întreprinderea „Pionierul” • Construcții metalice Bocșa

Pentru ca ei, tinerii, să nu aibă altă grijă decît cartea

Amplu ecou
în lumea
școlii în urma
recentelor
măsurî privind
majorarea
burselor
pentru studenți
și elevi.

(pag. 2-3)

**Continua
perfecționare
a edificiului social**

O cerință fundamentală în edificarea grandiosului edificiu al socialismului o constituie, fără îndoială, continua perfecționare a interrelațiilor social-politice la toate nivelele, demers ce vizează atât munca nemijlocită pentru producerea bunurilor materiale, cît și, la nivel superior, mișcarea ideilor, laborioasa activitate din sectoarele de concepție și conducere. În acest spirit și consacrat acestor scopuri a avut loc de curînd ședința Comitetului Politic Executiv, desfășurată la numai o săptămînă după încheierea istoricelor lucrări ale celui de-al XIV-lea Congres al partidului. Capătă astfel o deosebită semnificație faptul că prima problemă aflată pe ordinea de zi a ședinței Comitetului Politic Executiv o reprezintă tocmai examinarea unor măsuri privind aplicarea fer-mă în viață a hotărîrilor adoptate de înal-tul forum al comunistilor români. „Con-gresul — a arătat secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în magistrala cuvîntare rostită recent — a aprobat în unanimitate activi-tatea din trecut, dar a adoptat — tot în de-plină unanimitate — programul și Rapor-tul Comitetului Central cu privire la ac-tivitatea partidului în deceniul următor.

Programul este cunoscut. Desigur, ne așteaptă o muncă foarte importantă pentru a stabili cele mai bune măsuri în vederea înlăptuirii lui.”

În această ordine de idei, conducătorul partidului și statului nostru a adus în atenție, în prima parte a cuvîntă-rii rostită, aspectele de fond ale unui nou stil de muncă în consens cu sarcinile noastre prezente și viitoare, a unui stil de muncă dinamic și eficient, în spirit mun-citoresc-revoluționar. Se dovedește astfel, o dată mai mult, că, fiind cu adevărat re-voluționar, partidul nostru, secretarul său general manifestă o înaltă exigență față de rezultatele activității, pun accentul pe eficiența și calitatea tuturor activităților sociale, pe funcționalitatea instituțiilor și formelor democratice de participare a ma-selor la conducerea societății. Cuvintele de ordine sînt în continuare competența, cali-tatea, ordinea, disciplina, combativitatea față de lipsuri, îndeplinirea necondiționată a obligațiilor, respectarea neabătută a le-gilor. În acest sens la ședința Comitetului Politic Executiv s-a hotărît să se acționeze pentru perfecționarea activității de elabo-rare și adoptare a măsurilor de către Co-mitetul Central al Partidului, de către Co-mitetul Politic Executiv pentru creșterea răspunderii în ducerea lor la îndeplinire. S-a hotărît, de asemenea, să se ia toate mă-surile pentru îmbunătățirea activității tu-turor organelor de stat, a guvernului, a mi-nisterelor, a Comitetului Național pentru Știință și Tehnologie, a Comitetului de Stat al Planificării, pentru optimizarea întregului sistem al organismelor de control, în-cepînd cu Controlul Muncitoresc și Curtea de Control Financiar — pentru creșterea răspunderii Marii Adunări Naționale, a comisiilor acesteia, care trebuie să aibă un rol activ în controlul îndeplinirii legilor de către guvern și de către toate organele de stat.

(Continuare în pag. 5)

LIVIU TIMBUS ■

Lumea școlii a primit cu bucurie și recunoștință și răspundere sensul de îndemn al acestor

Abia s-au încheiat lucrările celui de-al XIV-lea Congres, evenimentul politic de deschidere spre viitor, un viitor al certitudinilor de progres al societății românești, când viața politică internă a țării și cunoaște efectele celor dezbătute și ale liniei politice hotărâte în cadrul înaltului forum.

Faptul că linia politică fundamentală rămâne în continuare marcată de preocuparea statornică a partidului și statului nostru, personal a secretarului general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru dezvoltarea multilaterală, în ritm susținut, a societății socialiste românești, multilateralitate din care intrinsec fac parte omul, conștiința, spiritualitatea, nivelul său de cultură și intelectualitate, se desprinde limpede din toate documentele Congresului.

Dacă știința și tehnica sînt concepute, pe temeiul legităților civilizației contemporane, ca forțe de producție, avangarda modernizării economiei, societatea noastră, în consecință, cheltuiește sume însemnate de la buget pentru cei mențiți să le slujească, pentru formarea viitorilor specialiști, pentru înalta calificare a tuturor cadrelor economiei și culturii naționale. Este, în acest sens, binecunoscută atenția de care se bucură în permanență tineretea generației ale țării — sănătatea, învățătura, condițiile de creștere și educare — din partea tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, în așa fel încît continuatoarele cuceririlor noastre de pînă azi să fie temeinic pregătite pentru misiunea lor de mîine. Dacă noi, părinții lor, ne străduim, cu preț la mari eforturi, chiar cu sacrificii, să le lăsăm o patrie înfloritoare, liberă, demnă între națiunile lumii, pe măsura idealurilor celor mai cetezătoare ale înaintașilor, le lăsăm însă și un testament de credință, să apere aceste cuceriri și s-o înalțe tot mai sus.

În acest consens, de a asigura tineretului condiții tot mai bune de pregătire pentru munca lor de mîine, fiind, totodată, o contribuție importantă la creșterea nivelului de trai al întregului popor, degrevînd tot mai substanțial părinții de întreținerea copiilor lor pe parcursul studiilor școlare și universitare, se înscrie și hotărîrea recentă a Comitetului Politic Executiv, adoptată la propunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, privitoare la majorarea cu 10 la sută a tuturor burselor ce se acordă studenților și elevilor, inclusiv celor din școlile profesionale, precum și aprobarea propunerii secretarului general al partidului, ca toți studenții fii de

muncitori și țărani cooperatori care urmează cursurile de zi să primească burse, indiferent de veniturile părinților.

În Decretul Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România privind majorarea cuantumului burselor pentru studenți și elevi și acordarea burselor pentru studenții fii de muncitori și țărani cooperatori, indiferent de veniturile părinților se remarcă: „Aceste măsuri se constituie într-o nouă și elocventă expresie a grijii și preocupării permanente a conducerii partidului și statului nostru pentru asigurarea, o dată cu dezvoltarea generală economico-socială a țării, a celor mai bune condiții de viață și învățatură tuturor tinerilor patriei”.

În aceste zile, în plenare largite ale consiliilor uniunilor asociațiilor studenților comunisti, în consiliile asociațiilor studențești, în adunările desfășurate în școli din întreaga țară, reprezentanți ai tinerelor generații și-au exprimat, din adîncul inimii, recunoștința față de cel mai iubit fiu al poporului român, față de neasemuita grijă cu care partidul și statul nostru veghează la împlinirea armonioasă a tineretului într-un cadru tot mai ocrotitor, tot mai apt să ofere condiții minunate de viață și de învățatură. Totodată, în telegramme de pe tot cuprinsul patriei s-au subliniat satisfacția și mîndria față de reinvestirea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de secretar general al partidului de către Congresul al XIV-lea al P.C.R.

Suportul acestei hotărîri este, desigur, nu numai viitorul, este în primul rînd prezentul, faptul că bugetul statului poate să suporte, poate să aloce aceste însemnate sume, faptul că avuția națională îi poate asigura sursele de constituire. Prin urmare, este o nouă și grăitoare mărturie a succeselor dobîndite în dezvoltarea economico-socială a României, precum și a faptului că tineretul studios al patriei noastre este chemat ca, acolo, în bănci și amfiteatre, să ridice ștacheta muncii sale, să-și însușească temeinic meseria și profesia, să-și lărgească orizontul de cultură, să-și cimenteze conduita învățaturii permanente, pentru a fi în pas cu timpul, în pas cu epoca, pentru a spori zestrea de valori a poporului.

Așa i-au și surprins reporterii noștri pe elevi și studenți, conștienți de semnificația noii măsuri de partid, hotărîți, la rîndu-le, să fie demni de efortul pe care societatea îl face pentru ei. Măsura profunde lor recunoștințe, promit, în unanimitate, vor fi azi — notele din catalog, mîine — aportul în producție, un aport la nivelul cerințelor.

Reporterii noștri în anchetă:

Mai siguri pe noi, mai mindri

Acum, la ceasul ternii, în amfiteatre, în bibliotecă ori în fermele didactice de la Moara Domnească ori de la Belciugatele, studenții Institutului Agronomic din București se pregătesc de examene.

Sesiunea bate la ușă. „Hotărîrea majorării burselor și acordarea de burse tuturor fiilor de muncitori și țărani, indiferent de veniturile realizate de părinți, i-a surprins, ne spune rectorul institutului, prof. dr. ing. Ion Dinu, tocmai într-un moment de înaltă solicitare intelectuală și de reflecție interioară asupra muncii lor, în prag de examene. În institutul nostru învață aproape 3 000 studenți, ne informează mai departe rectorul, din care 65 la sută sînt bursieri. În conformitate cu noua Hotărîre de partid, procentajul va spori considerabil, deoarece avem mulți fii de muncitori și de țărani care îndeplinesc condițiile din punct de vedere al notelor, al rezultatelor în pregătirea profesională, dar, cumulate, retribuțiile părinților depășeau plafonul stabilit. Secretariatele facultăților au și trecut la întocmirea listelor cu cei care îndeplinesc noile condiții pentru burse”.

Notăm, la întimplare, cîteva nume de pe asemenea liste. Dragomir Nicoleta, anul I — Zootehnie, Lincu Cristian, tot din anul I, student care a intrat în facultate cu media 9,50 (dar nu putea beneficia de burse), Mareș Carmen, Mihalache Florentina.

De asemenea, mulți dintre deținătorii de „burse republicane” acordate studenților excepționali, vor putea beneficia acum, concomitent, și de bursa de stat, putînd ajunge fiecare la 1 200 lei lunar. Iată de exemplu, studentei Simion M. Maria, an IV, Facultatea de medicină veterinară, fiica unor muncitori de la Întreprinderea minieră Motru, i se va acorda și „bursa de stat” pe lingă cea „republicană”. Cu o parte își va plăti cîminul și cantina, cealaltă, în jur de 500 — 600 lei, îi va rămîne ca venit propriu. Sint conștienți că nu toți tinerii din lume au acest beneficiu din partea societății. Noi, tinerii din România, nu numai că nu plătim să învățăm, dar, cum s-ar zice, ni se plătește s-o facem, să devenim specialiști de care țara are nevoie. Sint siguri că toți cei care astăzi împlem amfiteatrele din atîtea orașe ale țării, și sîntem cu sutele de mii, gîndim la fel, purtăm pe umeri buna povară a răspunderii, dorința și voința de a întoarce societății ceea ce ea azi ne oferă, prin aportul nostru la dezvoltarea sa viitoare”.

Maritescu Mihael, anul IV, Facultatea de agricultură mărturisește că nu o dată a reflectat la faptul că el, fiu de țărani, azi pensionari C.A.P., altădată, ca în vremea tinereții tatălui său, n-ar fi putut aspira poate nici la studii liceale, dar mite universitare. Acest gînd este combustia voinței sale, cînd, uneori, ea cedează. Îi împinge pașii spre bibliotecă, cînd o iau, de pildă, într-o zi cu muguri ori cu flori ce tulbură simțămîntele, spre un parc abia înverzit. „Munca de cercetare este, cred, pe lingă o fascinație a oricărui tînar care a ales amfiteatrul, o obligație morală pentru ce va face atunci, cînd se va numi specialist. Este un fel de contract semnat cu viața și cu vremea în care trăiești”. El activează în cercurile științifice studențești din anul al II-lea. De-atunci și-a ales și tema lucrării de diplomă. „Cum altfel putem ridica țara asta a noastră, la nivelul țărilor dezvoltate ale lumii, într-un interval atît de scurt, pînă în anul 2000, așa cum este prefigurat în documentele Congresului al XIV-lea al partidului dacă intelectualii săi nu-i vor da răspuns la toate problemele pe care economia națională le ridică? ! Generația mea este chemată să dea măsura sa. Îi asigurăm pe cei care ne poartă o părintească grijă, pe tovarășul Nicolae Ceaușescu și pe tovarășa Elena Ceaușescu, să fim la înălțimea încrederii ce ne-o acordă prin condițiile tot mai bune asigurate pregătirii noastre”.

Surorile Amza (Paraschiva este în anul II al Facultății de zootehnie, Elena, în anul II la Medicină veterinară), fiice de muncitori din Slatina, duminică, a doua zi după apariția comunicatului privind majorarea burselor și acordarea acestora pentru toți fiii de muncitori și țărani, indiferent de veniturile realizate, au alergat acasă, la părinți, să trăiască împreună bucuria. Deși notele obținute la examene le îndreptătesc, ele nu aveau burse, deoarece, cumulate, retribuțiile părinților depășeau plafonul fixat prin reglementările în vigoare. De acum în colo vor avea, pe parcursul a 3 ani de studiu. Ne propun să calculăm cît vor economisi anual părinții, dacă înmulțim cu 2, numai suma pe care le-o trimiteau, lunar, pentru plata cîminei și cîminului, plus banii trebuitori procurării cursurilor, manualelor, a unor lucrări bibliografice, a rechizitelor etc. Se ridică la zeci de mii de lei. Tatăl lor le-a arătat palmele sale brăzdate de efortul muncii. Palmelor tuturor oamenilor muncii să mulțumească, din sudoarea cărora țara poate să asigure astfel de condiții pentru schimbul de mîine. Deci, prin muncă să mulțumească la rîndu-le. Munca lor este, deocamdată, învă-

țătura. Învățătura temeinică. Un răspuns asemănător a primit de la tatăl său și Ristea Dănuț din anul II, Facultatea de zootehnie, de fel din comuna Zimbreașca, jud. Teleorman. „Noi sîntem 3 frați și toți sîntem în bănci. Doi studenți și un elev în clasa a VI-a, la „generală”. Tata este timplar la C.A.P., iar mama — cooperatoare. Ne țineau la studii cu multe renunțări personale. Acum, eu și Vladimîr, student în anul I la Medicină veterinară, vom primi bursele majorate. Cu ce putem răsplăti decît să le merităm în fiecare an? Adică prin mediere ce le vom obține, reflectînd cunoștințele acumulate pentru viitoarea noastră profesie. Vom intra în producție, eu ca inginer zootehnist, fratele meu ca medic veterinar, cam pe la mijlocul cincinalului următor și vom fi maturi, și cînd vom da întreaga noastră măsură, în anul 2000.

CICI IORDACHE-ADAM ■

Satisfacție deplină

Duminică 3 decembrie, în discuțiile studenților din Craiova unul din subiectele predilecte este majorarea burselor hotărîta de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. cu două zile în urmă, la propunerea secretarului general al partidului.

Pe Mircea Sandu, student în anul III la Agronomie, îl găsim — ca și pe alți colegi ai săi — la cîmin. Este bursier din primul an de studenție. „Din burse îmi achit cîminul și cantina, ne spune el, și îmi mai rămîn 100 de lei. Odată cu aplicarea noilor măsuri inițiate de tovarășul Nicolae Ceaușescu, voi avea și eu, ca toți bursierii, mai mulți bani — care-mi vor îngădui ca, pe lingă reviste și caiete, să-mi cumpăr cărți mai multe. Bucuria mea este cu atît mai mare cu cît mai am un frate care va beneficia de avantajul creat prin mărirea burselor, el fiind elev în clasa a IX-a la Liceul agro-industrial Scornicești, aproape de comuna noastră, Poboru, din județul Olț”. Cînd am vorbit cu el, nu știam că Mircea Sandu este unul dintre studenții de frunte ai anului său, dar lucrul acesta e fără îndoială de mult cunoscut din moment ce, așa cum aveam să observăm întîmplător mai tîrziu, în aceeași zi, fotografia lui se află la panoul de onoare al Institutului agronomic.

Drașoș Stuparu, anul IV la Matematică, este printre cei mai buni studenți din an, după cum ne spune unul din dascălii săi, tovarășul conferențiar Valentin Boju, care se află pentru o vreme, și în această duminică, în mijlocul studenților. Drașoș Stuparu este bucurios mai ales

pentru că în acest an nu ar mai fi primit burse, deși învață bine, datorită depășirii plafonului de venituri al părinților săi, muncitori. Se încadrează în prevederile Hotărîrii Comitetului Politic Executiv ca toți studenții, fii de muncitori și de țărani cooperatori, care urmează cursurile de zi, să primească burse de acum încolo, indiferent de veniturile părinților.

Aceeași satisfacție, împletită cu gînduri de recunoștință adresate secretarului general al partidului pentru grija și preocuparea deosebite de a asigura tineretului, o dată cu dezvoltarea generală a țării, condiții tot mai bune de viață și de muncă, domină și dialogul pe aceeași temă purtat în această zi frîguroasă dar senină de iarnă cu Tudor Oprea, Constantin Pufu, ambii în anul III, Maria Tudor, anul IV de la Facultatea de Agronomie, cu Ion Virban, anul II, Elena Mitraș și Gabriela Năstase, anul III la Matematică, Sorin Miu, anul II la Fizică sau cu Valerina Ceac, anul III și Măriuca Dobrotă, anul I la Facultatea de Științe Economice, secția Finanțe-Contabilitate.

DORIN GHERGHINESCU ■

Stimulent în pregătire

Dacă în alte situații evităm statisticile și limbajul cifrelor, de astă dată excepția va fi acceptată. Pentru că, profilul Facultății de finanțe-contabilitate, din cadrul Academiei de Studii Economice București, presupune și o anumite evidență contabilă. Ea este, nu numai cea mai mare facultate de profil din țară, dar numără și peste o mie de studenți la cursurile de zi, dintre care peste jumătate se bucură de generoasa inițiativă a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de majorare a burselor studenților și elevilor precum și de acordare de burse tuturor studenților, fii de muncitori și țărani. Totodată, cursanții acestei facultăți dețin și locul I în întrecerea: „Fiecare ASC — colectiv de educare prin muncă și pentru muncă”, pe anul universitar 1988—1989.

Deci, climatul de perfecționare este continuu dublat de conștiințiozitate și inteligență creatoare, și regăsite cu prisosință în acest colectiv de tineri comunisti. Sedința plenară largită, în care s-au întrunit, le-a creat posibilitatea de a se exprima, prin cuvinte calde, emoționante, cît de profunde și semnificative sînt asemenea măsuri, care dovedesc și de astă dată preocuparea statornică a secretarului general al

partidului de a asigura tineretului, o dată cu dezvoltarea generală a țării, condiții tot mai bune de viață și învățatură. Printre studenții facultății de finanțe-contabilitate sînt și cei cu „state vechi” de bursieri. „Sînt din Roșiori de Vede, ne spune Marian Urzică, student anul II. Părinții mei sînt muncitori și împreună cu ei sînt și cele două surori, eleve la liceul industrial din oraș. Așa că, atît grijile cît și cheltuielile, sînt împărțite. M-am străduit să nu le cer prea mult părinților mei. Majorarea bursei este un consistent stimul în pregătirea mea.” Mihai Ruscanu este de pe meleaguri moldave, din Neamț, comuna Borca. „Nu exagerez dacă vă mărturisesc că bursa primită pe parcursul celor trei ani de studiu a fost principala, dacă nu esențială, condiție de a urma facultatea. Sîntem doi frați, celălalt frate este deja om al muncii la I.T.A. Neamț, și mama ne crește și îngrijește de multă vreme singură. De aceea am primit vestea suplimentării bursei cu mare mulțumire.”

Daniela Carapancea nu se poate considera încă absolventă a facultății de finanțe-contabilitate, dar de pe acum elaborează lucrarea sa de diplomă, „Calculația prețurilor”. „Un motiv în plus, constată Daniela, ca să mă bucur de majorarea bursei, este acela de a avea posibilitatea procurării unor cărți de specialitate, îndeosebi din informatică. De ce? Pentru că visul oricărui economist este de a prelucra datele pe calculator și de aceea și lucrarea mea va cuprinde multe noutăți în acest sens. De asemenea, am și un motiv afectiv. Le-am înlesnit celor de acasă, de la Tulcea, să-i acorde fratelui mai mic mai mult sprijin material”.

Gîndurile și dorințele celor cîteva studenți, mărturisite cu sinceritate sînt încă o dovadă grăitoare că tinerii generații sînt create cele mai minunate condiții de muncă, viață și învățatură, într-o afirmare pe coordonate noi calități a școlii superioare românești ca factor esențial al progresului și civilizației noastre socialiste.

MARIA RADU ■

Respectul pentru muncă

La „Frigocom”, vestile bune se află repede imi spune muncitoarea Ioana Ionescu, povestindu-mi despre bucuria cu care și-a început o zi de muncă. Lidia Neagu, colega sa, le-a arătat, simbătă, dis-de-dimineață, tuturor, ziarul cumpărat,

majorarea burselor și descifrează cu maturitate generoase măsuri privind tînăra generație

Ne-au scris elevi, studenți și părinți:

În drum spre fabrică, și au citit cu emoție: „La propunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, Comitetul Politic Executiv a aprobat majorarea cu 10 la sută a tuturor burselor ce se acordă studenților și elevilor, inclusiv celor din școlile profesionale”.

„Lidia are și ea un băiat, licean, bursier. Al meu este student. În curînd va fi geofizician. Acum urmează, ca și nora mea, de altfel, cursurile Facultății de biologie-geografie-geologie din cadrul Universității București. A ales această facultate din pasiune. S-a pregătit serios și la examenul de admitere a obținut o medie mare. Încă din primul an a beneficiat de bursă, ceea ce a constituit un foarte prețios ajutor pentru mine. Știe că noi, părinții lui, am fost oameni modești, muncitori, iar părinții noștri au fost țărani, nu ne-au putut oferi nici posibilitatea de a învăța o meserie. Eu m-am calificat la locul de muncă. Fiul nostru este primul intelectual din familie. Fără bursă, ar fi fost, dacă nu imposibil, destul de greu să urmeze la zi o facultate, sint văduvă de mai mulți ani.

Ce pot să mai spun, în fața unei asemenea bucurii? Că pentru mine această măsură luată de conducerea partidului nostru, la propunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, este o bucurie personală, un dar ce mi se face pînă la terminarea studiilor de către fiul meu. Să vă spun că mă obligă. Mă obligă să-mi sporesc eforturile, să-mi sporesc aportul la locul meu de muncă, prea conștient fiind că acești bani acordați în plus copiilor noștri pentru a învăța și a se pregăti ca muncitori, tehnicieni și specialiști ai zilei de mîine, trebuie produși de noi, părinții și educatorii lor.

Tinichigiu Dumitru Caragea este, de un sfert de secol, om al muncii la „Frigocom”, iar de 16 ani și soția sa, Gheorghita, lucrează, tot aici, muncitor primitiv-distribuitoare. Ei au cinci copii. Cel mai mic are doi ani, cel mai mare — 18, și este elev la Școala profesională nr. 43, ce pregătește lăcătuși mecanici pentru utilaj comercial, școală profesională patronată de către întreprindere.

„Am hotărît ca băiatul nostru cel mare, Cristian să intre și el în familia „Frigocom”-ului. De aceea am optat pentru această școală profesională. Meseria e bună, frumoasă, contractul încheiat cu întreprinderea îi asigură, nu numai un loc de muncă în specialitatea pentru care se pregătește, ci și bursă. Cînd ai cinci copii, pe care dorești să-i crești și să-i educi frumos, ca oameni de nădejde ai societății ajutorul material pe care îl constituie o asemenea bursă este neprețuit, mai ales în condițiile în care cheltuielile de școlarizare sînt suportate de stat, fără nici o contribuție din partea părinților. În ceea ce ne privește, ca familie cu cinci copii, beneficiem și de o alocație de stat substanțială, precum și de ajutorul acordat mamelor cu mai mulți copii.

Majorarea bursei fiului nostru este încă o grăitoare dovadă a dragostei cu care sint înconjurați copiii în țara noastră, a grijii părintești cu care secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tovarăsa Elena Ceaușescu, o manifestă pentru asigurarea unor condiții de viață și de pregătire tot mai bune tinerilor, generațiilor care vor duce mai departe societatea și realizările noastre.

Această majorare obligă, deopotrivă, pe copiii noștri și pe noi, părinții lor. Pe ei, la o pregătire temeinică, pe noi, la muncă dăruită, fără a precupeți nici un efort. Vom răspunde, astfel, — alături de toți ceilalți părinți ai căror copii beneficiază de majorarea burselor de studiu — prin faptele noastre, prin rezultatele muncii, noi dovezi la umanismului societății socialiste românești în care trăim”.

ROXANA MANOLESCU

Fermul angajament

Înălțat în coasta Platoului Cornești, loc de agrement pentru miile de tirgumureșeni dornici de verdeață și aer curat în ceasurile libere, Institutul de Medicină și Farmacie încintă ochiul cu arhitectura lui discret evidențiată printre trunchiurile înalte de brad și tuie. Din holul mare, veritabil punct de triaj al studenților spre amfiteatre și laboratoare, privirea cheamă depărtările. Parcul tineretului se deschide ca o relicvă a gustului estetic al locuitorilor, ca o mărturie a efortului dăruit conștient înfrumusețării și purificării permanente a mediului ambiental. Cartierul 7 Noiembrie, Complexul de sport și agrement Mureșul, Spitalul Nou, o uriașă uzină de sănătate pentru județ și țară, Centrul de creație și cultură socialistă „Cîntarea României” pentru tineret sint valoroase piese în grandiosul spectacol al prezentului socialist al municipiului reședință a județului Mureș, devenit în anii evului socialist, al epocii cititorite de vizionarul fiu și conducător al țării Nicolae Ceaușescu o puternică citadelă a industriei, științei, culturii. Admirîndu-le, gîndurile își deschid aripile către viitorul plin de lumină, de cutezanță al țării. Trăiesc încă emoția înălțăturii moment al triumfului voinței unanime a poporului, realegerea în suprema funcție de secretar general al partidului a celui mai apropiat părinte și prieten al tinerilor, a tovarășului Nicolae Ceaușescu. Trăiesc împreună cu generația mea responsabile momente de limpezire în conștiință a ideilor ce străbat magistralul Raport prezentat Congresului al XIV-lea de către secretarul general al partidului. Iar limpezirea ideilor înseamnă clarificarea căilor prin care fiecare dintre noi putem contribui la înfăptuirea mărețelor obiective pe care înaltul forum comunist le-a stabilit pentru anii viitorului cincinal și în perspectiva anilor 2000—2010.

Ce înseamnă îndeplinirea acestor obiective? Înseamnă asigurarea condițiilor de manifestare a idealurilor înalt umane, idealuri de pace și libertate, de prietenie între popoare, de colaborare fructuoasă și reciproc avantajoasă, de prosperitate și progres, de viață îmbelșugată. Înseamnă asigurarea condițiilor de întărire a suveranității și independenței depline a patriei, a unității de nezdruccinat între partid și popor. Sub semnul acestor idealuri am crescut noi

care în acești ani sintem la marele ceas al pregătirii pentru viață, al deschiderii porților către afirmare. Am beneficiat și beneficiem de cea mai atentă grijă din partea partidului și statului nostru pentru ca pașii în vastele domenii ale cunoașterii să ne fie competenți îndrumați. Această grijă se exprimă într-o excepțională bază materială, în gratuitatea accesului către înaltele culmi ale civilizației. Mă gîndesc la gratuitatea învățămîntului românesc, a bibliotecilor, a laboratoarelor, a celorlalte spații destinate instrucției și educației care răs-pund, prin dotarea lor, exigențelor cerințe ale prezentului și viitorului. Perfecționarea acestor condiții, atingerea nivelului impuse de nivelul general de dezvoltare al țării este o preocupare constantă a conducerii partidului, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Expresie a acestei preocupări este și recenta hotărîre a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. adoptată la propunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, privind majorarea cu zece la sută a tuturor burselor ce se acordă studenților și elevilor, inclusiv celor din școlile profesionale, precum și acordarea de burse pentru toți studenții, fii de muncitori și țărani cooperatori, care urmează cursurile de zi, indiferent de veniturile părinților. Adoptată în prima ședință a Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. ce a urmat Congresului al XIV-lea al partidului, în anul în care România a lichidat datoriile externe, a încheiat cu o lună mai devreme acțiunea de majorare a retribuițiilor oamenilor muncii, prevăzută pentru actualul cincinal, noua măsură privind majorarea burselor are o semnificație deosebită. Semnifică în primul rînd forța economiei, a societății noastre socialiste, eficacitatea măsurilor și programelor de dezvoltare continuă și multilaterală a patriei. Semnifică în același timp lărgirea porților de acces către studiu, către afirmare a tuturor tinerilor din România. Astfel gîndim noi, cei care în frumoasa cetate a Tirgu Mureșului ne pregătim pentru profesia de medic, o profesie închinată în exclusivitate oamenilor. O profesie din vocabularul căreia cuvîntul re-bu-t este exclus. Rebu-t este aici sinonim cu o viață periclitată.

De aceea recunoștința fierbinte ce o purtăm partidului și încercatului său conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru grija manifestată față de tînăra generație și prin recenta măsură de majorare a burselor,

echivalentă cu perfecționarea condițiilor de viață și studiu a celor care învățăm, ne-o exprimăm prin angajamentul ferm de a da glas îndemnurilor adresate de la tribuna înaltului forum comunist, în expunerea prilejuită de deschiderea anului universitar, îndeplinindu-ne în mod exemplar sarcinile care ne revin, iar principala noastră datorie este învățătura. Urmind pilda părinților noștri care în uzine și pe ogoare au făcut din anul 1989 un an de referință pentru modul în care se desfășoară noua revoluție agrară și revoluția industrială, studenții imefiști din Tirgu Mureș sintem hotărîți să facem din apropiata sesiune de examene, prin rezultatele ce le vom obține, o probă demnă de măreția și curățenia gîndurilor noastre.

LADISLAU TOKOS
student anul III,
Facultatea de Pediatrie,
I.M.F. Tirgu Mureș

Minunatele condiții

Măsurile adoptate recent de Comitetul Executiv al C.C. al P.C.R. la inițiativa secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, de majorare cu 10 la sută a tuturor burselor, precum și de a se atribui burse tuturor studenților, fii de muncitori și țărani cooperatori care urmează cursurile de zi, indiferent de veniturile părinților, au găsit un profund ecou în rîndul studenților Facultății de Electrotehnică din Institutul Politehnic Cluj-Napoca.

În acest sens îmi revine onoarea de a exprima recunoștința pe care studenții facultății noastre o poartă secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru minunatele condiții create de a deveni specialiști temeinic pregătiți, constructori demni, devotați și competenți ai socialismului pe pămîntul României.

Pentru noi este o fericită ocazie de a ne realiza angajamentul ferm de a nu precupeți nici un efort pentru realizarea unei calități noi în sfera învățămîntului și educației, a cercetării științifice pentru a obține rezultate cit mai bune la învățătura și în activitatea practică.

Studenții facultății noastre, ca de altfel toți studenții țării, apreciază recente măsuri ca pe o nouă și elocventă expresie a grijii consecutive a partidului nostru, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, față de tineretul studios al patriei.

Urmind strălucitul exemplu de muncă și viață al secretarului general al partidului, în conștiința noastră s-a statornicit hotărîrea de a lupta permanent, cu toate forțele de care dispunem pentru a transpune în fapte idealurile și aspirațiile națiunii, de a ne manifesta în viitoarele noastre locuri de muncă ca tineri conștienți de importanța contribuției noastre la construirea comunismului pe pămîntul României.

CRISTIAN TURCU
student anul II,
Secția automatizării
și calculatoare

Înconjurați de dragoste

Eu am plecat spre Institutul de Petrol și Gaze din Ploiești dintr-o comună de lîngă Tecuci, Corod, unde părinții mei sint membri cooperatori. O comună frumoasă, cu un C.A.P. care poate multe, și care se află nu departe de sondele de la Munteni și Matca, vecinătate cu o urmare directă asupra deciziilor mele de a mă înscrie la Institutul ploeștean. Acum sint în anul II la Facultatea de Foraj și mă străduiesc să fiu un student bun. Primesc bursă încă de la începutul facultății, bursă integrală I, care, prin măsurile adoptate la recenta ședință a Comitetului Politic

Executiv al C.C. al P.C.R., la propunerea secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a majorat cu 10 la sută. Această nouă și elocventă mărturie a grijii statornice a partidului și statului nostru, personal a tovarășului Nicolae Ceaușescu, capătă astăzi, cînd, în multe țări ale lumii, dreptul la învățătura, la muncă sint drepturi de care tinerii sint cu totul lipsiți, o semnificație deosebită. În grupa mea, formată din 26 de studenți, aproape toți primesc acum bursă, colegii mei, fii de muncitori sau de membri cooperatori, adăugînd bursa lor veniturilor familiilor. Practic întreținerea noastră, căminul și masa sint suportate de stat. Însuși Institutul de Petrol și Gaze din Ploiești este o adevărată bijuterie: amfiteatre mari, săli de curs și laboratoare spațioase, dotări din cele mai moderne, unicul cu acest profil din întreaga țară. El a fost construit în anii pe care cu mindrie îl numim Epoca Nicolae Ceaușescu. Iată deci cum dreptul la învățătura, la o viață demnă sint drepturi care în România socialistă sint garantate de partid și de stat, sint realități întemeiate pe munca părinților noștri, a întregului popor.

După cum se evidențiază în Raportul secretarului general al partidului, prezentat marele forum al comunistilor, știința, învățămîntul și cultura vor trebui să cunoască un înalt grad de dezvoltare, pe baza lor ridicîndu-se, în viitor, nivelul general al întregii națiuni spre împlinirea acestor înalte aspirații, noi sintem datori să contribuim printr-o pregătire exemplară, pentru că peste puțini ani vom contribui efectiv la realizarea marilor programe adoptate de Congresul comunistilor. Prin calitatea muncii noastre, a învățăturii ne bucurăm părinții și răspătim eforturile pe care societatea, partidul și statul le fac pentru a deveni specialiști de prima mînă.

Permiteți-mi ca și pe această cale, să mă alătur colegilor mei și să aducem tovarășului Nicolae Ceaușescu, tovarăsei Elena Ceaușescu cele mai fierbînti mulțumiri pentru grija permanentă pe care ne-o poartă, pentru acest prezent în care putem munci în liniște și pace, pentru viitorul care ne este pregătit cu atîta dragoste.

ALEXANDRU TANASE
student anul II,
Facultatea de Foraj,
Institutul de Petrol și Gaze,
Ploiești

Constantă preocupare

„Ne aflăm încă sub impresia lucrărilor, a adopării excepționalelor documente adoptate de Congresul al XIV-lea al partidului, documente care, după cum bine știm, acordă un loc de maximă importanță dezvoltării învățămîntului ca bază a împlinirii viitoare. Iată că recenta ședință a Comitetului Politic Executiv se înscrie în această preocupare constantă a partidului, a mult iubitului nostru conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu, pentru asigurarea unor condiții tot mai bune de viață și învățătura tinerii generații. În același timp, hotărîrea este ilustrativă pentru societatea noastră, în care clasa muncitoare are rolul de frunte în dezvoltarea țării. Băiatul meu este student la Facultatea de Electrotehnică din București. Bursa pe care o va primi este un ajutor pentru el, dar și pentru familie. Ca părinți, ca oameni care purtăm răspunderea pentru creșterea copiilor noștri, mulțumim din suflet pentru această hotărîre de partid și ne exprimăm suprema recunoștință pentru condițiile create copiilor noștri, pentru educarea și formarea tinerilor din țara noastră”.

ALEXANDRU PARASCHIV
lăcătuș la Întreprinderea
de rulmenți grei Ploiești

Numai un bun muncitor poate deveni și un adevărat revoluționar

La nivelul mării, sub Paring

Fiecare sector al unei mine are ghișeuul său de pontaj deasupra căruia sînt trecute într-un tabel rezultatele obținute de toate brigăzile, de la începutul anului pînă în clipa de față cînd minerii se pregătesc să intre într-un nou schimb în subteran. Trec pe la vestiare, își îmbracă hainele de lucru, străbat holurile lămpărilor de unde își vor lua lămpile personale, gazometrele și măștile și astfel echipați, începe ritualul pontajului. Fiecare maistru ia situația exactă din subteran pentru a-și face o viziune de ansamblu asupra frontului de lucru în funcție de care își organizează munca.

Pentru a ne face o imagine asupra păienjenșului acesta subteran de goluri și plinuri în care se muncește la lumina lămpii din frunte, dar în egală măsură și la lumina interioară a flăcării sufletești, vom preciza că la mina Petrila, de exemplu, perimetrul cîmpului minier e de aproximativ 3 km pătrați iar rețeaua de lucrări e dispusă în 13 orizonturi suprapuse și se întinde pe 50 km. Toată această lungime și suprafață sînt acoperite de zilnică faptă eroică a celor ce muncesc în subteran: de modul în care, acolo în adînc, în dansul acela fierbînt, al brațelor și torsurilor încinse de efort, decupate secvențial de spotul lămpii fixate pe cască, fiecare își face datoria.

Acolo, în adîncul minei din Petrila, undeva foarte aproape de nivelul mării (atît de aproape încît îți vine să crezi că-i poți auzi vuietul îndepărtat, pe dedesubtul munților despărțitori), inginerul Moldovan Marius mi-a povestit că doi tineri colegi ai săi și-au coborît nevestele la locul lor zilnic de muncă: numai așa le-au putut face să înțeleagă ce înseamnă cărbunele, de fapt, și mai ales de ce se întorceau dintre straturile lui preistorice tăcuți și mocnind o adîncă ardere interioară, asemenea lui. Numai văzînd cărbunele la locul nașterii sale, sub spinările colțuroase ale munților, la rădăcina lor, la fața locului și timpului geologic original, poți prețui cu adevărat și realiza ce înseamnă efortul real al minerilor de a da mai mult cărbune zilei de azi și luminii de mîine.

În Cabinetul de protecția muncii, conceput ca sală de clasă cu bănci pentru inițierea celor proaspăt angajați, am văzut o machetă a stratorilor de cărbune asupra cărora se lucrează în subteran. Ele au o

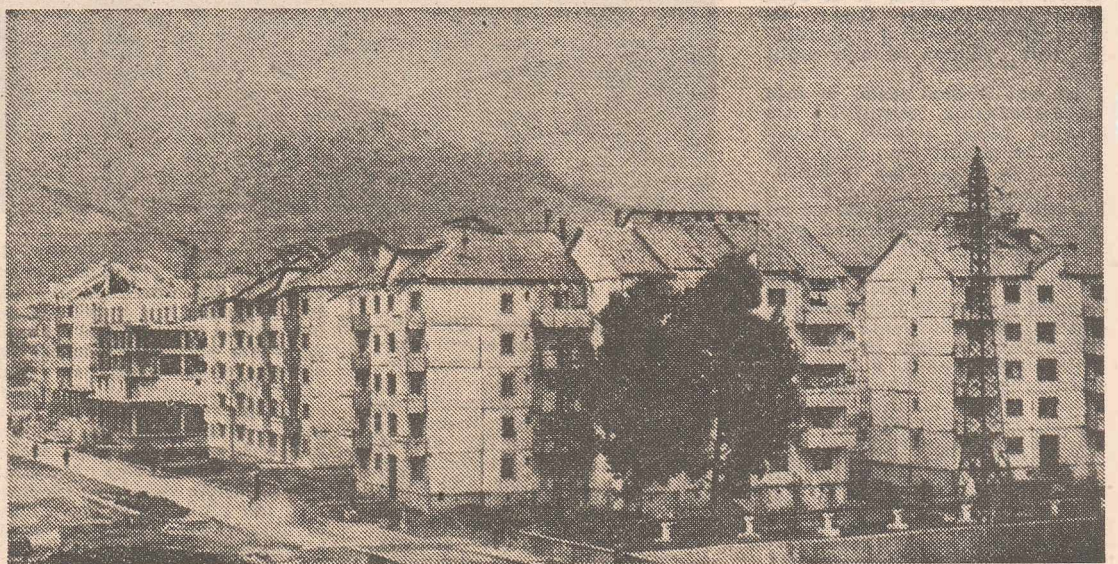
anume înclinare, în funcție de presiunile uriașe care s-au exercitat asupra munților în timpul proceselor de încrețire a scoarței planetare. Fiecare strat are, de asemenea, o grosime și o anume rentabilitate, în funcție de procentul de cărbune și steril încorporat. Stratele 3 și 4, de exemplu, sînt extrem de rentabile, stratul 5 are un procent accentuat de steril. Tehnologiile de lucru sînt adaptate atît de exact înclinării stratorilor, modulului cum sînt plasate culcușurile și acoperișurile lor încît să nu rămînă nici un gram de cărbune neredat circuitului energetic al industriei. Sînt celebre aici, ca în toată Valea Jiului, stratele „paprica”, înclinate la 45 de grade față de peretele stîncos, unde trupul minerului se strecoară ca într-un bîrlog să smulgă, cu mîgălă, stăpînire de sine, încordare și devotament pentru munca sa, ultima bucată de cărbune ținută în încheștarea îndărătnică a muntelui. Astfel sînt scoase cele mai subțiri felii de cărbune dintre stratele înclinate de steril (cărbunele acesta are și proprietatea stranie de a se încălzi prin frecare și autoaprindere), încît putem spune că munții noștri sînt pur și simplu „buzunăriți” de ultimul măruntiș care poate avea valoare în energetica națională.

Undeva în textura aceasta deasă de galerii și suitorii întretesute ca ițele și bătătura unei pinze, inginerul Togoie Ioan dădea prin prezența sa în subteran un spor de dinamism forfotei zilnice de lucru, artificierul Chiș Iosif își pregătise în fantasmă sa nișă subterană (tapetată cu cele mai surprinzătoare imagini color, asemenea cabinei unui ipotetic vehicul de imersiune în subteran) exploziivul pentru o nouă deschidere de front, Porumb Iordache și Radu C. Ioan întăreau noile armături răpînd cu precauție armăturile frontale scoase din uz, Iacob Iosif (venit de 20 de ani din Moldova) și stabilizat definitiv la Petrila) întreținea galeriile recuperînd metalul refolosibil, maistrul electromecanic Butuza Vasile recondiționa stilpi SVJ, astfel încît cei îndoiți de presiunea tavanelor explozionate să redevină stilpi de nădejde ai viitoarelor galerii și abataje —, pe fețele tuturor acestor oameni, atît de expresive la aproape o mie de metri adîncime, vibra înconfundabila distincție a celor puternici și hotărîți: de la rădăcina de cărbune a munților, mai multă energie binefăcătoare țării!

De la Congres direct în abataj

Minerul Ștefan Alba, șeful unei brigăzi de 110 oameni din Sectorul IV al Întreprinderii Miniere Petrila, a sosit a doua zi dimineață, după încheierea lucrărilor Congresului, la ora 8 iar la 12 a fost deja între tovarășii săi din schimbul II. De cite ori vine de undeva, de la un eveniment politic la care participă, județean sau național, își adună ortacii și le povestește ce s-a petrecut acolo: „Oamenii așteaptă de la mine, cînd sosesc de undeva, să le spun tot. Și le-am spus, firește. Despre tot și mai ales despre faptul că atunci cînd am mers cu alți delegați să-i urăm secretarului general din partea minerilor noștri de pe Valea Jiului, de la mina Petrila, a ortacilor din brigada mea, multă sănătate pentru binele și fericirea poporului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu m-a însărcinat personal să transmit tuturor minerilor noi succese în muncă și cel mai călduros „Noroc Bun!”

Verticala orașului Petrila are bun temelie în adîncime

Gura minei, iarna

— Tovarășe Gheorghe Clipici, în calitatea dvs. de șef al Sectorului IV, I. M. Petrila, în cadrul căruia lucrează brigada lui Ștefan Alba, sînteți omul cel mai potrivit care să ne dezvăluie secretul, uman sau profesional, din spatele tonelor de cărbune raportate ca realizări impresionante pe care, la ora aceasta, cred că le cunoaște toată țara.

— Faptele sînt o urmare directă a disciplinei și înțelegerii cu oamenii. Dacă știi să și-i apropii, treabă în care nea Ștefan e maestru...

Ștefan Alba: Am venit acum 20 de ani la Petrila, din satul Ponor, județul Alba, doar cu sfaturile părintești ale celor șapte ani de acasă, pe care le urmez și azi.

Gh. C: Dacă s-ar purta titluri nobiliare i-am putea spune Ștefan Alba de Alba, specialist în aurul negru de Petrila.

Șt. A: Aveam o rudenie aici care-a ieșit la pensie din acest sector, acum 18 ani. Eram în curtea casei, cînd a venit rația de cărbune pentru iarna aceea. M-am apucat să-i bag cărbunele în magazie, pînă a ieșit din șut. S-a oprit lîngă mine: „aici sînt două tone de cărbune; dacă vii la mînă, ai normă zilnică încă o dată pe atîta!” Pe atunci normele zilnice erau de patru tone. Nu m-am speriat și nu mă speriu nici acum cînd fiecare dintre oamenii brigăzii mele scoatem 12 tone pe zi!

Red: Ce erau părinții dvs.?

Șt. A: Țărani din Munții Apuseni. Cînd a venit tata din război, eram mic. Văzuse pe cîmpul de luptă tot felul de cazuri și necazuri. Ne-a spus

să fim cinstiți în viață, omenoși cu oamenii, să-l ajutăm pe cei ce au nevoie de ajutorul nostru. Pot spune c-am început mineritul cu aceste sfaturi. Mi-a mai plăcut în cei 20 de ani de muncă în subteran să învăț de la toți, de la minerii mai vechi, ingineri, directori...

Gh. C: Nea Ștefan e extrem de modest. Să vă spun eu ceva despre el: dacă un ortac pățește ceva, îi sare imediat în ajutor, se duce la spital la el, își organizează brigada, ca zilnic să-l viziteze pe tovarășul lor cel puțin doi ortaci. Omul simte cel mai tare apropierea celui alt. Cînd vede că-l ajută la greu și el te ajută la greu. Iar la noi cel mai greu e cărbunele!

Șt. A: Fiecare om începe de la... omenia lui! Dacă-l ajuti cînd trebuie și cînd are el cea mai mare nevoie de ajutor, l-ai cîștigat de partea colectivului pe toată viața. Îi ajut pe cei din brigada mea cu problemele lor zilnice, locuință, necesități... De cînd lucrez aici am stabilitizat peste o sută de oameni la Petrila.

Gh. C: Toate problemele cărbunelui, ale miilor de tone de cărbune, încep de la om.

Șt. A: În ultimii ani s-a schimbat o generație de mineri. Media brigăzii e de 35 de ani.

Red: Noii angajați sînt dificili, se integrează greu?

Șt. A: Nu sînt dificili dacă fiecare om din brigadă își aduce contribuția la calificarea lui, la atragerea și integrarea lui în colectiv. Datoria mea omenească și minerească e ca pe fiecare să-l iau lîngă mine, să-i explic bunul mers al brigăzii, ce avem de făcut, cum

trebuie să ne comportăm în subteran și la suprafață. Îmi place ca necazurile pe care le are, să vie să mi le spuie. La rîndul meu, merg la conducerea întreprinderii și insist să-i rezolv problemele. Sînt tineri din toate colțurile țării și pe lîngă instrucțiile făcute de întreprindere, înainte de a intra în subteran, trebuie să-i ajutăm și noi, la locul de muncă, pînă înțelege mineritul. Văzînd că-l ajutăm și în subteran și la suprafață, se asociază cu colectivul, devine colaboratorul nostru de nădejde.

Red: Vin chiar din toată țara?

Gh. C: Mă așteptam ca nea Ștefan să vă vorbească de albumul pe care l-a făcut cu toată brigada lui.

Șt. A: Este o idee a mea mai veche... Mi-a plăcut să-l am pe toți într-un album, cu fotografii și date personale, comuna și județul de unde se trage. Cînd vine ziua de naștere a vreunui, ca orice om care are nevoie de sărbătoare, mă duc la el și-i strîng mîna, urîndu-i sănătate, lui și întregii familii. La început s-au mirat de unde le știu datele de naștere, au rămas surprinși de gestul meu, dar eu știu că orice om, atît cel nou cît și cel vechi, cînd îi luat și sufletește în seamă de cei din jurul său se leagă și mai tare de acel colectiv.

Red: Aveți 110 oameni în brigadă. Asta înseamnă că tot la trei zile e cite o sărbătoare în colectiv, o strîngere de mînă.

Șt. A: Am obiceiul ca în fiecare dimineață, la fiecare intrare și ieșire din schimb să ne strîngem mîna. E mai bine ca oamenii să fie cît mai strînși, nu cît mai împrăștiați.

Gh. C: Nea Ștefan a uitat

Înainte de intrarea-n șut, familiarul „Noroc bun!”

Fotografii de ELENA GHERA

să vă spună că își trece în albumul acela și toate realizările, pe luni, pe ani, pe cincinale.

Red : Aveți doar 42 de ani. Diferența dintre vîrsta dvs. și a celor din brigadă nu e prea mare, cred. Cum vă mențineți autoritatea ?

Șt. A. : Am scos din brigada mea 22 de oameni la pensie. Am și acum ortaci cu zece ani mai mari. În minerit nu contează diferența de vîrstă, ci disciplina. Vorbesc omeneste cu oamenii, deși știți că viața noastră are duritățile ei, nu-mi bat joc de nimeni, nu dau ordine neomenești. Vă spun cînd cînd oamenii au probleme personale, merg la primarul orașului, îi recomand : „sînt din brigada mea!” Realizările noastre le cunosc toți, poate chiar din toată țara, dar pe oamenii mei nu-i știu chiar toți.

Red. : Am impresia că albumul dvs. e mai mult decît un fel de album de familie, cred, mai degrabă că e un album de... țară. Din ce zone aveți oameni ?

Șt. A. : Din toate județele, în afară de București. Îl am pe Șofrone Vasile, tatăl, cu cei trei băieți ai săi, din Vaslui, alți doi frați Marian, care s-au adus unul pe altul, din Alba, Herinceanu Vasile din Bistrița, Șarpe Ioan din Dolj, Blaj Gheorghe din Timiș, Șipoș Ion din Mureș, ce mai ? — o horă din toată țara.

Red. : Mi-a povestit directorul întreprinderii, Bogdan M. Bujor, că interveniți uneori și în familiile cu probleme...

Șt. A. : Mai sînt și cazuri, în familiile tinere, se mai ceartă, nu-și dau încă bine seama ce înseamnă drumul unei familii în viață. Lucrînd alături, îl vîd pe cite unul că nu-i în apele lui. Mă apropiu de el, îl întreb ce necazuri are, e bolnav, ceva în familie... ?

Red. : Și ce legătură au toate acestea cu cele 300 mii de tone de cărbune date peste plan ?

Gh. C. : Cînd omul are necazuri, se simte imediat în producție. Apoi, riscul de accident : se gîndește la problemele lui, în loc să se concentreze la cărbune ! Cu totul altceva e cînd vine liniștit la lucru, muncește liniștit, vor-

bește liniștit.

Șt. A. : Dar astea cred că sînt principii valabile la orice nivel de activitate !

Red : Am senzația că omenia de care vorbiți dvs. are alte valori în subteran. Adîncimea și riscul sporesc, bănuiesc, valoarea umană, solidaritatea ortacilor.

Șt. A. : Văzînd că te interesezi de om și de sufletul lui, de problemele lui din subteran și de la suprafață, minerul e atras, e cuprins, colectivul se strînge, e mai unit. Îmi place ca la începutul fiecărei luni să discutăm cîntît ce avem de făcut, pe zile. Socotim cantitatea de cărbune extrasă, deficiențele... Mai sînt și abateri de la tehnologie. Nesupravegherea zonei acoperișului poate duce la surpări cu pierderi de sute de tone de cărbune. Nesupravegherea utilajelor cu care lucrăm poate conduce la carambol, ruperea lanțurilor... Sau dacă un utilaj nu are ulei...

Gh. C. : Asta înseamnă griparea lui. Stagnarea producției 4—5 ore pe schimb ! Cei ce preiau schimbul, preiau și aceste pierderi pe care nu le mai recuperezi niciodată.

Șt. A. : E ca un tren pierdut. Ce-ai pierdut azi nu mai cîștigi cit îi lumea. Îmi place ca la sfîrșitul lunii să le amintesc ortacilor mei în careu.

Gh. C. : E o plăcere deosebită să-l vezi pe nea Ștefan în mijlocul ortacilor, în sala de pontaj, în mină, la ieșire, la intrarea în schimb, discutînd de față cu toți.

Șt. A. : Îi întreb și de necazuri, dar îi și critic. Bun înțeles că am avut cazuri în care s-au rușinat și și-au cerut iertare. Dar nu asta voiam eu. Nu asta-i scopul ! Ci să se facă om de treabă la locul lui de muncă !

Red. : Stimate Ștefan Alba, lucrați de 20 de ani la întreprinderea Minieră Petrita. Aveți deci o largă perspectivă în timp, asupra evoluției lucrurilor la această mină. Cifrele de producție și organizarea a muncii sugerează că în ultimii ani au avut loc unele prefaceri spectaculoase.

Șt. A. : Într-adevăr s-au schimbat multe lucruri în bine de cînd a venit la conducerea întreprinderii tînărul director Bogdan M. Bujor. S-au deschis

toate sectoarele pentru a mări capacitățile de producție. S-au schimbat stilul și metoda de lucru a conducerii întreprinderii în ceea ce privește recrutarea tinerilor. Aceasta e o mare problemă la orice mină. La ora actuală deținem locul întîi pe Valea Jiului la recrutarea forței de muncă. Și ia stabilizarea ei ! Noua conducere a întreprinderii, comitetul de partid și de sindicat fac totul pentru buna pregătire a tinerilor. Ați văzut nouă Școală de calificare, model, din incinta minei ? Dar realizarea pe care o consider cea mai importantă e faptul că fiecare miner e la ora aceasta, nu numai bine pregătit profesional ci și foarte bine pregătit politic.

Red. : Ați mai insistat pe această idee, vreți să vă precizați mai exact gîndul ?

Șt. A. : E meritul noii conduceri, a tovarășului Traian Chelba, secretarul Comitetului P.C.R., al U.T.C.-ului și Sindicatului, faptul că fiecare muncitor nu numai că muncește mai mult dar știe și să-și vorbească munca ! Nu numai să zică „am făcut și vom face”, ci să știe cum să pună problemele atît din punctul de vedere al locului său de muncă cit și al timpului în care trăiește ca om într-o țară. Fiecare om, pe lingă că muncește, să știe de unde s-o ia cu vorba și unde s-o termine, să n-o ia de la urmă și s-o termine cu începutul. Și aceasta e o școală pe care trebuie s-o învețe fiecare miner. Aici ajung, de obicei, oameni mai puțin pregătiți. Mina e o școală și profesională, dar în egală măsură și politică ! Numai un bun muncitor poate deveni și un adevărat revoluționar.

Red. : La ce orizont lucrați în prezent ?

Șt. A. : La minus 100 și tragem tare spre minus 150. La anul, dacă veniți, vă arătăm niște locuri de muncă model !

Red. : Vreți să spuneți că lucrați la minus o sută de metri sub nivelul mării, aici în Munții Parîngului ?

Gh. C. : Avem noroc că marea e departe !

Red. : Și tocmai de la această adîncime ați ajuns la cea mai înaltă tribună a clipei istorice ?

Ștefan Alba : Am avut cea mai mare satisfacție a destinului meu că am dus prin cuvintele rostite de la tribuna Congresului al XIV-lea al P.C.R. atît munca ortacilor din brigada mea cit și a colectivului din Sectorul IV, a întregii întreprinderi Miniere Petrita în fața delegaților din întreaga țară, în fața conducerii superioare de partid, a tovarășului Nicolae Ceaușescu, raportînd că și noi minerii ne alăturăm întregului popor în construirea socialismului și comunismului în România.

Continua perfecționare a edificiului social

(Urmare din pag. 1)

În cuvîntarea de largă cuprindere și profundă analiză, rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a insistat, între altele, și asupra necesității creșterii răspunderii personale și colective, specificîndu-se în acest context că organele de partid nu înlocuiesc guvernul, Consiliul de Stat și nici conducerile ministerelor. E adevărat, a arătat în continuare președintele României, că membrii de partid care lucrează în aceste organe sînt răspunzători în fața poporului pentru modul în care își îndeplinesc sarcinile încredințate, dar organele de stat la toate nivelele poartă răspunderea directă pentru felul în care își onorează obligațiile. A fost reamintit, de asemenea, faptul că dialogul nemijlocit cu masele a fost și el instituționalizat, înscris la loc de frunte în stilul de muncă al organelor de conducere superioară și locală, că în acest sens au fost create multiple și variate canale de comunicare și interacțiune între cetățeni și cei cărora li s-a încredințat, prin mandat, răspunderea conducerii sociale. Dar este nevoie de un dialog fertil, nu formal și avîndu-se mereu în vedere că omul este o inepuizabilă sursă de idei, de potențial creator. Și în această ordine de idei, secretarul general al partidului nostru, a subliniat că, în fapt, adoptarea hotărîrilor nu reprezintă decît un pas, o deosebită importanță revenind fermității cu care acestea sînt duse la îndeplinire. Să judecăm oamenii după rezultate, după muncă și nu după angajamente și declarații.

În cuvîntare s-a acordat, de asemenea, o atenție particulară rolului pe care trebuie să-l dețină în cadrul activității sociale, a relațiilor interumane, evaluarea rezultatelor dobîndite, reconsiderarea muncii prestate prin mijlocirea criticii și autocriticii, cu atît mai mult la nivelul conducerii politice. „Am spus nu o dată — se relevă în cuvîntare — critica și autocritica nu trebuie să devină o recunoaștere formală a lipsurilor ; folosirea lor este valabilă numai în măsura în care duce la lichidarea greșelilor, a lipsurilor, la îmbunătă-

tățirea rapidă a întregii activități”.

Abordînd în concluzie această vastă arie de perfecționări preconizate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus : „Mă refer la aceste probleme de organizare, de stil și metode de muncă, de creștere a răspunderii în toate domeniile, pentru că aceasta trebuie să fie una din concluziile principale ale dezbaterii pe care am avut-o în partid, în Congres și una din măsurile principale în ce privește perfecționarea și buna organizare a întregii noastre activități”.

Referîndu-se în continuare la problemele economice curente și de perspectivă, conducătorul partidului și statului nostru a subliniat necesitatea ca încă din această lună să se elaboreze programele de măsuri în toate domeniile pentru desfășurarea activității generale în condiții optime de eficiență. În centrul atenției trebuie să rămînă îndeplinirea programelor de dezvoltare economico-socială, realizarea planului pe acest an și a planului pe anul viitor, pregătirea temeinică a viitorului cincinal, a programelor de dezvoltare economico-socială pe comune, pe orașe, pe județe, programe care vor trebuie să constituie, deopotrivă, obiective principale ale dezbaterilor organizațiilor de partid, de masă și obștești, precum și în perioada pregătirii alegerilor pentru Marea Adunare Națională.

Judicioasă, profundă analiză întreprinsă de tovarășul Nicolae Ceaușescu asupra problemelor de organizare, de stil și metode de muncă relevă plenar importanța ce se acordă tuturor laturilor sistemelor politice, sociale și economice, a resurselor acestora și în special a celor umane, a modului în care se poate obține calitate, eficiență și utilitate socială într-o viziune atotcuprinzătoare și în conformitate cu cerințele obiective, judicioase formulate. Cuvîntarea conducătorului și statului nostru demonstrează o dată mai mult că gîndirea politică reprezintă în România, o călăuză practică-transformatoare, un instrument științific de descifrare și pătrundere în esența realității concret-istorice, de continuă perfecționare a edificiului social.

„Putem fi mindri de noua Școală de calificare !”

Fotografie de DAN BURINARU

I. ZUBAȘCU

La fiecare loc de muncă, așa cum s-a hotărât la Congres:

Elogiul faptei reprezintă însuși elogiul vieții trăite la cea mai înaltă tensiune

În nici o industrie performanța nu are limite

Raportul muncitoresc al colectivului întreprinderii de industrializarea zahărului Luduș, județul Mureș, este convingător prin faptele pe care le conține: în aceste zile, planul economic pe anul 1989 a fost îndeplinit, înregistrându-se mari depășiri la export pe relația de valoare convertibilă. De asemenea, de curând, în avans, a fost dată în folosință o importantă investiție (3,5 milioane lei) — baza de recepție de la Dej, o unitate modernă, dotată cu cale ferată proprie, cu pistă betonată și aparatură de cântărit, care are implicații deosebite în accelerarea întregii activități de producție a fabricii ludușene. Aceste performanțe, îmi spunea Gheorghe Sărăcut, primarul Ludușului, sînt de fapt o rezultantă firească a unei politici economice care a reușit, printr-o superioară valorificare a resurselor proprii, a inventivității și energiei oamenilor în primul rînd, să asigure întregii țări, tuturor zonelor și localităților, forța de a afirma vocația pentru o industrie și o agricultură de mare eficiență. Confirmînd justetea politicii noastre social-economice, pe care viața însăși o confirmă, hotărînd, într-o relevantă unanimitate, reafirmarea în funcția supremă de secretar general al partidului a tovarășului Nicolae Ceaușescu, căruia i se datorește nemijlocit, de aproape un sfert de veac încoace, imprimarea unui înalt ritm de dezvoltare multilaterală a României, marele Forum al comunistilor români a evidențiat cu putere faptul că pe această cale, a construirii ferme a socialismului, a întăririi continue a proprietății socialiste, țara noastră va înainta victorios spre zărilor societății comuniste. Sigur, exemplul fabricii din Luduș este unul dintre miiile care se pot da, împlinind hotărîrile Congresului, oamehii de aici își exprimă hotărît angajamentul lor de a nu precupeți nici un efort pentru ca sarcinile ce le revin pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite la acest

istoric forum politic să fie, ca și pînă acum, realizate și depășite.

Zahărul, îmi spunea Dumitru Turcu, directorul fabricii din Luduș este industria grea a industriei alimentare. Este, propriu vorbind, o industrie extractivă. Dar, spre deosebire de minereu, care poate aștepta milioane de ani să fie extras, sfecla de zahăr nu așteaptă decît zeci de zile, pentru ca zahărul din ea să nu se piardă. Fabrica din Luduș e veche (din 1875), dar de fapt e foarte nouă, căci din vechea unitate artizanală a rămas numai numele. Se știe că zahărul e energointensiv (se consumă o jumătate de kilogram de combustibil convențional pentru un kilogram de zahăr). Utilajele de înaltă tehnicitate cu care e dotată fabrica ludușeană, în primul rînd utilajul conducător (difuzorul) realizează o rafinare „de clasă” a sfeclei, cu consumuri materiale și energetice reduse. Difuzorul permite dirijarea rapidă pentru punerea în regim optimal a utilajelor indiferent de calitatea sfeclei. La începutul campaniei, sfecla e mai puțin coaptă, apoi e matură, răscoaptă și, dacă se întîrzie cu prelucrarea, devine depreciată. De aceea, în ultimii ani, s-a reușit scurtarea campaniei de prelucrare a sfeclei de la 240 zile la circa 100—120 zile.

Sigur, această creștere a vitezei n-a venit de la sine și nu s-a datorat exclusiv utilajelor moderne cu care a fost dotată în ultimii ani unitatea. Sau mai exact, s-a datorat utilajelor și tehnologiilor, dar în măsura în care specialiștii de aici au reușit permanent să le modernizeze. Capacitatea de producție a crescut de la 2 la 2,5—2,6 tone sfeclă prelucrată în 24 ore, sporind parametrii de extracție, cu reducerea corespunzătoare a consumurilor specifice atît la materiile prime cît și la energie, combustibil, alte materiale. Colectivul de specialiști (fostul șef al producției, inginer Ovidiu Pleșa, acum pro-

movat la Oradea, Ioan Hagău, acum inginer șef aici, maistrul principal Ioan Oancea, maistrul Gheorghe Hațeganu, fostul stagiar Titus Anca, acum șeful producției), a reușit să mărească turajia la difuzorul de extracție, să mărească suprafața sitelor și a găurilor de site. Mărind capacitatea difuzorului au apărut, pe fluxul de producție, locuri înguste. Așa se întîmplă în general cu o invenție, cu o idee — cere altele. Așa că au fost adăugate două prese verticale românești (cu performanțe superioare celor din import), apoi un aparat de fierbere sub vid, realizat și omologat aici cu colaborarea „Tehnofrig”-ului din Cluj-Napoca. Aceiași colaborări i se datorează realizarea noii mașini de tăiat, precum și noua centrifugă românească, o adevărată „bază de plecare” pentru completarea centrifugelor la celelalte fabrici de profil din țară.

Ridicarea capacității de producție n-a fost o „obsesie” în sine; calitatea a fost tot timpul pe primul loc. Așa se face că peste 60 la sută din producția de zahăr este la nivelul de vîrf al producției mondiale, că aici, deși FAO consideră că pierderile tehnologice de 1% sînt performante, nivelul acestora se ridică la numai 0,75%. La Luduș, este și acesta un fapt, se produce și cel mai bun și cel mai ieftin zahăr din România.

Viitorul? În remontul din ianuarie, specialiștii de aici vor monta filtrele concentratoare realizate în atelierul central de la Roman. Va crește randamentul, se va realiza o mare economie de timp în special datorită perfecționării filtrelor cu rășină sintetică schimbătoare de ioni (cele care înlocuiesc „clasicele” și nu prea frumos mirositoare oase prin care se realiza filtrarea) produse de Combinatul chimic „Victoria” Făgăraș.

Performanța nu are limite și, mai ales, nu are viață lungă. Orice realizare deosebită de azi poate fi miine banală sau chiar contraperformantă. De aceea, îmi spunea la despărțire directorul fabricii, chiar dacă sîntem satisfăcuți de unele dintre rezultatele de pînă acum, trebuie să fim conștienți că viitorul ne va cere mai mult.

CONSTANTIN DUMITRU ■

Sticla din seif

Ne propunem în intervenția noastră o discuție despre calitate în două întreprinderi ale industriei alimentare: Fabrica de ulei Slobozia și întreprinderea de morărit, panificație și paste făinoase Alexandria.

Fabrica de ulei Slobozia este dată în funcțiune în urmă cu douăzeci de ani. Este cea mai mare întreprindere de acest gen din țară. Este modernă, dotată cu instalații de nivel mondial. Produce ulei de floarea-soarelui, soia, germe de porumb și rapiță. Acestea sînt afirmațiile inginerului șef Dumitru Almangiu.

— Cum gîndiți calitatea în întreprinderea dumneavoastră, tovarășe inginer?

— Subordonăm acțiunile noastre criteriului calitativ. Principala noastră sarcină este să producem ulei de calitate superioară, cel puțin la parametrii ceruți de normele și normativele în vigoare. Mai avem obligația să valorificăm la maximum materia primă oferită de agricultură. Cred că tot în cadrul temei noastre trebuie atinsă și problema costului de fabricație. Nu ne poate fi indiferent. Sîntem datori să-l reducem. Sînt sarcini permanente, subliniate încă o dată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la recenta vizită de lucru pe care a efectuat-o în fabrică. În plus, am primit cu această ocazie sarcina să înființăm o instalație de halva de 10 mii tone pe an.

— Deci ideal este mai mult, mai ieftin și mai bun. Cum se pot împăca toate aceste aspecte? Există o așa-zisă zonă optimă în care realizarea unuia din criterii nu le afectează pe celelalte. Ne găsim în această zonă?

— Obligatoriu. Criteriul principal este respectarea normelor de calitate.

— Să exemplificăm cu principalele produse ale fabricii. Să începem cu uleiul de floarea-soarelui. Spuneți că utilajele sînt la nivel mondial. Cu acest gen de utilaje face toată lumea ulei. Este acest ulei la nivel mondial?

— Calitatea uleiului de floare poate fi afectată de nematurizarea completă a seminței, ceea ce duce la aciditate mărită. Depozitarea necorespunzătoare a semințelor are ca urmare mucegăirea și înțingerea acestora. Prin rafinare dispar neajunsurile obținîndu-se un ulei neutral. La floarea-soarelui, lucrurile sînt mai ușor de rezolvat. La depozitare necorespunzătoare, în contact cu aerul și lumina, uleiul de soia capătă o reversibilitate a gustului. Prinde gust de pește. La lumină, cel de porumb își schimbă culoarea. Ar trebui ambalat în sticle de culoare închisă. Dispoziția ministerului este să fie ambalat în sticle de culoare albă pentru a nu se mai amesteca sticlele de bere cu cele de ulei. Uleiul de rapiță...

— Să recunoaștem că gospodinele nu se prea inghesuie să cumpere ulei de rapiță. De ce?

— Și culoarea și gustul neplăcute se datoresc soiurilor necorespunzătoare pe care le cultivă agricultura. Prin rafinare nu pot fi ameliorate.

— În străinătate uleiul de rapiță este considerat de calitate inferioară?

— Nu. Are căutare ca oricare altul.

— Ce culoare are el acolo?

— Este incolor.

— Deci calitatea uleiului depinde de mai mulți factori și poate fi afectată pe drumul de la semințe și pînă la noi. Ce-i de făcut? Mai exact, ce faceți dumneavoastră aici?

— Știm și producem ulei de calitate. Am băgat cîteva sti-

cle de ulei într-un seif. După doi ani uleiul își păstrase toate calitățile. Noi am acționat în mai multe direcții. Deși fabrica este modernă, la fiecare instalație am adus îmbunătățiri. La Secția decojire-prese, cele 10 prese vor fi înlocuite cu 4 prese de capacitate și randament sporite. După presare, turta va conține doar 14 procente de ulei în loc de 19—20 ca pînă acum. Se cîștigă 5—6 la sută ulei de cea mai bună calitate. Pînă la sfîrșitul anului, 3 prese noi vor fi livrate de întreprinderea mecanică Vaslui. Prin autototare, am realizat la instalația de curățire pentru floarea-soarelui un set de utilaje, concepute și executate de maistri Tudor Florea, Dumitru Mihai și tinichigiul Nicolae Radu, care dau un plus de calitate. La soia am montat un aspirator multicascadă care reduce impuritățile organice, anorganice și minerale. Oferă plus de calitate și capacitate la același consum de energie. La Extracție, atomizorii au fost înlocuiți cu rampe de spălare care asigură o spălare uniformă. Tot aici am schimbat soluția de condensare. S-a redus consumul de apă cu 4—5 metri cubi de apă la tona de produs. La Casa mașini am înlocuit instalațiile de import de descărcare pneumatică cu altele mecanice. Autori — maistrul Vasile Ștefan și subsemnatul. S-a redus consumul de energie de 3 ori. Numărul de muncitori s-a redus de la 22 la 9. La Rafinărie preconizăm de asemenea schimbări. Separatorii centrifugali, mari consumatori de energie și piese de schimb vor fi înlocuiți cu utilaje statice simple. Am făcut deja comandă la Institutul de chimie alimentară București. Se obține, pe lîngă alte avantaje, și o albire mai accentuată a uleiului.

Piine de Alexandria

Întreprinderea de morărit și panificație Alexandria este reprezentativă pentru județul Teleorman, mare producător de cereale. Principala menire a grîului este, simplu vorbind, să se transforme în piine. Și nu numai în piine. Să vedem cum se face asta la Alexandria.

— Ce înseamnă calitate în munca dumneavoastră? O piine bună, probabil.

Economist Constantin Enache, șef Birou plan-organizație: — Asta în primul rînd. Cred că putem spune fără să exagerăm că la Alexandria se coace una din cele mai bune pîini din țară. Unul din aspectele calității muncii noastre este însă creșterea producției. De produsele noastre este nevoie în cantități din ce în ce mai mari. Așa o cere comanda socială. Față de anul 1981, anul acesta valoarea producției marfă este cu 70 la sută mai mare. Pe data de 11 noiembrie am realizat planul pe patru ani ai cincinalului.

Inginer Maria Angelescu, șef Birou producție: — Cam același procent de creștere s-a înregistrat și la productivitatea muncii. Aceasta ca rezultat al acțiunilor de modernizare, al gradului de mecanizare care a crescut de aproape 3 ori. Tehnologiile noi de fabricare a arpacașului în spațiile existente au sporit capacitatea cu 50 la sută. Însă calitatea se exemplifică prin gradul de înnoire a produselor care depășește jumătatea în fiecare an. În 1985, ponderea produselor noi și modernizate în producția marfă era de 7,4 la sută. Acum depășește 50 la sută.

— Aici să insistăm, vă rugăm.

MAI MULT! MAI BINE! MAI EFICIENT!

— Produsele noi sînt făcute în întîmpinarea cerințelor consumatorilor, cu valoarea nutritivă și gramaje corespunzătoare unui consum rațional. Dintre noutăți să amintim biscuiții extrafini Alexandria, biscuiții dietetici cu fulgi de ovăz Arena, paste făinoase cu adaos de cremă de dovleac, frâznela-desert cu mere de 150 grame, specialitate Cătălin-baton cu suc de mere de 75 grame, prăjitură cu umplutură de mere de 50 grame, cornuri, foi de plăcintă, blaturi de tort, blatul rizo cu făină de orez.

— Am constatat că foile de plăcintă și blaturile de tort nu se găsesc din abundență.

— La Alexandria se găsesc. În viitorul apropiat, biscuiții aperitiv (am căm uitat de ei), prăjituri cu marmeladă sau gem, covrigi.

— Aceștia pe care m-ați invitat să-i gust? Sînt foarte buni.

— Sînt reușiți. Aici e o problemă. Au productivitate mare.

— Cu cît sînt mai mici cu atît se fac mai greu. Produc-

tivitatea este un criteriu, dar bănuim că nu este un scop în sine. Importanți sînt covrigii și oamenii care-i mîncă. Trebuie păstrat și aici un echilibru, bineînțeles, însă nu se pot exclude din obișnuința noastră niște produse doar pe acest criteriu. Dar să trecem la alt aspect. Faceți export?

— După rezolvarea unor ambalaje corespunzătoare, am exportat făină trei nule, biscuiți și paste făinoase prin Comturist și Navlomar.

— Apropo de paste făinoase, s-a cerut de către conducerea superioară de partid ca un procent oarecare din produsele noastre să fie de nivel mondial, iar circa 5 la sută și chiar mai mult peste acestea.

— Piinea, biscuiții, făina și o mulțime de alte produse sînt de cel mai bun nivel.

— Și cu paste făinoase cum stăm? Care sînt cei mai buni, italienii?

— Italienii. Au scos acum niște paste care fierb în 4 minute. Ale noastre fierb în 20. Folosesc soiuri de griu speciale pentru paste, au tradiție.

OPREA GEORGESCU ■

Răsplata? Să și se spună „stîlp al fabricii”

Deviza „Nici muncă fără piine, nici piine fără muncă” e limpede ca lumina zilei. Cine muncește are ce-i trebuie, cine e lenes sau pus pe învîrteli nu poate înșela multă vreme pe ceilalți. Numai munca stăruitoare, serioasă, consecventă, făcută cu prea plinul inimii și întreaga inteligență, asigură „piinea” la toate mesele.

Dumitru Nițu este fecior și nepot de muncitor. A desprins din lecția aspră a vieții înaintașilor săi că reușește în viață numai cine este cu sufletul curat, cine își făurește idealul pe măsura posibilităților și nu se lasă ademenit de himere. Avea 3 ani cînd actul de la 23 August 1944 anunța socialismul pentru România. A crescut cu societatea nouă și nu l-a mai mirat, ca pe bunica lui, că o femeie poate fi directoare de întreprindere sau ministru, că un muncitor are toate porțile deschise, că lui, tînrului, i se cerea părerea cu credință că mereu are ceva important de spus. A mers în pas cu viața ultimelor decenii. Și-a făcut o meserie stimată la Întreprinderea „Pionierul”, s-a mutat într-un apartament cu patru camere, într-un bloc cu încălzire centrală și baie. Pînă la el, toți din familia sa se îmbăiau în copaii meșterită de tatăl său timpular, iar mama se girbovea cîrînd căldările cu apă caldă. În fiecare an și-a ridicat „pretențiile”. A urmat liceul, alte câteva cursuri profesionale, și-a întocmit o bibliotecă cu cărți, ca un adevărat intelectual. Marii Predea, Zaharia Stancu, Nichita Stănescu sînt cei cu care rămîne tirziu în noapte, învățînd de la ei.

Si-a ordonat viața între a vrea și a putea, pentru că societatea care respectă omul permite orice ascensiune muncită. Nu a dat examene de stat dar este o autoritate în meseria lui. Tot ce pleacă de pe bancelul său de lucru e întotdeauna un exemplu pentru toți. A „rotunjit” cu minile sale bărbătești piinea pentru 6 persoane. Și-a construit viața simplă între fabrică, unde a fost totdeauna fruntaș între fruntași, și familie, unde a reprezentat echilibrul, maturitatea, balanța precisă în luarea hotărîrilor comune.

— Nici muncă fără piine, nici piine fără muncă, este o lege înstituită de bunul simț al dreptății. În cazul meu, dacă stau o oră și flecăresc, pierd bani, dacă aceeași oră o muncesc, cu cap și trager de inimă, primesc bani.

— Dar cum se face că unii coglegi, chiar buni, scot din aceeași bucată de piele 3 fețe pentru pantofi, iar dumneavoastră 4 și chiar 5. Experiența?

— Chibzuința! Gîdiți-vă că unii oameni încasează mai mult decît 6.800 lei într-o lună, cit primesc eu lucrînd în acord global, dar sutele le fug printre de-

gete. Eu am o familie căreia nu-i lipsește nimic pentru că chibzuim bănuțul, direcția lui. La fel fac și în secție, cînd croiesc. Mă indignează orice risipă, cit de mică. E ca și cînd aș arunca pe geam bucăți bune de piele. Judec de trei ori și tai o dată. Nu trec cu vederea că dacă sînt producători sînt și beneficiari.

— Totuși, experiența celor 30 de ani de lucru cîntărește în abilitatea mîinii și a soluțiilor?!

— Mă îndrept către 50 de ani dar eu mă simt voios ca la 20 de ani. Chiar și vîrsta depinde de om, de ambițiile lui. La concursurile anuale pentru cel mai bun croitor în piele, ies cînd pe locul doi cînd pe locul trei... O să-l întreb pe premiantul de anul acesta de la Bacău cum a făcut de m-a întrecut.

La Întreprinderea „Pionierul” din București, Dumitru Nițu este un muncitor stimat și apreciat pentru muncă, pentru conduita sa respectuoasă și demnă, pentru familia sa care, treptat, treptat, intră în rîndurile celor de aici.

„Vasilica Lazăr, secretara comitetului de partid, îl prezintă simplu dar nespus de călduros.

— E un stîlp al fabricii și ne-a bucurat că Dumitru Nițu își aduce copiii tot la noi. O fată

lucrează la lansarea producției iar băiatul este mecanic de întreținere. Mai are o fată muncitoare la Trustul II construcții de la Pipera și cea mai mică este elevă în clasa a X-a.

Dumitru Nițu, realizîndu-se în viață, are ambiții și mai mari pentru copiii săi.

— O diplomă nu înseamnă totul, dar timpurile evoluează și trebuie să știm cit mai mult, să învățăm toți, să devenim intelectuali ai societății socialiste, cum spune tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Toți cei patru copii se pregătesc să urmeze facultatea la seral. Nici o zi după terminarea liceului nu au „omorît” timpul prin magazine și pe străzi. S-au angajat, își cîștigă „piinea”, deși tatăl și mama lor sînt în continuare... tată și mamă.

— Ce ați făcut cu primii bani? Răspunde fiica cea mai mare Marie Jeanne Nițu.

— Am cumpărat pentru fiecare membru al familiei cite un mic cadou și, bineînțeles, prăjituri și șampanie ca să sărbătorim evenimentul. Eu i-am dăruit mamei o pereche elegantă de pantofi pentru că de cînd mă știu ne-a așezat pe noi înaintea nevoilor ei. Acum tot noi cumpărăm cărți pentru biblioteca familiei, iar tata le ținește primul, face o mică prezentare seara, la masă, și ne îndeamnă să nu trecem pe lîngă ele. Doar pe noptiera mamei se aglomerează noutățile pentru că ea e prea obosită...

Mama, soră medicală la spitalul „23 August”, rămîne trează pînă noaptea tirziu la căpătușul

bolnavilor și se îngrijește după aceea pentru ca toți 6 să aibă la timp mîncare, lenjerie curată, atmosferă plăcută în casă. Cred că e aproape firesc că i se închid ochii chiar pe paginile unei cărți excepționale.

Vasilica Lazăr, cu declarația mindrie dar și cu răspunderea conștientă asumată pentru marcarea unui eveniment deosebit în viața țării, reamintește rezultatele cu care Întreprinderea „Pionierul” a întîmpinat Congresul al XIV-lea al partidului.

— Am produs peste plan 8.000 perechi de încălțămînte sportive și am redus cheltuielile materiale cu 2.500.000 lei. Continuăm să fim la fel de activi, pentru că înțelegem să răspundem cu întreaga noastră competență la mobilizatoarele sarcini care ne revin din Hotărîrile Congresului.

Unii trec prin viață comod, ajung la pensie și cei din jur respiră ușurați. Au fost „îndeminatici”, s-au sustras de la ceea ce era greu, au pasat sarcinile, s-au așezat în zona călduță, fără satisfacții mari dar nici cu eforturi deosebite.

Alții, cei mai mulți, sînt ca Dumitru Nițu; chiar și cînd se desparte pentru citeva ore de locul de muncă, unde este prezent de 30 de ani fără nici o absență, Dumitru Nițu întoarce capul să mai vadă o dată fabrica pentru că face parte din ființa lui. Nici un om nu poate trăi fără să știe cine este și unde se situează în prețuirea celorlalți...

CARMEN DUMITRESCU ■

Un viitor numit competitivitate

unuia din depozitele din care o imensă macara ridică, una cite una, piesele ce vor fi expediate Centralei nucleare-electrice de la Cernavodă.

Am mai întrebări de pus, dar, pentru moment, trebuie soluționate alte probleme urgente. Au sosit noi comenzi, din Canada. Vor fi luate în considerare, integrate în fluxul producției astfel încît termenul să fie respectat și, eventual, devansat. Da, întreprinderea are capacitatea de a rezolva toate comenzile, deși acestea cresc neconștient. Ca dovadă, pe primele două luni ale anului, planul la export (iar exportul înseamnă circa 40 la sută din producția întreprinderii) a fost suplimentat cu 52 la sută. Fapt deloc uimitor, dacă ne gîndim că anul 1990 este acoperit deja cu contracte ferme în proporție de 95 la sută. Cifrele evidențiază o realitate de netăgăduit: succesul construcțiilor metalice și ale furniturilor pentru echipamente hidroenergeti-

„Să demonstrăm prin întreaga activitate”

(Urmare din pag. 1)

epoca pe care cu legitimă mîndrie patriotică o numim cu numele ilustrului său cititor, tovarășul Nicolae Ceaușescu, marele forum comunist a trasat drumul luminos al înaintării României spre comunism.

Exprimînd voința întregului partid și întregului popor, reelegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de secretar general al partidului, act politic decisiv, capăt în acest context semnificația continuității înfăptuirii măreței opere de construcție a socialismului, un socialism realizat cu poporul și pentru popor. Prin reinvestirea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția supremă de partid, Congresul și-a reafirmat convingerea că România va urma neabătut politica de făurire a socialismului, de asigurare a progresului, libertății și independenței ei. Congresul a dat cea mai înaltă apreciere și a aprobat în unanimitate Raportul prezentat de tovarășul

Nicolae Ceaușescu, însușindu-și pe deplin tezele, ideile și orientările de semnificație istorică formulate în acest document programatic.

În acest sens, Rezoluția Congresului al XIV-lea al Partidului Comunist Român a hotărît ca Raportul să devină programul de luptă și muncă al partidului, al întregului popor, pentru ridicarea României la un stadiu superior al dezvoltării sale socialiste, în înaintarea sa spre comunism. În spiritul Raportului, Rezoluția subliniază cu claritate că România nu se va abate de la construcția noii orînduirii, singura în măsură să asigure dezvoltarea optimă a poporului român, împlinirea celor mai nobile aspirații de mai bine ale acestuia. Necesitatea perfecționării în toate sectoarele de activitate, creșterea calității și eficienței muncii, ridicarea permanentă a nivelului de trai derivă din direcțiile de acțiune strategică pentru perioada următoare, în

cincinalul viitor, în anii 2000—2010.

Întărirea proprietății întregului popor și cooperatistă — baza edificării socialismului —, dezvoltarea democrației muncitorești-revoluționare, consolidarea unității întregului popor în jurul și sub conducerea partidului — centrul vital al națiunii, forța politică conducătoare a întregii națiuni, în frunte cu secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu —, sînt coordonate de acțiune care vor materializa perspectivele în sufleteștoare prefigurate în documentele congresului.

Rezoluția scoate în evidență înalta datorie morală, patriotică a fiecărui om al muncii, a fiecărui cetățean de a-și dedica toate eforturile dezvoltării pe mai departe a patriei. Putem proba dragostea de patrie, în primul rînd prin fapte, asumîndu-ne fără preget marile cerințe ale timpului eroic pe care-l trăim, dedicîndu-ne toate eforturile creatoare dezvoltării pe mai departe a națiunii noastre socialiste.

De o importanță decisivă este îndeplinirea exemplară a sarcinilor ce ne revin la locul de muncă, în viață, societate. Înalta calitate și eficiență a

ce produse aici.

— Succesul nu se situează, însă, la nivelul dorințelor și posibilităților noastre — îmi spune directorul, găsindu-și un scurt răgaz. Discutam mai devreme despre călătoria din care am revenit acum citeva zile, în Turcia și Kuwait. Am constatat, și de această dată, în întîlniri cu reprezentanții unor firme străine de înaltă tehnicitate, că „C.M.B.” dispune de citeva atuuri excepționale, între care calitatea maximă și operativitatea execuției (niciodată n-am depășit vreun termen de livrare). Am ajuns, însă, și la concluzia că firma noastră nu este încă suficient de bine cunoscută pe toate meridianele, iar în acest sens întreprinderile de comerț exterior ar trebui să ne sprijine mai substanțial. Cînd spun asta, mă gîndesc la extinderea și diversificarea continuă a producției noastre pentru export. Adică la viitor, cu V mare.

Viitorul imediat înseamnă, la Bocea, începerea producției de mașini de sudat prin frecare — utilaj complex, produs în lume de firme care se numără pe degetele de la o mînă. Și mai înseamnă începerea exportului de structuri pentru turbine eoliene cu puteri de la 5 la 3.000 KW. (Primele comenzi au sosit deja din R.F. Germania.)

— Toate acestea presupun, într-o întreprindere în care nici unul din cei 4.500 de oameni ai muncii nu este ocolit de sarcinile pentru export, o adevărată conștiință a profesiei — îmi spune inginerul Petru Miculescu, șeful secției de utilaj minier. Să știți că nu a fost ușor să-i obișnuim pe oameni cu exigențele unei producții înalt competitive, care implică organizare, disciplină, competență. De la mașinile agricole cu care am început exportul, în 1965, pînă la macaralele portuare, halele industriale, podurile metalice și celelalte sute de produse realizate aici, drumul măsoară 24 de ani. Timp care a structurat altfel nu numai fluxurile noastre tehnologice, dar și munca, gîndirea și viața noastră. Marea noastră victorie cred că este aceea că am învățat, cu toții, să gîndim limpede și în perspectivă — așa cum ne cerea, imediat după al IX-lea Congres al partidului, tovarășul secretar general Nicolae Ceaușescu. Să avem încredere în noi și să ne punem ceasurile la aceeași oră a performanței cu cele mai puternice firme din lume. Și, dacă se poate, chiar cu un minut înainte.

Acum se lucrează în același ritm, care devansează toate graficele. Și asta fiindcă, pentru oamenii muncii de la C.M.B., viitorul înțep, mereu, cu un minut mai devreme.

RADU CIOBOTEA ■

producției, aplicarea noului, ridicarea permanentă a nivelului nostru profesional, grija pentru gospodărirea avuției naționale nu pot fi obținute decît prin lupta de zi cu zi a fiecăruia dintre noi, prin implicarea tuturor cetățenilor patriei noastre, a tuturor fiilor ei.

„Să demonstrăm prin întreaga activitate — urmînd neabătut luminoasele îndemnuri ale secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, — că nimic și nimeni nu vor putea abate partidul și poporul nostru de la îndeplinirea țelului suprem — asigurarea unui loc demn națiunii și patriei noastre în cea mai dreaptă și umană dintre societăți, societatea comunistă, în deplină libertate și independență!”

Aceste cuvinte sînt un îndemn pentru fiecare de a-și consacra, eforturile bunăstării și prosperității României, de a da dovadă de spirit revoluționar și patriotic, într-o deplină unitate de gînd și faptă, de a răspunde cu elan și dăruire chemărilor partidului, cu convingerea că trebuie să asigurăm patriei noastre un viitor liber, demn și luminos — viitorul comunist.

■ Rezoluții favorabile din partea forurilor competente, privind modul de soluționare a spațiului locativ solicitat de penitenți. Astfel, **Consiliul popular al sectorului 5** a repartizat lui Costel Andreescu din București apartamentul 19 cu trei camere, etaj 6, bloc S 41, Sebastian. ■ **Consiliul popular al municipiului Pitești** a dispus perfectarea contractului de închiriere a locuinței repartizate Marioarei Nițu din Pitești, în blocul A 25, sc. C., ap. 20, cartier Găvana II. ■ **Consiliul popular al municipiului Buzău** a repartizat întreprinderii „Textila” Buzău pentru Lilianna Neagu un apartament în blocul 12 E, cartierul Dorobanți. ■ **Consiliul popular al municipiului Galați** i-a atribuit lui Benoni Alexe (om al muncii la I.N.F. Navrom — Galați) apartamentul 26 din blocul N 19, micro 38.

■ „Știm că acțiunea de recuperare a materialelor refolosibile nu este de o zi, două, dar cred că numai noi, cumpărătorii cunoaștem acest lucru, din moment ce unii vânzători de la magazinele alimentare ne fac numai greutăți. Așa s-a întâmplat la unitatea de lingă Casa de cultură „Înfrățirea între popoare”. Deși o singură vânzătoare era ocupată, celelalte nici n-au vrut să audă de sticlele mele. Situația este asemănătoare în tot cartierul. Nici magazinul de pe bd. Gloriei nu face excepție; sau ești refuzat categoric sau ți se spune să revii peste o oră. Până acum citeva luni, la Complexul comercial Bucureștii-Noi (stația Marx-Engels) se primeau mult mai ușor ambalajele, dar de cind s-a înființat un punct de colectare sticle, contra cost, ori ajung prea târziu, și s-a terminat stocul de lăzi, ori lipsește gestionarul. De ce s-a schimbat un sistem bun cu altul inefficient?” Se întreabă, și pe bună dreptate, **Ștefania Begheș** din Bucureștii Noi nr. 97, bl. B 3, sc. C, et. 8, ap. 123, sectorul 1.

■ Referindu-se la scrisoarea lui Florea Cotofană din Craiova **Ministerul Apărării Naționale** ne asigură că aspectele relatate de petent au fost verificate cu toată atenția, reieșind că drepturile bănești menționate și expediate la timpul respectiv pe adresa petiționarului au fost returnate unității, întrucât nu au fost ridicate de cel în cauză. Prin mandat postal i s-au reexpediat drepturile bănești cuvenite.

■ Răspuns primit din partea **Ministerului Educației și Învățământului** pentru frații Ion și Vasile Constantin din Borlești, județul Neamț: „Profilul clasei de școală profesională la care vă referiți a fost schimbat din mecanic în construcții, la cererea unității economice pentru care se pregătește forța de muncă. În legătură cu meseria în care doriți să vă calificați am fost informați de inspectoratul școlar județean că vi s-a aprobat înscrierea la profilul prelucrarea lemnului.

■ **Mariana Condou** din București, șos. Nordului 60—62, bl. XX 3, sc. A, ap. 3, trăiește o adevărată aventură ori de câte ori încearcă să-și procure încălțări. „Eu port la picior nr. 44, într-adevăr foarte mare pentru o femeie, dar natura nu te întreabă cum vrei să fii. Cu toate că am apelat la magazinele de comandă și chiar la întreprinderi producătoare, șansele au fost minime. Cum pe piață se găsesc numai numere până la 41, aș propune deschiderea unui centru de comandă sau magazin, unde să se desfășoare și încălțăminte pentru femei, numerele 41—45”. E o propunere care invită la meditație atât pe creatori cit și pe furnizori.

■ **Marian Obreja** din Drobeta Tr. Severin, str. Crișan nr. 62, bl. Z 6 a 1, sc. 1, et. 2, ap. 6, nu are probleme cu numărul, ci cu pantofii. „În luna august, anul trecut, am cumpărat o pereche de pantofi din antilopă produși de întreprinderea meșteșugărească „Petrodava” din P. Neamț. Numai după o zi de la încălțare unul din ei s-a rupt și i-am făcut colet către furnizor, atât cu foaia de reclamație, cât și cu bonul de cumpărare. Deși am mai trimis două scrisori pentru răspuns, nici până acum n-am veste de la întreprindere”. Proba de răbdare, oricum, ați trecut-o cu bine, ar

fi cazul să primiți și vestile sau, eventual, pantofii!

■ Comisia formată din reprezentanți ai Inspecției pentru construcții, ai Institutului de proiectări Dimbovița și ai întreprinderii cinematografice Dimbovița, proprietarul imobilului, a confirmat starea necorespunzătoare a cinematografului „N. Grigorescu” din orașul Titu, adusă nouă la cunoștință de către Maria Paraschiv. Documentația tehnică de execuție, întocmită în baza celor constatate, a fost repartizată întreprinderii antrepriză construcții montaj metalurgic și reparații Tîrgoviște. Momentan cinematograful este închis pentru executarea lucrărilor de reparații. Ne răspunde **Consiliul popular al județului Dimbovița**.

■ **Specialiștii de la Oficiul de gospodărire a apelor Mehedintzi** au ajuns la concluzia că fenomenul de inundabilitate datorat apelor pluviale scurse de pe versanți afectează gospodăriile din zonă. E și urmarea unui canal de scurgere impropriu, cu o secțiune insuficientă, care se colmatează la precipitații abundente. Pentru stăvilirea fenomenului respectiv, în colaborare cu factorii comunal, O.G.A. a stabilit decolmatarea, recalibrarea și stabilizarea acestui canal colector, precum și execuția unei punți din lemn ce va asigura traversarea lui, evitându-se astfel surpările.

■ **C.J.E.F.S. Galați**: Ca urmare a intervenției comisiei județene de fotbal, echipa „Șoimii” din Foltești a fost înscrisă în campionatul județean ediția 1989—1990, oficialitățile comunei sprijinind activitatea prin reamenajarea terenului de fotbal (nivelarea suprafeței de joc și împrejmuirea regulamentară). Răspunsul este adresat lui Tase Teodor din Foltești, județul Galați.

■ Grupăm cele două răspunsuri expediate de **Consiliul popular al sectorului 5** către Asociația de locatari a blocului 8 din str. Soldat Croitoru Vasile nr. 6 și petentei Maria Manciu din str. Crizantemelor nr. 2, deoarece în ambele cazuri problemele au fost soluționate de ICRAL Cotroceni. Primei i s-a asigurat revizia generală a ascensorului prin comanda emisă către întreprinderea respectivă iar celei de-a doua executarea reparațiilor la coloana principală de scurgere a băii de către S.G.L. nr. 8.

■ **Ioan Ciul** din Cimpia Turzii ne sesiza unele neplăceri apărute din cauza nefuncționării canalizării stradale. **IGCL Cluj**, cercetind cele relatate de semnat, ne răspunde că Secția de gospodărie comunală și locativă Cimpia Turzii a localizat defecțiunea în zona subtraversării căii ferate Cimpia Turzii — Războieni, la km. 449 + 560. Deoarece răspunzătoare de producerea acesteia se face Regionala C.F. Cluj, i s-a comunicat situația, solicitându-i-se intervenția. Antrepriza de construcții montaj din regională este autorizată să execute asemenea remedieri în zona căii ferate electrificate. În momentul de față lucrările sînt în curs de execuție.

■ **Ministerul Muncii** ne face cunoscut că: „Potrivit art. 6 (1) din Decretul nr. 410/1985, alocația de stat se acordă pentru copiii în vîrstă de pînă la 16 ani aflați în întreținerea familiei; pentru cei care au contractat o invaliditate de gradul I sau II, înainte de împlinirea acestei vîrste, alocația se acordă pînă la împlinirea vîrstei de 18 ani”. Plecînd de la acest temel legal i se răspunde lui Adrian Neacșu din Slatina, județul Olt, că fratele său nu poate beneficia de pensie sau ajutor social lunar, deoarece invaliditatea a survenit la vîrsta de 8 ani. Pentru obținerea unor ajutoare bănești ocazionale sau internarea într-o unitate de asistență socială se poate adresa DPMOS Olt. De asemenea, Mariei Sepețeanu din București i se precizează că alocația de stat pentru copii se stabilește în funcție de retribuația majorată.

■ **Prevederile aceluiași Decret 410/1985** arată că alocația de stat pentru copii se acordă soțului. Numai că Pricope Constantin cel care a solicitat-o, este încadrat la C.F.S. Săvinești cu contract de muncă pe durată determinată și nu o poate primi.

De aceea, **Consiliul județean al sindicatelor Neamț** ne răspunde că soția petiționarului, Maria Pricope, întrunește aceste condiții, însă a întîrziat prezentarea adevărîței doveditoare că soțul este exceptat. Odată actul adus, i s-a acordat alocația pe lunile iunie și iulie, de la data întocmirii dosarului respectiv.

■ **Articolul „Taxă la timbru”**, publicat în paginile revistei noastre, l-a determinat pe **Ștețian Oprea** din orașul Urlița str. Florilor nr. 1, județul Prahova, să ne scrie că „nici la noi, la cele trei debite de tun, nici la oficiul poștal, nu sînt timbre în valoare de 1,50 și 2 lei. Avem, în schimb, suficiente de 3 lei. Și, spre edificare, scrisoarea este marcată cu un asemenea timbru. La prima vedere par lucruri minore, dar lipsa lor ne deranjează”.

■ **Intrucit decizia nr. 813** din 30 mai a.c., emisă de Întreprinderea de produse cărbunoase Slatina către petentul Petre Tănăsie din orașul Piatra Olt, județul Olt, nu este temeinică, s-a stabilit ca ea să fie revocată de conducerea unității. (**Consiliul popular al județului Olt**).

■ **Direcțiile pentru probleme de muncă și ocrotiri sociale** ne trahsmît: Din cercetarea efectuată rezultă că petiționarul Ștețian Oprea din Brătla, județul Brăila, are dosarul de pensie întocmit de Exploatarea de gospodărie comunală și locativă Gh. Gheorghiu-Dej și e programat pentru prezentare la DPMOS Brăila în luna ianuarie 1990. ■ **Tudor Stoica** din Craiova a acceptat încadrarea sa la Întreprinderea de fire artificiale „Viscoza”-Lupeni, în meseria de tratametișt. ■ **Didina Antof** din comuna Oancea, județul Galați, a fost orientată spre o școală profesională specială din rețeaua Ministerului Muncii unde se poate califica într-o meserie corespunzătoare. ■ S-a stabilit ca Diogene Drăgulin din Tîntesti, județul Buzău, să fie mecanic la S.M.A. Smeeni. ■ Conducerea Cooperativei meșteșugărești „Arta populară”-Rm. Vilcea i-a aprobat Iuliane Dineci permanentizarea pe postul de vânzător tonetă. ■ La intervenția DPMOS Hunedoara s-a reanalizat cererea Corneliu Lazăr din Deva și s-a hotărît reincadrarea ei la IPSRUM Deva, în meseria avută.

■ „În 25 august a.c. din stația C.F. Tulcea-Mărfuri a plecat un container cu obiecte de strămătură către stația C.F. Brad, județul Hunedoara. De două luni circulă fără să ajungă la destinație! Nu știu ce s-a mai cred. Printre bunurile încredințate transportului feroviar se aflau și obiecte de îmbrăcăminte pentru iarnă. Cum frigul nu-i prea departe și răbdarea mea are o limită...”. Semnează **Mihai Popovici**, domiciliat în orașul Brad, str. Republicii nr. 4, bl. 19, ap. 15, județul Hunedoara. Să se fi rătăcit oare containerul pe o linie moartă, fără ieșire?! În cazul acesta tragem un semnal de alarmă; poate ne aude cineva!

■ Într-o scrisoare adresată redacției, **Nicolae Dascălu** din Calafat, județul Dolj, sesiza unele nereguli săvîrșite de conducerea Liceului agroindustrial Calafat și Trustul I.A.S. Dolj. Primind-o spre competență rezolvare, **Ministerul Agriculturii** răspunde că, față de aspectele semnalate și în bună parte confirmate, s-au stabilit următoarele măsuri: ■ Biroul executiv al Departamentului agriculturii de stat să examineze cauzele care au determinat întîrzierea răspunsului ce trebuia înaintat Judecătorei Băilești, Trustului I.A.S. Dolj și petentului și să hotărască asupra modului de soluționare a litigiului relatat, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare. ■ va fi informat Ministerul Educației și Învățământului asupra deficiențelor constatate în activitatea directorului Florea Tatomir. ■ lui Constantin Pirvuleț i se vor retrage aprobarea de coordonator al pregătirii în meserie a ele-

vilor și sarcinile didactice, urmînd ca el să lucreze în producție, pentru că a întreținut un climat de muncă necorespunzător în cadrul liceului. ■ sancționarea, cu „retrogradare în funcție pe timp de o lună”, Polixeniei Chercea, consilier juridic șef în Departamentul agriculturii de stat, deoarece nu a urmărit să se răspundă în termen Judecătorei Băilești și petentului, privind soluționarea litigiului. ■ retragerea unei gradării pe timp de o lună Gabrielei Dobrescu, economist principal III în Departamentul agriculturii de stat — Direcția organizare, control, personal, învățămînt, pentru că nu a rezolvat în termen sesizarea nr. 95 981 din 10 aprilie a.c., adresată de petent Departamentului agriculturii de stat.

■ **Cooperatorul Ion Taichis** din comuna Buntești, județul Bihor ne relatează că soția sa, deși lucrează în C.A.P. din 1975, realizîndu-și an de an volumul de muncă și beneficiînd de toate drepturile statutare, acestea îi sînt refuzate, în 1989, de către conducerea C.A.P., pe motiv că nu are cerere de înscriere în C.A.P. și nu este membră cooperatoră. Din cercetările efectuate la C.A.P. Buntești, din studierea documentelor de evidență a muncii prestate de cooperatori, precum și din discuțiile purtate cu cei din conducere a reieșit că soția petentului a lucrat permanent, îndeplinînd toate normele aprobate de adunarea generală, dar nu i s-a găsit cererea și, deci, nu a fost trecut în registrul de evidență a cooperatorilor. Potrivit indicațiilor date de UNCAP, prin adresa nr. 101/1989, s-a pus în discuția adunării generale recunoașterea calității de membru cooperator al persoanelor care au muncit în C.A.P. în perioada anterioară apariției Decretului nr. 75/1986. Odată recunoscut acest drept, și Ecaterinei Taichis i s-a acordat lot în folosință pe anul 1989. Răspunsul este semnat de **Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție**.

■ „La data de 19 septembrie a.c., — ne scrie **Adriana Botez** din București, strada Măgurei nr. 1—5, bl. D1, sc. A, ap. 182, sector 5 — am dus la unitatea nr. 29, „Nufărul”, din Șoseaua Giurgului, un covor plusat de 8,30 metri patrați pentru a fi curățat. Am primit în schimb bonul nr. 401 (seria M nr. 004073). Cînd m-am dus să scot covorul, mi s-a spus că s-a pierdut și că voi fi despăgubită pentru el. Oare e covorul din poveste care a zburat fără să lase vreo urmă?”

■ **Inspectoratul județean Galați al MI**: Din primele verificări și cercetări rezultă că aspectele semnalate de Veronica Moraru din Galați se confirmă. Numita Cristina Lețca se face vinovată de săvîrșirea infracțiunii de trafic de influență, prevăzută și pedepsită de art. 297 cod penal. Dosarul penal nr. 15 336/1989 urmează să fie înaintat Procuraturii din Galați cu propuneri corespunzătoare.

■ În legătură cu acordarea drepturilor bănești cuvenite, **Regionala C.F. Constanța** îi aduce la cunoștință petentului Gheorghe Șerbănescu din Constanța că au fost luate măsuri și sumele calculate s-au plătit conform reglementărilor legale.

■ Deoarece în unitățile industriale din localitățile unde solicită să lucreze Gheorghe Maghier din comuna Marginea, județul Suceava, nu sînt locuri de muncă disponibile în meseria sa, DPMOS Suceava îi răspunde că se poate încadra ca muncitor la Combinatul de fibre, celuloză și hîrtie din Suceava, unitate la care trebuie să se prezinte de îndată în vederea perfectării transferului.

Pagină realizată de
MARIA BOGDAN RADU ■

Poșta redacției

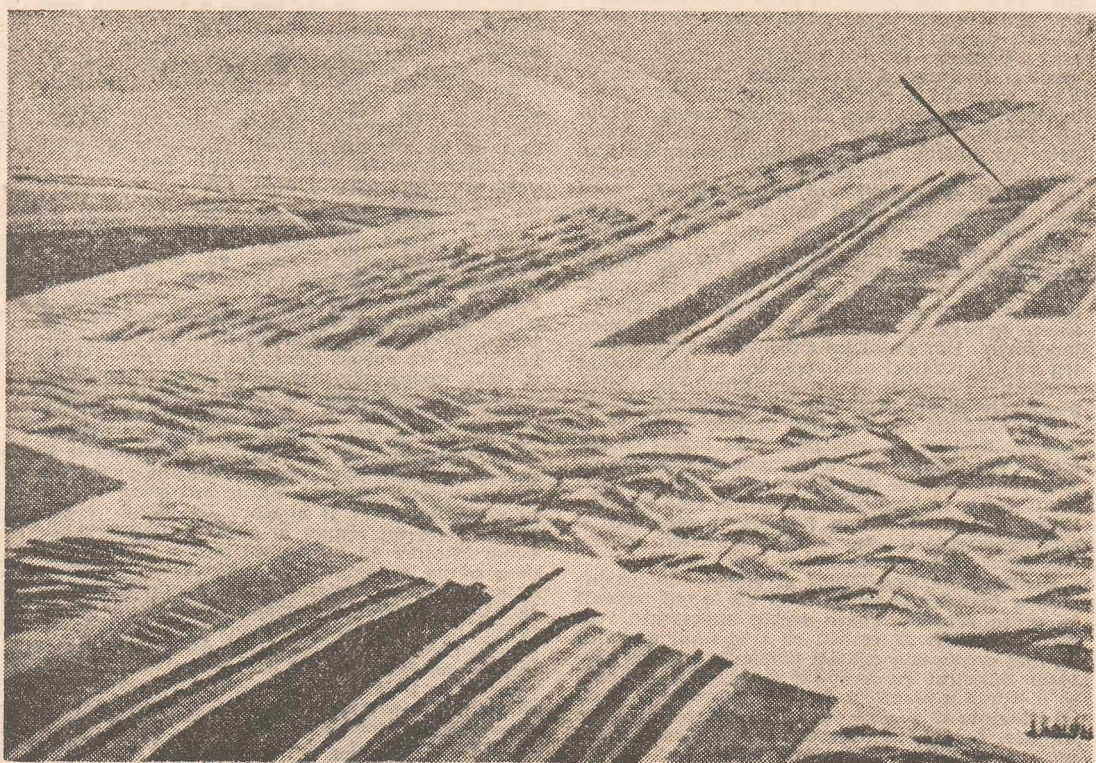
Ionescu Petre — București, **Matran Mircea** — Vaslui: Este legal. ■ **Iacob Maria** — satul Stoenesti, com. Fărcașele (Olt), **Serban Ileana** — Craiova, **Toma Gheorghe** — Bacău, **Popovici Valeria** — com. Margina (Timiș): Nu. ■ **Drăgulin Gheorghe** — com. Budești (Călărași): Fondul social vi se va transfera, la cerere, la noul loc de muncă. ■ **Tabără Floarea** — Suceava: Contribuția fixă pentru copii are caracterul unui impozit și trebuie plătită de toate persoanele încadrate în muncă, dacă nu au copii, începînd de la 25 de ani și pe tot timpul executării contractului de muncă. Imposibilitatea de a procea datorită unei boli nu constituie motiv de natură să înlăture această obligație. Invalizii de gradul I și II sînt scutiți de plata contribuției. Constatarea stării de invaliditate se face de organul de expertiză medicală a capacității de muncă, pentru persoanele încadrate, numai în legătură cu posibilitatea acestora de a presta muncă în continuare, în vederea pensionării. Organul de expertiză nu mai are dreptul de a mai aprecia dacă boala sau afecțiunea de care suferă o persoană încadrată în muncă este sau nu încadrabilă într-un grad de invaliditate, fără pensionare (Legea 1/1977, modificată prin Decretul 409/1985).

■ **Vădu Dumitru** — Băile Herculane: Nu avem o astfel de rubrică. Numai medicul care v-a recomandat investigațiile vă poate stabili tratamentul necesar. ■ **Caracș Ioan Florin** — București: Lucrările editare începute în 1988 vor fi executate pînă la finele trimestrului în curs. ■ **Butunoi Nela** — com. Fîrtănești (Galați): Odată cu intrarea în funcțiune a sistemului de irigații Terasa Covurului și extinderea acestuia pe teritoriul comunei veți fi încadrată în muncă, conform pregătirii profesionale. ■ **Bădescu Constantin** — com. Suseni (Argeș): Instanța de judecată poate hotărî. ■ **Roșculete Dorin-Iulian** — Buzău: Vi s-a atribuit un apartament cu 2 camere în bl. I.F. zona Lenin cu termen de predare în trimestrul I 1990.

■ **Cazacu Stelică** — Suceava: Nu stați „în așteptare”, acționați, dacă aveți curaj: transcrieți „poezia” frumos, puncti-o într-un plic între florile unui buchet și dați-o direct persoanei. S-ar putea ca dînsa să fie impresionată pozitiv. Noi n-am fost. ■ **Bereczki Vasile** — Satu Mare: Alocația se plătește începînd cu luna următoare depunerii cererii. ■ **Purdea Nicolae** — Cimpia Turzii: În conformitate cu actele normative în vigoare, durata de folosință a instalațiilor de apă din fontă este de 30 ani, iar a parchetului din stejar sau fag de 50 ani. Remedierea acestora cade în sarcina celui care din neglijență le-a deteriorat. ■ **Adam Eva** — Bacău: Departamentul Aviației Civile — compania TAROM organizează, în funcție de necesități, concurs pentru cursul de însoțitori de bord. Condiții pentru candidați: domiciliul stabil în București, aspect fizic plăcut, sănătate perfectă. Probe: limba engleză, a doua limbă străină la alegere (franceză, germană, rusă, spaniolă sau italiană), istoria și geografia R.S.R. Cursurile se organizează la Centrul de instruire a personalului aeronautic din București. Data concursului se anunță din vreme. ■ **Vaida Ilie** — Baia Mare: Clinica de neuropsihiatrie infantilă este în Spitalul „Gheorghe Marinescu”, Șos. Berceci 10—12, sector 4, București. La prezentare veți avea bilet de trimitere de la Direcția sanitară județeană.

REGHINA VĂRVICI ■

■ „Flacăra” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 11—14.

Cintarea României

BALADĂ PENTRU ACEST PĂMÎNT

În diversele ei moduri de a aborda realitatea folclorică, Marioara Murărescu, specialistă noastră inimoasă și pricepută de la Televiziunea română, premiată a revistei *Flacăra* pe anul 1988 pentru promovarea folclorului, ne-a oferit la ultima emisiune de Tezaur folcloric o „Baladă pentru acest pământ”, o sinteză de fapt a creației noastre populare. Cu o emisiune anterioară evocase hora la români, în care excelsa acea mare interpretă a cîntecului popular care este Sofia Vicoveanca. Nici în cea mai recentă emisiune, numită mai înainte, stelele nu lipseau în persoana Angelicăi Stoican, privighetoarea Mehedintului, a Danielei Condurache și Margaretei Clipă, a ficiilor ardeleni, adevărați haiduci ai cîntecului popular — Drăgan Munteanu, Ioan Bocșa, Nicolae

Furdui Iancu, ultime descoperiri ale promoarei de la Televiziune.

Important este că dînd curs împreună ideilor emisiunii, au realizat un spectacol folcloric de un răsănit patriotism. Chiar versurile Savei Negrean Brudășcu „Noi sintem români, noi sintem români, Noi sintem pe veci aici stăpîni” sună altfel pe buzele unor bărbați care sînt gata cu arma-n mînă să-și apere patria, pămîntul pe care hălăduiesc atîtea hore și balade. Vorba lui Bălcescu: poezii, implicit cei populari, au fost primii istorici ai acestui neam.

Folclorul, un izvor pururea reîntineritor, de la care s-a adăpat și Mihai Eminescu, ne dă un viu exemplu.

Să luăm aminte la viziunile cuvinte din Raportul secretarului general al partidului, tova-

rășul Nicolae Ceaușescu: „Să acționăm în așa fel încît la începutul celui de al treilea mileniu patria noastră să ofere condițiile înaintării ferme a României spre înaltele piscuri de aur — spre societatea comunistă”.

Avea dreptate un poet cînd întrezărea bogăția spirituală a comunismului nu fără folclorul tradițional, pentru care depune atîtea strădăni Televiziunea română, cu specialiști de vocație.

Fie e fîgăduinții

Țara-n veacul comunist

Doina ce-o au plîns părinții

Cît o cînt și eu Exist!

NICULAE STOIAN ■

Opțiunea noastră

Obligația ca oamenii să se conducă după reguli, în fond de ei stabilite, după legi și principii călăuzitoare este un factor tot atît de obiectiv al vieții, pe cît este și acela că universul și materia, natura înconjurătoare se conduc după legi rînduite de ele însele. Faptul, însă, că oamenii își aleg unul sau altul dintre modurile de a trăi, de a-și duce existența este o chestiune de opțiune pe care o hotărăsc numai ei, oamenii.

Noi, românii, am ales. Opțiunea noastră este clară. Și de mult. Aș crede că dintotdeauna. Este opțiunea pentru adevăr, pentru cinste, pentru libertate, pentru prietenie, pentru fermitate, pentru mîndrie și nesupunere în fața altora — într-un cuvînt opțiunea pentru demnitatea morală — este opțiunea unui popor vrednic și cu sufletul deschis, dovedită secole de-a rîndul în împrejurări dintre cele mai diferite și dificile.

Conștiința de rostul lor pe pămînt, românii, oameni cu minte și sufletul deschis, au perpetuat aceste calități îmbogățindu-le, pînă în ziua de azi.

Moștenirea morală și cea spirituală, inventivitatea și talentul atîtor și atîtor oameni din generațiile trecute în multe domenii ale științei, artei, literaturii a fost preluată creator, urcată pe culmi nebănuite, azi, în vremea în care — tot conform opțiunii noastre — trăim în sensul legilor și principiilor pe care singuri ni le-am stabilit. Porțile deschise prosperității gîndirii, avîntului creator și învățării de a ne face viața frumoasă nu se vor închide nicicînd acelora dintre noi care doresc cu adevărat să se exprime, să-și găsească zi de zi un motiv de a progresa, de a avansa și mai ales acelora care cred cu tot sufletul, și cu toată puterea minții în ceea ce fac.

CRISTINA DELEANU ■

— Ați revenit zilele acestea de la München. Spectacole de succes în compania unora dintre marii artiști ai Europei. 1989 continuă deci serialul de spectacole pe care le-ați susținut, în ultimele decenii, pe marile scene de la Scala, Covent Garden, Metropolitan, Viena, Arenele din Verona.

— Succesele acestea m-au bucurat în mod deosebit, după cele 6-7 luni petrecute la București, într-un fel de convalescență.

— Am suflet profetic, stîmă Eugenia Moldoveanu. Veți cînta cu aceeași glorie cel puțin încă 20 de ani...

— În urmă cu un an am fost foarte amenințată în privința sănătății.

— „O amenințare în luptă dă un spor de puteri” — scria G. Călinescu.

— Frumoașe cuvinte. Unde sînt notate?

— În Sun. Să vă mai citez dintr-un Dialog despre fericire al lui Călinescu: „Știi care este cea mai neplăcută condiție a omului?” — „Neînzădă stătornică!” — „Nu, respectabile Aruni, el izbînda continuă”. „Amenințarea” a găsit o „neînzădă” care o să vă ducă spre izbîndă. Mă întreb însă de unde vin forțele acestei ființe atît de frumoasă dar atît de plăpîndă?

— Din brazii Văii Prahovei — din puterile naturii ce mi-a înconjurat copilăria, adolescența...

— Vă mai amintiți frumoasa

legendă pe care v-o povestea Petre Gheimez, într-o discuție pentru Tribuna României? „Se spune că de mult, la marile întreceri de poezie, în vechea Persie, pentru cele trei premii principale se dădeau fericirilor cîștigători trei trandafiri: pentru premiul al III-lea — un

trandafir de argint; pentru premiul al II-lea — un trandafir de aur; iar pentru premiul I — un trandafir... natural! Legenda nu mai spune dacă, pe lângă trandafirul natural, cîștigătorul Marelui Premiu mai primea și o pungă cu aur, lăsînd să se înțeleagă că nimic pe lume nu poate întrece natura...”

Natura ce v-a înconjurat v-a

dat puterea de a învinge încă din primii ani de viață... Într-un Dicționar de muzică am notat: „Eugenia Moldoveanu (n. 19 mart. 1944, Bușteni) soprană română”.

— De fapt ar fi trebuit să notați Azuga. Părinții locuiau în mica și minunată localitate de pe Valea Prahovei. Mama a venit însă să mă nască la Bușteni unde se găseau bunicii din partea tatălui.

— „Cînd ursitoarele de obicei atît de chibzuite și de strînse la mînă au coborît pe Valea Cerbului și s-au adunat în ju-

de legendă a Bucegilor, s-a făcut o româncă frumoasă, sănătoasă, harnică, cîntă, a învățat să cînte frumos la pian și peste mulți ani a urcat pe scena Operei Române din București căreia i-a dat strălucire sub numele de Eugenia Moldoveanu.

De atunci și pînă astăzi, arta Eugeniei Moldoveanu a constituit o mare și neprețuită bucurie pentru toți adevărații iubitori ai muzicii, dar și un prilej de încredințare pentru cei la care au ajuns numai ceilalți saci ai ursitoarelor...”

Știi ce am citit?

Convorbire în trei acte

EUGENIA MOLDOVEANU:

„Brazii Azugăi mi-au dat putere”

rul leagănului micuței Albă-ca-Zăpada, trebuie să se fi întîmplat ceva cu totul neobișnuit, pentru că bătrînele zine și-au revărsat în grabă asupra copilei sacii plini de daruri de preț, dar nemaiavînd vreme să-i dezlege pe cei cu defecte i-au luat cu ele, plecînd departe spre alți zări. Și astfel, Albă-ca-Zăpada a crescut în lumea de basm și

— Nu?!

— Un text al profesorului Sorin Botez, rostit într-o emisiune radiofonică.

— Prieten vechi. De ani, de decenii, nelipsit de la spectacolele Operei Române.

— Criticii poposele mai rar la Operă. Vin în general doar la premiere sau cu prilejul unor distribuții inedite. Sorin Botez

rămîne însă „istoricul” fiecărei serii.

— Sorin Botez face parte din acei puțini spectatori fără de care seara de operă nu capătă sens. Știu locurile acestor împătimiți de operă în stalurile teatrului. De la prima intrare în scenă le simt prezența. Și mă bucur că mă urmăresc... Unii dintre ei atenți înainte de toate la o acută, la un pasaj descoperit, la un punct culminant la care s-a greșit în trecutul spectacol... Sorin Botez e un meloman de cu totul alt calibru. Știe să vadă linia generală a spectacolului. Știe să compare. Știe să-ți spună exact cuvîntul potrivit.

Meloman ca profesorul de limbă engleză Sorin Botez sînt necesari într-un teatru muzical, ca marile vedete internaționale sau dirijorii de înaltă știință.

— Ați mai întîlnit în lume împătimiți de acest tip?

— Peste tot, de la Scala la Metropolitan. Mulți dintre ei au cunoștințe temeinice, își pot vorbi ore întregi despre evoluțiile fiecărui cîntăreț.

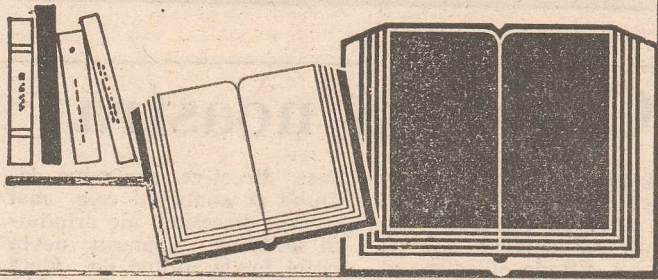
— La Bayreuth, în parcurile din jurul teatrului, i-am auzit adeseori analizînd, cu o minuție ce nu o găsești nici în cele mai detaliate analize, traseele interpretative ale spectacolelor.

— Am întîlnit teatre în care

(Continuare în pag. 15)

IOSIF SAVA ■

VITRINA CĂRȚILOR

Vorbiți și scrieți românește

Sensuri ale anticipării

Cercetînd fenomenele și procesele naturale, economice, sociale etc., descoperind relațiile de cauzalitate ce le caracterizează, oamenii și-au format o gândire tot mai cuprinzătoare despre ele și au putut acționa conștient asupra condițiilor desfășurării lor, cu scopul obținerii efectelor dorite. Astfel, folosind analiza științifică sau judecînd în baza unor experiențe de viață, aceștia pot ANTICIPA derularea evenimentelor, adică pot PREVEDEA desfășurarea lor. Ca atare, „VIZIUNEA, la un moment dat, despre VIITOR, înseamnă PREVEDERE. De asemenea, „presupunerea referitoare la desfășurarea unui fapt, a unei acțiuni viitoare” este denumită PRONOSTIC. Vocabula PRONOSTIC este sinonimă cu „PREZICERE, ANTICIPARE, PREVEDERE”. Corespunzător acestuia, avem în limba română verbul A PRONOSTICA, „a prevedea”.

Fiind cuprinsă în noțiunile PREVEDERE și A PRONOSTICA, ideea de viitor, cuvîntul acesta nu trebuie să fie asociat uneia sau alteia dintre cele două vocabule amintite, deoarece ar da naștere pleonasmului.

Greșeala repetiției inutile a accepțiunilor semnalate a descoperim, din păcate, deseori în unele texte ale diferitelor publicații.

De pildă:

Dar cu conștiința împăcată că în previziunea viitorului nu se cere exactitate [...] să ne încumetăm să pronosticăm viitorul. Desprinzînd din textul reproduș mai sus secvențe lingvistice:

„previziunea viitorului” și „să pronosticăm viitorul”, putem observa, înlocuind vocabulele PREVEDERE și (SA) PRONOSTICAM cu explicația sensului lor, că acestea exprimă, de fapt, ceea ce se adaugă: „viziunea desfășurării viitoare (a) viitorului” și „să presupunem în viitor viitorul”.

Pentru a împlini eventualele contraargumente, aduse pe baza unor definiții aflate în diferite dicționare, la cele susținute de noi în rîndurile de față, ținem să subliniem că înseși explicațiile respective pot fi pleonastice. Iată, chiar referitor la unul din cuvintele aflate în discuție cum se exprimă Dicționarul de neologisme, 1986, p. 865: „PREVEDERE, s.f. 1. PREVEDERE, ANTICIPARE asupra desfășurării evenimentelor viitoare” (s.n.d.u.), or tocmai aceasta înseamnă anticipare, „presupunerea unor fapte, acțiuni etc. viitoare”.

Poate că, pînă la un anumit punct, asemenea formulări au o justificare, știut fiind că, de obicei, definițiile în dicționare — și nu numai în acelea românești — apelează pentru prezentarea sensului unui cuvînt, la elemente lexicale sinonimice.

În ultimul exemplu pe care l-am citat, adăugirea adjectivului viitoare, ca determinant al elementelor ce intră în sfera noțională a termenului PREVEDERE, constituie o subliniere a sensului explicat. Am zice că, indirect, definiția atrage atenția asupra unor eventuale formulări în care determinanții de felul celui amintit nu au ce căuta — fiindcă sînt de prisos.

DORIN N. URITESCU ■

Cronica literară

de Romul Munteanu

Roman narcisistic

Au trecut aproape două secole de cînd criticii literari din diferite țări s-au aventurat pe calea plină de riscuri a scrierii de romane. De la început, operele realizate au fost extrem de puține, iar cele eșuate din ce în ce mai numeroase. Dar din această lungă experiență nimeni nu a învățat nimic. Concepută de critici, teoria literară a permis o tot mai puternică mixtură a genurilor literare. Prin A. Gide, M. Proust, V. Wolf, romanul a căpătat o rafinată tentă intelectuală, caracterul său de mașină epică, bazată pe mimesis, nemăfiind socotit ca o unică modalitate posibilă. În cultura română, proza lui Camil Petrescu, Anton Holban, H.P. Bengescu arătau nevoia de experiment, de deschidere spre literatura de idei, spre caracterele ce nu mai sînt prestabilite, ca și spre genul de intrigă ce nu mai are o structură unitară. Tipul acesta de roman-recherche, cum l-a numit P. de Boiss-deffre, este cu totul diferit de cel ce este considerat a fi roman-histoire. Fără îndoială că aceste experiențe reprezintă astăzi un fenomen îndepărtat. Dar Patul lui Procrust constituie pentru mulți prozatori contemporani un experiment deschis, ce merită să fie amplificat. De altfel, proza structurată la modul clasic a fost de multă vreme asediată din cele mai variate unghiuri de vedere. Nimeni nu este străin de faptul că romanul epistolar, romanul-document, romanul cu mai multe paliere eterogene, romanul-eseu etc. s-au înscris în tradițiile prozei din cele mai diverse țări. Noul roman francez a constituit o altă experiență de descentrare a intrigii, a personajelor, ca și a spațiului și a timpului.

„Experiențele lingviștilor și teoriile de producere a textelor și-au găsit și ele ecoul cuvenit în proza actuală. Toate aceste experiențe i-au făcut pe mulți să creadă că arta unui prozator nu mai presupune calități particulare, orice cărturar înzestrat cu anumite daruri ale scriiturii și o știință a montării de texte eterogene, poate în principiu să scrie romane. Rezultatele au fost variate. În general, deconstrucția în roman sau textualismul s-au soldat cu unele rezultate pozitive în scrierile prozatorilor și, foarte rar, în romanele concepute de critici.

Nu demult, Marin Mincu a revenit în arena literaturii cu un nou roman, *Intermezzo* (II, „Cartea Românească”, 1989). Poet, critic, teoretician literar, publicist, prozator, Marin Mincu nu este tipul scriitorului care a intrat în viața literară, înzestrat doar cu o „glandă” stimulatorie de scriitură, ce poate fi confundată cu talentul natural. Dimpotrivă, Marin Mincu și-a compus universul informațional cu o teribilă tenacitate. Devorator aproape masochist de variate cunoștințe din sfera științelor umane, lector plin de fervoare și uneori de reticență a unor cărți fundamentale de semiotică, teoria textului, pragmatică, psihanaliză, antropologie, filozofie a limbajului etc., autorul funcționează ca un malaxor uriaș, capabil să sperie, să intimideze sau să determine rezerve violente, rezultate din alte concepții despre cultură.

Cărțile sale de critică pot câștiga partizani și adversari, teoriile sale îndrăznețe au ici-colo un câlcic al lui Ahile, iar proza sa mai recentă derivă, evident, dintr-un program, ea fiind astfel în primul rînd, dovadă, text conceput să probeze, nu carte literară făcută să trăiască autonom, menită să-l bucure pe cititorul fericit, gata să vină în împlinirea unor opere de relaxare, nu de posibilă crispare intelectuală.

Atît în creația literară, cît și în cărțile de critică și de teorie a textului, autorul se comportă în permanență ca un experimentator, ca un spirit de avangardă, dornic să propage noul sub cele mai variate feluri de manifestare. Marin Mincu este un spirit precipitat, un tip exploziv,

un cărturar grăbit să ajungă mereu primul la o țintă pe care și-a ales-o singur. Autorul triază valorile după criterii personale, propune programe pe care le ilustrează singur, asumîndu-și riscurile de rigoare. Temperament polemic, ego-latru, narcisistic, Marin Mincu a făcut din propriul eu un proiect existențial, etalat în fața cititorilor cu privirea suspicioasă fixată asupra temperaturii publicului față de cărțile sale.

Nu se poate spune că prozatorul ar fi lipsit de talent. Dublat mereu de critic, acesta manipulează idei, convertite în adevărate obsesii. *Fotografie cu nuntă*, capitolul ce deschide cartea sa *Intermezzo II*, arată virtuțile autentice ale unui prozator care, atunci cînd vrea, nu se ignoră pe sine.

Lectura epică, evocatoare a unei fotografii de nuntă, realizată cînd autorul era copil, ne amintește de *Fotografie în grup cu o doamnă* de H. Boll. Martorul unui eveniment de altădată scrie o povestire excelentă, care se încheie în cîteva pagini ca o farsă tragică. Structura unitară a prozei este abandonată, pentru a fi reluată într-un episod final, *La bilei*. Între început și final, textul este integral exploatat. Narcis se etalează în aceste pagini evocatoare, descriptive, erotice, polemice, narative, eseistice, teoretice, în cele mai variate ipostaze. Romanul-histoire dispăre aproape cu desăvîrșire, retrăgîndu-se în scurte episoade bine scrise. Romanul-recherche este expansionist, total, nimic din ce este omenească nepătrînd a-i fi străin. De fapt, Marin Mincu scrie un roman al eului în cele mai diverse întîlniri cu lumea, cu modul de-a fi sau de-a părea în existență. Micronarațiunile pendulează între evocările sentimentale ale copilăriei, ale anilor de școală și studenție, micile intrigi din redacție și universitate, coterile literare, tribulațiile erotice etc. Autorul este mereu în căutarea tonului. Programul său teoretic este expus la modul compact, după care este diseminat în cele mai multe pagini ale cărții. „A accede la scriitură prin sentiment. A te deduce pe tine însuși ca subiect primordial. Abolirea subiectului. Operația de înecare. Destructurarea realului. Deconstruirea acestuia. Tatonare fără orgoliu. Substituție. Fragment. Poetica fragmentului „Interval”.

Intermezzo este o imensă cutie de rezonanță. Cartea are o substanță muzeală. Apologet al seducției și temător de faptul că poate fi sedus, Marin Mincu nu concepe un nou discurs amoros ca un erotoman, ca o simplă mașină dezirantă de sex. Discursul amoros practicat de Marin Mincu este într-o continuă schimbare de ton și de obiect. Eul scriitorului se configurează ca un receptacol de idei, impresii, sentimente, amintiri, întîmplări, etalate în cele mai variate contexte. Miza pe Barthes, Freud și Lacan rămîne dominantă. Ieșirea din seducție este o ieșire de tip existențial, o evitare a stării sale de-a fi luat în posesie de altcineva.

Romanul scriiturii rămîne, oricum cel dominant, cel al erosului, menit să releve arhiva corpului, chiar dacă nu este mereu subiacent nu capătă decît o relevanță ornamentală sau un caracter exponențial, privitor la relația dintre sentiment și scriitură.

Dincolo de toate acestea, *Intermezzo* aglutinează informații variate, situate între teorie despre ficțiune, realitate și filmul unor banale secvențe cotidiene, investite cu adrese polemice recunoscutibile.

Oricum, un fapt rămîne concludent: Marin Mincu excelează în poietica fragmentului. Rămîne de văzut dacă romanul actual va putea valida acest gen de proză ca o practică acceptată pe un plan mai larg.

SEMNAL

● La Editura Politică a apărut recent excelentul studiu *Istoria secretă a petrolului* (1859-1984) de Jacques de Launay și Jean-Michel Charlier. Traducerea din limba franceză este asigurată de Marcel Ghibernea și Dan Ghibernea, iar prefața este semnată de Gheorghe Buzatu. Autorii lucrării oferă o istorie aproape „la zi” despre petrol și oamenii petrolului. Se știe că petrolul, cît și celelalte subproduse petroliere (păcura sau mazutul, esența sau benzina, uleiurile minerale, parafina ș.a.) au cucerit repede piața mondială și interesul comer-

anților, devenind într-un scurt răstimp „prima industrie a lumii”. Autorii explică acest demers palpitant: „În anul 1900, aurul negru asigură mai puțin de 4% din nevoile de energie ale întregii lumi. Azi, petrolul acoperă 40% din aceste nevoi. În ciuda unei scăderi a consumului, lumea arde încă, în fiecare an, aproape trei miliarde tone de produse petroliere, jumătate din acestea fiind furnizate doar de opt companii. Opt din zece întreprinderi dintre cele mai bogate din lume sînt companii petroliere. Dintre acestea patru sînt americane”.

Jacques de Launay (cunoscut publicului român prin ale sale „Mari decizii ale celui de-al doilea război mondial” cît și prin „biografia paralelă” Titulescu și Europa, și Jean-Michel Charlier, oferă o anchetă internațională plină de informații, bogată în învățăminte. Autorii nu uită să explice în final, convingător: „Energia-petrol a intrat într-o perioadă de declin. Era petrolului atotputernic s-a sfîrșit și este posibil să urmeze, la începutul celui de-al treilea mileniu, era hidrogenului”.

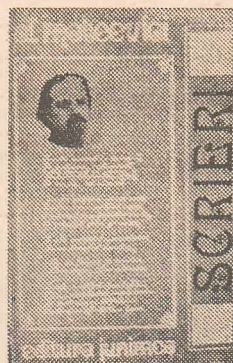
● Start spre necunoscut de I. S. aci și O. Goga este o carte care se bucură de un real succes la public. Autorii se ex-

plică, la persoana I: „Mă deranjează ușurința cu care scriitorii noștri de un asemenea profil reușesc să descopere, printre strănepoții lui Sherlock Holmes de pe malurile Dimboviței, atîția confrăți cu alură de sportivi și dezinvoltură de actori, culți,

poligloți, stilați, sociabili, spirituali, ingenioși, inventivi și, mai presus de toate, temerari, capabili să iasă din cele mai dramatice confruntări cu nonșalanța eroilor din palpitantele filme de capă și spadă care ne-au înflăcărat imaginea copilăriei și ne-au stimulat porniri înaltătoare întru apărarea binelui, dreptății, adevărului și onoarei”.

● Poate că numai cîntărețul anului 1948 în Ardeal, Andrei Mureșanu, a reușit prin acea Marsilieză română, Un răsunet (Deșteaptă-te române), să se impună în literatura română printr-o creație de excepție asemănătoare cu *Limba noastră*

de Al. Mateevici, poemă pe care am regăsit-o în recentul volum de *Scrieri* (Editura „Junimea”, 1989). Ediția cuprinde poezii, proză, corespondență, folclor și folcloristică și este îngrijită de Ion Nuță, care semnează de altfel și un binevenit studiu introductiv: „Al. Mateevici sau mirajul unei poezii”. Referirea se face, desigur, la tulburătoarea poemă *Limba noastră*, din care reproducem cu reală plăcere: „Limba noastră-i limbă sfîntă. / Limba vechilor cazanii. / Care-o plîng și care-o cîntă / Pe la vatra lor țărani. (...) Limba noastră-i foc, ce arde / Într-un neam, ce fără veste / S-a trezit din somn de moarte. / Ca viteazul din poveste”. Este poezia care, „umbrind aproape total celelalte creații ale poetului, a reușit să-l plaseze pe creatorul ei printre personalitățile cu legitime drepturi la nemurire”.

● *Drumuri prin Oaș* se întălează excelenta carte de reportaje „sentimentale” ale lui Ovidiu Suciu, despre minunata Țară a Oașului. Profesor, reporter, instructor cultu-

ral, Ovidiu Suciu oferă un unghi de vedere proaspăt, fin, nuanțat, asupra locului și oamenilor locului. O istorie multimilenară și totuși actuală, virtuală, se desprinde din datini și obiceiuri, din folclorul neperche, din prezentul într-o febrilă, profitabilă mișcare și acumulare de valori.

Mult mai nimerit este, eredem, să reproducem „motto”-ul lui Constantin Noica, sub ale cărui însemne „heraldice” apare această carte „curată” despre Țara Oașului: „...În cîte o țipătură din Țara Oașului eu văd rezumatul întregii noastre culturi, cu trecerea ei de la na-

Istoria literară și exegeza critică sînt încă foarte datatoare lui Ion Creangă. Pragul atins de G. Călinescu în 1937 a fost resimțit de el însuși ca insuficient atunci cînd, reeditîndu-și vestita monografie în 1964, l-a adăugat un capitol final în care dădea cea mai cuprinzătoare definiție din cite s-au dat pînă acum geniului lui Creangă: „Creangă este o expresie monumentală a naturii umane în ipostaza ei istorică ce se numește poporul român. Sau, mai simplu, poporul român însuși surprins într-un moment de genială expansiune”. Formulă ce se aplică, schimbînd numai cuvîntul român, și lui Homer, Shakespeare, Cervantes, Goethe sau Dostoievski. Și care implică un întreg program de re-scriere a cărții pecetluite cu aceste cuvinte.

Călinescu nu a mai reușit să o facă, dar ne-a deschis singur poarta prin care să ne scoată din ocolul viziunii sale din 1937 arătîndu-ne și în ce direcție trebuie mers. Sînt de asemenea de căutat indicii de orientare la Iorga, Sadoveanu, Streinu și mai ales la Ibrăileanu, întîiul său mare și adînc tilcutor, din păcate autor numai al unor notații fragmentare, dar decisive, publicate în *Note și impresii*, unele reluate fericit și în cursul universitar: „Creangă este un Homer al românilor, pentru că în el e cristalizată întreaga viață a poporului român, a scris epopeea română” (Opere, 9, p. 560).

Creangă este un pămînt de cucerit în viitor, nu numai de către noi, ci poate de întreaga lume, unde se pare că este mult mai cunoscut decît ne permit să credem bibliografiile noastre (*). El este singurul scriitor român clasic în stare să dea seama de un întreg popor, fără a mai avea nevoie de altceva, așa cum Homer dă seamă de eleni și Cervantes de spanioli.

Cea mai tulburătoare și mai măreață lecție cuprinsă în viața și opera lui Creangă rămîne, fără îndoială, aceea care ne revelează însăși „puterea de viață a poporului român” (formula a partine lui Eminescu). Datorită lui Petru Rezuș, (Ion Creangă. Mit și adevăr, „Cartea Românească”, 1981) ne-am eliberat de imaginea usuratică ce luase drept realitate mistificarea operată cu bună știință de Creangă însuși asupra contemporanilor, și am ajuns a înțelege din ce adîncuri de suferință și incercări, și cu cite jertfe, începînd cu jertfa de sine a părinților săi, s-a dăruit neamului românesc acest izvor de încredere în el însuși, această operă plină de lumină, acest imn al vieții, al bucuriei de a trăi, al copilăriei, al miraculosului triumf al binelui.

Omul care, zguduit de boală și sub amenințarea morții, lup-tîndu-se cu ea, a scris *Amintiri din copilărie*, ne-a lăsat în opera sa un uriaș testament. Un testament neegalat decît de al păstorului mioritic, cel ce ne-a învățat să nu ne temem de groaza dintotdeauna a lumii —

moartea — după cum Neagoe Basarab ne-a învățat știința dăinuirii în omenie printre monștrii istoriei, iar Mihai Eminescu ne-a dat „Legea” supraviețuirii ca neam într-o „lume modernă” de o ferocitate a relațiilor capitaliste față de care milenul năvălirilor rămîne un basm frumos, iar luptele cu turcii și tătării un timp idilic.

În existența și creația lui Ion Creangă s-a revelat una dintre virtuțile cardinale ale neamului nostru: **pozitivarea negativității**.

De ar fi cunoscut muzica noastră populară, imbinare a doinei de jale sau dor cu jocul taumaturgic, Nietzsche, în *Originea tragediei* n-ar mai fi văzut în Wagner (și n-ar fi fost obligat să-l renege) înfăptuirea a celei sinteze între „dionisiac” și „apolinic” de la care aștepta mîntuirea de decadență și destrămare.

Ca și la grecii antici, la români puterea de viață, afirmarea lui „a fi”, atît de radical opusă concepțiilor pesimiste, fie ele

capacitatea de „pozitivare a negativității” adică de găsire a unui rost ce poate fi folosit prin intervenția voinței și inteligenței, oamenilor pămîntului, pînă și în agresiunea forțelor răului. Este această capacitate de transformare a durerii în altceva, așa cum cîntecul de jale, în care românul își varsă durerea din inimă, pregătește brusca izbucnire a chiotului dionisiac al vieții; așa cum sînt găsire, în situații limită, resurse de humor minutor, tocmai pentru a nu

Eminescu a fost un martiriu necesar, înscris în destinul său, ca o condiție a birușii în eternitate.

A face din negativitate, din agresiunea răului individual sau colectiv, din calamitatea istorică, un val care, în loc să te prăbușească, te înalță, înseamnă a nutri o concepție despre bine atît de adînc și atît de trainică înrădăcinată, încît nici o furtună externă sau lăuntrică să n-o dezrădăceze. Și este ceea ce caracterizează viața lăuntrică și existența istorică a poporului român. Legii triumfului răului, care — potrivit unei viziuni pesimiste promovate de atîta moralisti, filosofi, scriitori din alte culturi — ar guverna tiranic lumea în care ne mișcăm, dînd aproape infailibil averea, puterea și succesul răilor, violențelor, viclenilor, celor lipsiți de suflet, frînă morală și „omenie”, asupra celor ce cred în valorile binelui și le servesc, poporul român i-a opus constant și nestrămutat credința în existența altei rînduiri a lumii, în existența reală — nu doar în imaginația fililor idealiste — la temelii lumii și a vieții, a unei rînduiri, care conferă binelui o putere superioară răului.

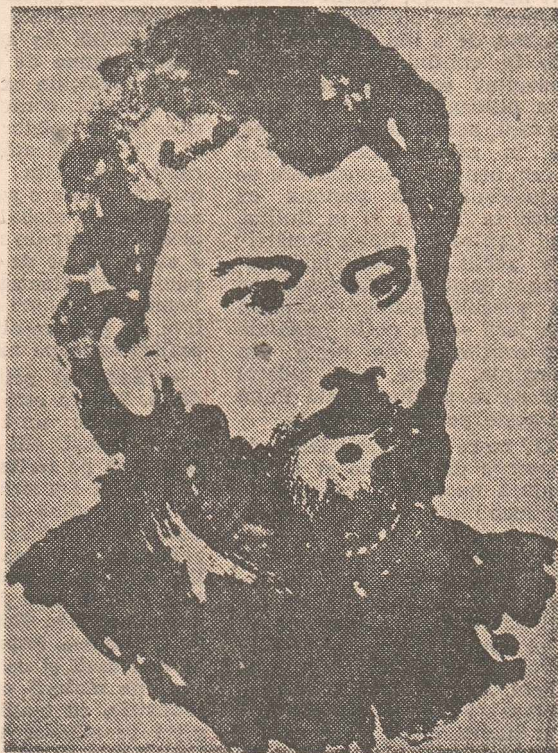
Omul care are dreptatea de partea sa, are prin asta, în concepția românească, o putere superioară celui în aparență mai puternic, dar nedrept. Viața este mai puternică decît moartea, binele este mai puternic — în însăși legitatea lumii — decît răul, și omul poate face ca ceea ce este doar o condiție congenitală a firii, o virtualitate, să devină o realitate prin propria sa acțiune. Aceasta este și a fost reala religie a românului: credința în forța celui drept și curat, credința în legiul triumf al binelui, hotărît chiar de rosturile lumii de sub cer. Neagoe Basarab în învățăturile sale și Eminescu în *Serisoarea III* au ridicat pe culmi această „religie” meditînd asupra puterii și istoriei.

Poporul „născut creștin” a respins în realitate, de plano, cîteva din dogmele esențiale ale religiei creștine, conferindu-i morții un rost în însăși rînduiala firii, deci o existență ab initio, (ceea ce elimina automat învățătura despre moarte ca rezultat al „păcatului originar”) și refuzînd să dea lumea dracului, adică să-l încoroneze pe acesta „domn al acestei lumi” cum a făcut-o Sfîntul Pavel și — pe urmele lui — toată psihoza medievală a omului terorizat de puterea demonului, de puterea răului.

Imaginii creștine despre diavol, românul i-a opus un refuz categoric, luîndu-i astfel puterea conferită de o religie ce își recunoștea astfel neputința de a rezolva teribila problemă a răului. O religie care-l proclama pe satana stăpînul celor de sub cer, rezervîndu-și sie-și, în revanșă, doar teritoriul incontrollabil de dincolo de mormînt și „lumea de apoi”.

DAN ZAMFIRESCU ■

Dimensiunea Creangă

1.

șii, adică lupta cu răul individual și colectiv prin schimbarea sensului său. E ca un jiu-jitsu cu dramele existenței și cu destinul istoric, prin care românii au reușit să străbată o mie de ani de barbarie năvălitoare și citeva secole de agresiune și opresiune din partea succesivelor valuri și specii de spoliatori externi și interni, căsușinați peste acea țărînișă ce se identificase, în milenii anteriori, cu neamul, limba, sufletul și geniul creator românesc.

Din adîncul suferințelor sale, din necontenitele incercări la care l-a supus istoria, țărînul român a făcut să își nească, datorită miraculoasei transfigurări operate în sufletul său de această capacitate de „pozitivare a negativului”, cea mai uriașă arteziană dionisiacă: cîntecul și jocul nostru popular, torențiala revărsare a voinței de a fi, inegalabilă afirmare metafizică a

religioase ori filozofice, nu este rezultatul unui optimism naiv, de felul celui ce stîrnea hazul lui Voltaire, și nici chiar al unui optimism structural, de felul celui cultivat de naturile născute astfel, sau de cei cărora le-a mers totul din plin în viață. Este, dimpotrivă, o victorie dobîndită în deplină cunoștință a condiției reale a lumii și existenței umane, nu o dată tragică și aproape de regulă dramatică, viața fiind concepută ca o luptă necurmată între puterile creației și cele ale destrămării și morții, între bine și rău, între lumină și întuneric. O luptă care a luat, în istoria poporului român, înfățișarea năvălirilor, asupririlor, apăsării celor mulți de către cei „superpuși”, dușmăniei și pîndei necontenite a imperiilor care i-au rîvnit pîinea, pămîntul și libertatea.

Lupta aceasta a fost mereu cîștigată prin ceea ce am numit

rămîne sub ferula depresiei și a durerii, pentru a o putea transgresa, și astfel a întări puterile lăuntrice necesare birușii. În cuprinsul unei alchimii sufletești specifice, tragedia este astfel transfigurată iar agresiunea răului convertită în forță de replică. O replică cu atît mai teribilă și mai eficientă, cu cît agresiunea și opresiunea răului au fost mai îndelungate, mai neglijate și mai crude.

Cînd tragedia este inevitabilă, rămîne totuși o ultimă posibilitate de a o învinge: jertfa care zidește. În mitologia națională — jertfa Meșterului Manole. În istoria națională, jertfa lui Mihai Viteazul, a Brâncovenilor, a celor trei de la Alba Iulia, a lui Tudor Vladimirescu, carliadele fără de care istoria națională nu poate fi concepută. Într-un fel, chiar tragedia lui

tură la rostire și intruchipare artistică. Chiotul inițial este încă natură: dacă vrei, este ceva de ordinul cîntecului privighetorii, un cîntec despre care naturalistii ne spun că nu e înțonat pentru poezi, ci doar pentru ca pasărea să a-nunțe în felul acesta că a pus stăpînire pe un loc, iar ceilalți s-o lase acolo în rostul ei. Dar chiotul nostru — care și el este un fel de a spune: ascultați-mă, fraților, faceți-mi și mie loc în lume — trece în cuvînt, în vers, în logos, și devine astfel, dintr-o răsufare, parca altceva. Se preface într-un cîntec care ar putea să țînă cit lumea...”

● În colecția *Globus* a Editurii „Univers” au apărut în vremea din urmă cărți de bună calitate. Redactorii se străduiesc să ne țînă la curent cu literatura care se scrie pe toate meridianele. Într-un atare context generos poate fi plasat romanul *Picătura de aur* de Michel Tournier (în românește de Bogdana Savu).

Membru al Academiei Goncourt, Michel Tournier este cunoscut cititorului român prin „Vineri sau limburile Pacificului” (un fel de „robinsonadă” modernă). Tema cărții de față nu este nouă. Este aceea a imigrantului. Nici peripețiile „tragi-comice” ale berberului Idriss (descins la Paris, ca într-un promis paradis „campes-tru”), nu sînt noi (vezi „Oameni cu patru degete” de M. Bulatović). În orice caz, „acest picaro al zilelor noastre, asemeni unui nou Candide, descoperă cu uimire și nevinovăție fragilitatea și perniciozitatea unei civilizații bazate pe reclamă și distrugerea oricăror valori morale”.

● Schițe și povestiri se întîtulează, insolit, volumul de versuri al Elenei Ștefci, apărut la Editura „Cartea Românească”. Între artă și limbaj există o comuniune, o interdependență. Poeta cultivă modernismul, ca și cele mai interesante experiențe ale activității semiologice. Firrește, limbajul „accede la gîndire, la concept și la judecată în detrimentul intuiției și al sentimentului”. Realitatea poetică și realitatea artistică își redobîndesc unitatea, autonomia: „Știu, nu respir după reguli, / am umerii ușor aduși înainte. / De la substantive / la verb un mecanism ucigaș / face exerciții de stil / și te-așteaptă. / Află și tu: am mințit, / am furat, mi-am trădat prietenii / fără rușine; am înghițit, / pe furis, resturi / de la mesele celor / pe care-i disprețuiam. / Mi-e dor

de un ocean lîmpede: / să văd, cînd înot, viitorul / vertebrelor, doar la un pas / de înțelegerea mea...” (Scrisoare de dragoste).

● În colecția „Clasicii picturii universale” a Editurii Meridiane a apărut albumul: *Pictura spaniolă din secolul XVII*, îngrijit de Marina Preutu, care inserează citeva gînduri pertinente despre „aventura barocului”, ce se constituie într-o iz-

butită prefată. De altfel, în veacul al XVII-lea, la loc de cînte s-a aflat, după cum se știe, portretul. José Antonio Maravall consemna cu justificat temei: „...întreaga pictură devine portret: naturile moarte ale lui Sánchez Cotán, femeile reprezentate de Zurbarán, dar și personajele din compozițiile lui Rembrandt, Caravaggio, Hals sînt tot portrete. Și această tendință este dusă la extrem de Velasquez, pînă și în compozițiile lui mitologice”.

DORIN SĂLĂJAN ■

Desene pe asfalt

Cuvinte colorate

O poezie din frumoasa carte a Biancăi Marcovici („Dincolo de paradis”, Editura Litera 1989) își află punctul de pornire (implozie autoironică) într-un verset de Borges: „Dacă eu folosesc cuvîntul galben, iar tu nu ai văzut nici-o dată această culoare, atunci nu mă poți înțelege”.

N-o poți înțelege pe tînăra poetă, chiar de pricepi graiul cuvintelor colorate dacă nu te simți atins de aripa astrală a unui suflu ingenuu, dacă nu-ți poți evoca izvoarele purității și prospețimii. Atît de fragedă... canavaua lirică, atît de muzical — „simple” imaginile ce o înguşleşc încît îți spui că versurile s-au zămislit singure (orgullos-solitare), că ele ni se oferă cu simplitatea feerică a fructului (paradoxal) primăvăric.

Voci din copilărie, candori și (împrumutate) clamori, suavițate necăutate, impun un „discurs” cu atribute parodice dar de o gravitate ce amendează răsfațul și (cit e, și e) jocul: „Ireversibil jocul incîntă la început orice femeie, promisiunea cucerește pînă și-o statue, într-un anume fel toate se leagă molipsitor, / fiecare femeie își dorește poate casa cu pereți obscuroi, / ea vrea să vadă fără să fie întotdeauna văzută, / atîta timp cît există în centrul propriei sale vieți își poate dăruia oglinda”.

Navigînd fără frică nu pe lacuri insomnorate cu nuferi ci în universul tardiv descoperit de poetese ale... bucătăriei, descriindu-se pe sine în universul familiei, povestindu-și măruntile aventuri cotidiene, autoarea se simte ușor aplă-tizată: nu se mai simte la fel de îndrăgostită ca în adolescență, descrie tot mai anevoios animale „fantastice”, prinde gustul singurătății „cu picioarele goale”, aproximează „ce se evaporă și ce rămîne” din fluxul iluziilor dar, stenică, se menține într-o realitate ce-și refuză poza. Drumul prin casă e o „defilare”, „proviziile de fericire” sînt zăvorâte sub cheie, privirea în oglindă nu produce „nici o amenințare pentru surisul Giocondei”, fiindcă, nu-i așa, „basmul cu a fost odată” / se poate scrie și la viitor”.

GHEORGHE TOMOZEI ■

Viitor limpede la gurile Dunării

Convorbire cu **CONSTANTIN AMARIEI**,
prim-vicepreședinte al Consiliului popular al județului Tulcea

— **Tovarășe prim-vicepreședinte, județul Tulcea era cunoscut în anii de după 1968, când a luat ființă — așa cum oricine poate citi și în dicționarele apărute atunci — ca județul în care cea mai importantă ramură industrială o constituia industria alimentară, prin prelucrarea peștelui. Cum se prezintă lucrurile în prezent?**

— Dezvoltarea înregistrată de industrie este uriașă. Poate că ar trebui să încep prin a menționa că avem întreprinderi industriale care sînt producătoare unice de anumite produse pe plan național. De pildă feroalajele se produc exclusiv în județul Tulcea. Combinatul metalurgic livrează ferosiliciu, feroplumb, feromangan, ferocupru, siliciu metallic și altele, produse competitive pe piața externă.

Colective tinere, nu doar sub raportul mediei de vîrstă, ci și dacă ne gîdim că sînt alcătuite din muncitori care, formîndu-se ei înșiși ca meseriași, ca oameni, întemeiau aici o tradiție, ei venind direct din agricultură ori din familii fără obișnuința muncii și vieții industriale, ei bine astfel de admirabile colective au dobîndit pentru multe unități un prestigiu de netăgăduit și pe deplin meritat în ansamblul întregii industrii naționale. Întreprinderea de alumina nu numai că se încadrează în consumurile normate, dar are în general rezultate bune, datorită cărora de doi ani obține locul întâi în întrecerea socialistă pe ramură.

Ca să conturăm mai clar diferența enormă dintre nivelul industrial din prezent și cel dinaintea de Congresul al IX-lea, poate că ar trebui să spun — chiar dacă lucrul este îndeobște cunoscut — că au apărut și s-au dezvoltat spectaculos ramuri noi: chimia, construcția de mașini, meta-

lurgia, inexistente pe aceste meleaguri în urmă cu un sfert de veac. De unde înainte ponderea activității economice era în agricultură, acum ea este deținută cu autoritate de industrie, de o industrie modernă, în continuu progres. S-a dezvoltat extraordinar industria alimentară care a pornit de fapt, aceasta este realitatea, de la nivelul cherhanalelor. Avem acum o întreprindere de industrializare a peștelui cu secții la Tulcea și la Sulina, iar Centrala „Delta Dunării” are secții de semiindustrializare a peștelui. Întreprinderea de pescuit oceanic — singura din țară — dă peste jumătate din cantitatea de pește din România. Apoi, în județul Tulcea se produce toată făina de pește pentru zootehnie.

O mare întreprindere de conserve de legume și fructe asigură necesarul județului și produce mult peste acest nivel.

Se exploatează cu rezultate foarte bune piatra de calcar de la Mahmudia, pentru Combinatul metalurgic de la Galați. Livrăm, nu numai în țară ci și pentru export, o bună parte din granitul munților Măcin. Avem o fabrică de prelucrare a marmurei. Exploatăm și alte bogății ale solului și subsolului: cuarțită de la Cerna, pirită de la Samova, minereuri neferoase de la Altin Tepe. Toate acestea, împreună cu noile unități de industrie ușoară și industria mică, au făcut ca producția industrială să crească din 1965 pînă în prezent de peste 12 ori.

— **Ați subliniat deplasarea sensibilă a ponderii activității economice în favoarea industriei. Care este însă azi imaginea agriculturii din județ?**

— Realitatea este că, deși ocupa majoritatea populației, această ramură a fost foarte slab dezvoltată în trecut. Pentru a exprima saltul înregistrat, ar fi suficient să spun că

ea dă în prezent o producție globală de 8,7 ori mai mare decît în 1950. Creșterea se datorează între altele faptului că am ajuns să extindem irigațiile la peste jumătate din suprafața arabilă. Aș adăuga, în această ordine de idei, că sînt toate condițiile ca, în cincinalul următor, conform prevederilor documentelor Congresului al XIV-lea, să mărim considerabil suprafața irigată. Altă cale de creștere substanțială a rezultatelor globale a fost exploatarea într-un mod rațional a suprafețelor de deal și în pantă prin plantații de vie și pomi, pe terenuri slab productive, de pe care altădată nu se realiza aproape nimic.

— **Tovarășe prim-vicepreședinte, Tulcea este județul pe care nimic nu-l particularizează, totuși, atît de mult ca faptul că pe teritoriul său se află Delta Dunării. Cunoscută și mereu plină de taine, prețuită, iubită, atrăgînd prin inegalabilul ei farmec, tărîm de literatură și legendă, de cercetări, de uimire și extaz prin peisajele, prin flora și fauna sa, Delta s-a impus din ce în ce mai mult și ca uriaș rezervor de materii prime pentru industrie, cu tendința de a se oferi promițător și agriculturii. Se știe că la inițiativa tovarășului Nicolae Ceaușescu a fost conceput și se află în curs de aplicare un amplu program de integrare accentuată a Deltei în ansamblul dezvoltării țării, vizînd deopotrivă eficientizarea activităților pe care le favorizează, de la cele industriale și agricole pînă la turism, dar și conservarea unor inegalabile valori specifice. Ce ne puteți spune în acest sens?**

— Socotim că mergem pe o linie foarte bună în ce privește exploatarea resurselor naturale din Delta — această zonă unicat în țară și pe continentul nostru. Avem, într-adevăr, un program național de

amenajare și exploatare a resurselor naturale din Delta, program întocmit la indicația și sub îndrumarea permanentă a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Se prevede dezvoltarea pisciculturii, a stuficulturii, a silviculturii, a creșterii animalelor, a culturii cerealelor și, în fine, dar nu în ultimul rînd, a turismului în această cea mai frumoasă zonă deltaică a Europei. Odată cu toate acestea, programul prevede dezvoltarea și modernizarea localităților din Delta, care, în scurt timp, vor deveni, din satele de pescari care au fost, moderne centre urbane: Chilia Veche — care și-a conturat de pe acum profil de oraș — ca și Sfîntu Gheorghe, Maliuc, Crișan, 1 Mai, Sulina se află în plin proces de dezvoltare și modernizare.

— **Ca toate celelalte zone ale țării, și județul de la gurile Dunării arată oricui vine aici drumul unor mari înfăptuiri, concretizate la tot pasul și exprimîndu-se multilateral în întreaga existență social-economică. V-am ruga să prezentați cîteva din înnoirile perioadei la care ne referim, cu o mai pronunțată influență asupra vieții oamenilor.**

— Una din cele mai mari binefaceri ale acestor ani pentru oamenii județului Tulcea stă în progresul extraordinar obținut în domeniul creșterii nivelului de trai. O probează îndeosebi dezvoltarea municipiului Tulcea, a orașelor Măcin, Babadag, Isaccea și Sulina, dar și a unor comune ca Mahmudia, Unirea, Baia, Cerna. Din 1965 pînă în prezent, s-au construit peste 31 000 de locuințe și vreau să menționez că s-a mers pe linia aplicării unei arhitecturi locale, specifice Dobrogei, realizîndu-se obiective care atestă priceperea proiectanților și constructorilor în valorificarea a tot ce-i mai bun în știința românească precum și experiența acestora. Așa încît nu-i de mirare că noile edificii — atît blocuri de

locuințe cît și alte obiective cu destinație social-culturală — care îmbogățesc și înfrumusețează localitățile ne plac nu numai nouă, celor de aici, dar provoacă și admirația atîtor vizitatori din țară sau din străinătate.

Aș mai menționa că, între însemnatele realizări în diverse domenii dedicate de județul nostru Congresului al XIV-lea, a fost și aceea că am întîmpinat acest mare eveniment din viața partidului și a patriei avînd în toate comunele brutării și case de naștere. Față de ansamblul realizărilor județului, lucrul acesta poate să nu pară prea însemnat dar îl aduc totuși în discuție fiindcă mi se pare firesc să ne gîdim la existența fiecărei colectivități, a fiecărui sat, a fiecărui om, așa cum sîntem datori să facem mereu cîte ceva care să ridice calitatea vieții tuturor.

— **După toate cele spuse despre ce s-a făcut și se oferă privirii în momentul de față, vă rugăm să prezentați cîteva din proiectele cu care tulcenii își propun să amplifice în viitor dezvoltarea județului lor, evident, în afara celor amintite pe parcursul discuției noastre de pînă acum.**

— Avem în vedere obiective industriale, social-culturale care sînt poartă să ducă în timp, astfel încît toți cei care vor urma după noi să apreneze realizările acestei epoci pe care o trăim, de mari transformări economice, sociale și culturale. O preocupare de bază va fi să impulsivăm dezvoltarea centrelor de C.U.A.S.C. și a centrelor de comună prin amplificarea în mod deosebit a industriei mici și a prestărilor de servicii, prin asigurarea de locuințe pentru specialiști, a dotărilor edilitar-gospodărești necesare.

Mobilizați de spiritul documentelor adoptate la istoricul Congres al XIV-lea al partidului, de magistratul raport prezentat de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în care se trasează drumul ascendent al României în anii care vin, ani de fine și de început de mileniu, vom face tot ce depinde de noi pentru ca și această zonă a patriei să se încadreze armonios în dezvoltarea ei generală, în evoluția spre comunism.

Începînd cu 1990, în județul Tulcea volumul activităților economice pe locuitor va depăși 126 000 de lei. În industria mică, valoarea producției marfă pe locuitor va fi de peste 8 000 de lei, iar în activitățile de prestări servicii pentru populație această valoare va fi mai mare de 4 500 de lei.

Se vor construi încă 1 900 de apartamente în 1990 și peste 8 000 în tot cincinalul al nouălea.

Și în agricultură, chiar din anul viitor, se vor înfăptui obiectivele stabilite de Congres. Astfel, producția globală la un hectar de teren agricol va ajunge la 35 000 de lei, iar la hectarul de teren arabil media se va situa între 35 și 40 de mii de lei, concomitent cu sporirea sensibilă a numărului de animale, cu creșterea accentuată a tuturor producțiilor din acest sector.

Comuniștii, toți oamenii muncii din județul Tulcea își vor consacra toate forțele, întreaga lor capacitate creatoare înfăptuirii istoricelor hotărîri ale Congresului al XIV-lea al partidului, Congresul marilor victorii socialiste, înaltul Forum revoluționar al făuritorilor socialismului cu poporul și pentru popor.

DORIN GHERGHINESCU ■

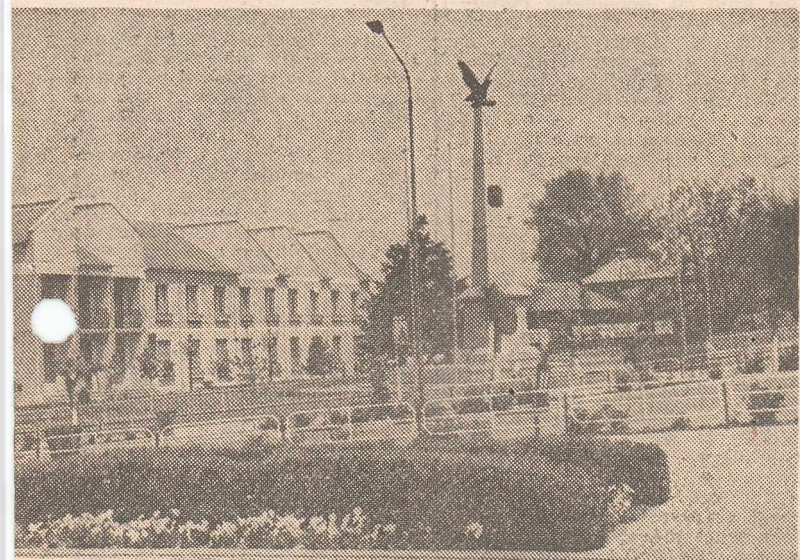
Tulcea, un oraș ce se ridică parcă direct din Dunăre

Pe vot

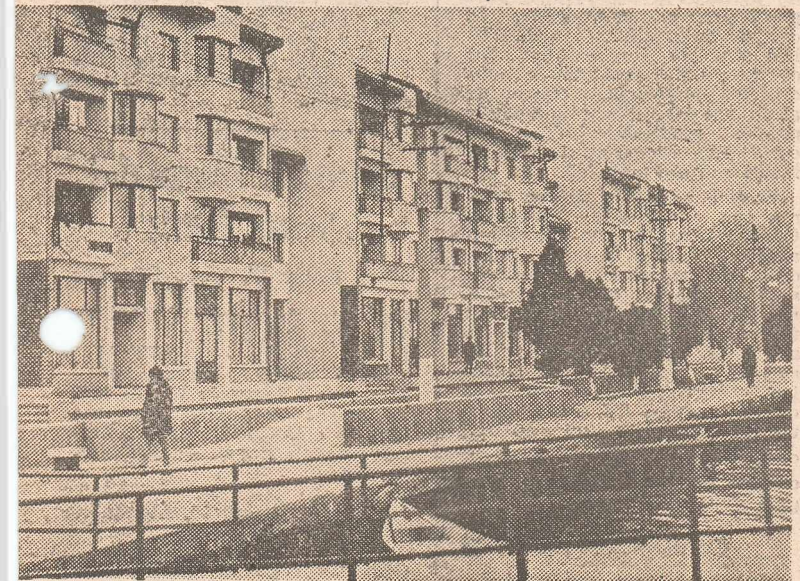
foto

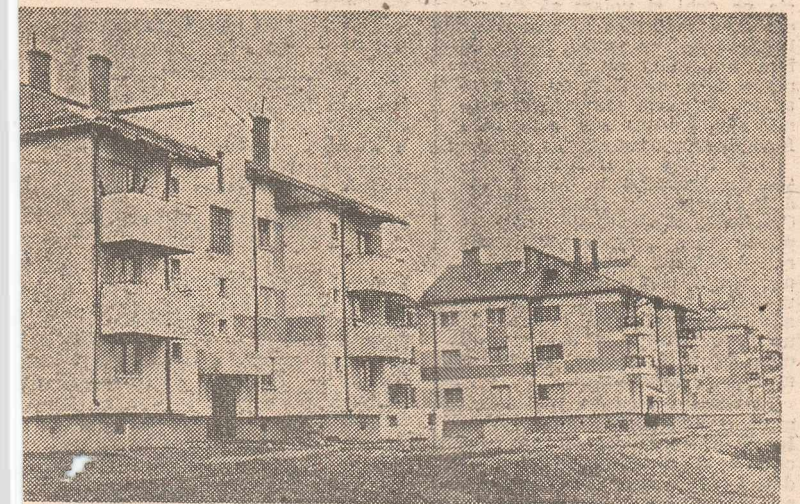
Isaccea sau darul cel frumos al fluviului

Alui Arrubium se poate admira azi o nouă și cochetă cetate: Măcinul

Sulina sau locul în care Dunărea se transformă în mare

Visul dintre ape — Chilia Veche

ne transmite
rterul ziarului
Feodor Mihei

Fântini sub cerul înstelat

Noua geografie a deltei se poate admira și la Chicleanca

Gheorghe Chivu este liniștit. Are apă! În cei 45 de ani ai săi a căpătat o înțelepciune anume care l-a făcut să înțeleagă faptul că apa este, probabil, cea mai mare avere a lui, că, de la acest element primordial poate să aibă totul.

Poate că obsesia apei a avut-o dintotdeauna! S-a născut într-un loc arid, bătut de vânturile ce uscau picăturile de apă de ploaie care mai cădeau, uneori, târziu, când nu le mai așteptau nici țărânii din satul său și nici țărba uscată de dorul lor. Mintea neastîmpărată a acestui țărăn a încercat mereu să găsească soluția salvatoare.

„Nu prea avem de unde lua mai mult pământ, zice Gheorghe Chivu, îl muncim, cu înțelepciune, pe cel pe care-l avem. Putem, însă, avea apă, adică s-o adunăm undeva, ca într-o bancă...”

Gheorghe Chivu s-a apucat de treabă; la C.A.P. Frasin, județul Dimbovița, unde este acum președinte, a găsit cîțiva oameni vinjoși și isteți cu care a început să scormonească pămîntul pentru o nouă geografie locală.

Primul lac și l-au făcut anul trecut: 2 ha, adică 70 000 m³ de apă cu care s-au asigurat iriga-

țiile a 150 ha de plantații hidrofile; prin august, un riu mic, Chicleanca și cîteva izvoare s-au adunat într-o „groapă” de 3 ha formînd un lac de 90 000 m³ de apă cu care au fost asigurate recoltele a 300 hectare de porumb, sfeclă, lucernă din acest an de vîrf.

„Plantele îi trebuie apă caldă, zice Gheorghe Chivu, degeaba este apă în sol; dacă nu plouă, dacă nu vine apă și de sus, se rupe echilibrul. Sămînța este supțică de apă din pămînt! Problema este, deci, apa din cer. Dacă stăm cu mîinile în stîn și înălțăm rugi nu realizăm nimic. Numai de la noi poate să vină totul, nu există decît ceea ce facem cu mîinile noastre...”

Și-a făcut în curte o mică fîntînă arteziană. Noaptea, sub cerul înstelat, este frumoasă. Totul este simplu! De fapt, a făcut niște găuri într-o țevă pe unde țigănește apa răcorind aerul, coborînd apoi spre pămînt, hrănindu-l. Unii l-au reclamat. Așa sînt oamenii. Au venit, apoi, cîțiva vecini, au văzut minunea și au purces să-și facă fiecare.

Gheorghe Chivu a făcut rost de o dragă. O masă uriașă de fier, o mașină maronie, puțin urîtă și chiar caraghioasă. A

pus-o să mănince din nou pămîntul. Au săpat și a apărut un al treilea lac din apa riului Slomn cu care vor uda, la anu', încă 300 de hectare.

Apa lui Chivu poartă multe nume; de fapt, o familie strînsă într-o complicată formulă în care sînt cuprinși toți care l-au ajutat. Ioana Păun, Ilie Nicolae, Ion Davișoiu, Victor Moșteanu, Lili Necșoiu și mulți alții. Apa aceasta îi va scăpa de griji pe țărânii din Frasin, Ibrianu și Păstîrnacu. „În afară de Chivu, zice Marin Ghinea, primarul comunei Cornești, celelalte C.A.P.-uri ale noastre n-au cu ce uda”.

Noile lacuri de la C.A.P. Frasin vor fi, poate, înscrise în harta țării. Vor fi, poate, loc de promenadă pentru bătrînii satului. Toată viața lor au stat cu ochii pe cer așteptînd APA, acest amestec firesc de hidrogen și oxigen din care, dacă aveau noroc să o aibă la timp, își puteau face, cu știința lor, piine, case, vin, prunci, sănătate. De o vreme, cerul lor s-a coborît pe pămînt și, este cu mult mai frumos, oglindit în „apa lui Chivu”, viitoarea lor piine.

PAUL AGARICI ■

Vitrina artelor

Plastică

Metafore ale pământului

Multă confuzie generează în artele plastice contemporane faptul că se întrebuințează termeni tradiționali pentru realități ce-ar impune definiri specifice. Confuzia e și mai mare cind sint discutate ca activități plastice felurite inițiative și acțiuni cu caracter cultural și ideologic. Spre exemplu așa numitele happening-uri. Chiar și termenii cei mai obișnuiți comportă precizări de natură a le revizui sfera înțelesurilor. Puține manifestări ar avea astfel motive să se numească expoziții. Cunoașterea — în fericita formulă a unui sociolog — este sinergetică, „adică întregul este de obicei mai mare decât suma părților”. Într-un sezon în aparență bogat, doar câteva momente sint sinergetice. Cele mai multe nu fac altceva decât să reunească părți, reunire care nu ajunge, prin acest simplu act, să se constituie într-o „masă critică”, să favorizeze explozia cunoașterii prin artă. Veritabilele expoziții se construiesc, beneficiază de o idee ordonatoare cu valoare de obsesie și, cîteodată, se petrec o singură dată în viață. **Ileana Balotă** a deschis la Muzeul de artă al Republicii o „Expoziție de tapiserie” cu 30 de titluri, unele acoperind un complet de obiecte. În selecția Ileana Balotă întregul este mai mare decit suma părților. Drama creatorilor de tapiserie constă în aceea că, deși talentați și autori de lucrări de efecte, nu toți au putere să ducă la capăt o operă, să creeze nu doar tapiserii, ci și ocazia spre a le țese. Ocaziile înseamnă comenzi de la instituții sau particulari, concursuri și participări recompensate, în fine toate acele situații favorizante pentru un artist care purcede la concepția și fundarea unui set de lucrări ce ambicionează să fie operă și să stimuleze un tip de cunoaștere prin artă entuziasmant. În deschiderea catalogului, Ileana Balotă mărturisește că a creat cu conștiința unui țel și nădejdea OPEREI: „Am avut la începuturile drumului meu în artă o revelație hotărîtoare: țesătura modernă, în munca sa, trebuie să ia totul de la capăt. Căutînd, astfel, elementele originare, arhetipurile tapiseriei, am învățat marea lecție pe care ne-o oferă artistul popular”.

Ciclul înfățișat publicului la Muzeu în două din sălile mari — cu o secțiune de desene în a treia — încununează o temă predilectă, care a dat pînă aici numai piese bidimensionale, de adosat unui perete. „Metaforele pământului”. De astă dată el a

foșt fie gîndit pentru prezentare într-un spațiu generos, ca un spectacol în care forma, culoarea și faptul tactil să poată fi percepute într-un proces de sublimare a ideii. Nu întîmplător în mărturisirea sa de credință Ileana Balotă se referă la muncă, nu la creație, la țesătură, nu la tapiserie, la arhaic, nu la tradiție — prin urmare la cuvinte ce trimit la o atitudine estetică vecină cu evlavia. Ileana Balotă cinstește astfel ogorul, viul naturii, brazda și lanul, eternul din efemer. Ansamblul e condiționat de o paletă de culori mai degrabă sobră: brunuri, ocruuri, auriuri, verde stins, iar materialitatea extrem de incitantă a țesutului — înțelegînd aici tehnici complexe, unele născocite pentru a răspunde cu prospețime principiului tactil — se împlinește din calitățile linei de oale și de capră, a iutei, mătăsii, bumbacului, inului, cînepei precum și a altor fibre (sisal, rafie). Lucrările au în genere dimensiuni impresionante și cheamă imaginația să le găsească destinații inedite. Eugenia Antonescu, muzeografa care a răspuns de organizarea propriuzisă a expoziției destăinuia, la conferința de presă ce a premeris vernisajului, satisfacția încercată la vederea aglomerării de obiecte textile, de respirația lor atît de umană între pereții de marmură ai Muzeului, de senzația de vitalitate și dinamism. Sentimentul că, la rîndu-i, participă la actul creator năște, desigur, din realitatea că întregul însemna mai mult decit suma părților. Referînd la exemplara implicare socială și didactică a Ileana Balotă, directorul Muzeului, Alexandru Cebuc sublinia meritul operei de a ne capacita să fim nu asistenți, ci participanți la actul creator.

Intrucît artista a socotit necesar să alăture numelui său de autor și pe acelea ale meșterilor textiliști care au sprijinit-o la construcția ansamblului — precizare, după știința noastră, unică în cataloagele expozițiilor de tapiserie — le transcriem și noi cu toată considerația: I. Manea, E. Sălcă și E. Haut.

TUDOR OCTAVIAN ■

Muzică

Oferta

Subiectul operei „Norma”, ca de altfel majoritatea libretelor timpului, ne apare astăzi ca fiind pueril; în urmă cu 158 de ani publicul era interesat în primul rînd de voci și apoi de acțiunea dramatică. Așa deci stînd lucrurile, montările contemporane au posibilitatea de a alege între un spectacol „de vitrină” și altul avînd la bază noi concepții regizorale și muzicale; s-a ajuns pînă acolo,

chiar, încît personajul central, Norma, a devenit șefa unui comando... Regizorul Ion Cojar și dirijorul Cornel Trăilescu au optat pentru prima alternativă; „Norma”, etalată de opera bucureșteană, excelează prin slujirea pînă la fanatism a partiturii și a scenelor incluse în ea, chiar a textului — tradus cu multă pricepere de poetul Constantin Cîrjan. Aceasta pare să fie prima parte a ofertei artistice, a Operei Române din București; „slujim întru totul textul muzical-literar”! Sigur, la prima vedere, corectitudinea față de autori e salutară; integral însă?

Refuzul de a transforma sau a comprima scene sau chiar tablouri, acceptarea întru totul a indicațiilor componistice, duce — cu pauză cu tot — la un spectacol de 3 1/2 ore; aproape cit durată unei opere wagneriene. În acest caz, însă, spectatorul este îndreptățit să ceară — neavînd un subiect dramatic — cel puțin o perfecțiune a interpretării; și atunci, oferta primei scene lîrice a țării se întregeste: „Vocile acestea le avem, orchestra aceasta o avem, posibilitățile acestor decoruri le avem, deci, atît vă putem oferi pentru a-l cunoaște pe Bellini”. Să judecăm deci faptele pe de-a-ntregul, avînd respectul și atașamentul pe care fiecare cronicar trebuie să-l demonstreze față de opera bucureșteană, arătînd, mai înții, minsurile, vom spune că ele se datorează în principal unui ritm lent al spectacolului, în general; iar acest ritm fără viață este format dintr-o destul de mare imobilitate scenică, precum și a unei metrice curioase a baghetei; am audiat multe interpretări, dar parcă nici una — chiar a celor mai vestiți dirijori — n-a rărit ațîția timp; și fie oare o continuare a manierei singulare cu care a fost abordat, în „Nabucco”, corul sclavilor evrei? Lincezeala scenei, deci, a fost completată de ușoara lincezeală interpretativă. La acestea au contribuit, din nefericire, semi-obscuritatea permanentă, înteruptă — e drept — de cite un proiector de urmărire; păcat de decorurile funcționale ale lui Roland Laub. Apoi, plasarea cîntăreților în locuri incoade ale scenei a condus la un alt fapt grav și anume la acoperirea unor voci puternice, în momentele de forță, de către orchestra; avînd un tul în față, soliștii n-au mai putut înainta — cum o fac obișnuit — și astfel neadaptarea regiei la condițiile cunoscute, ale unei săli prea puțin măsurată acustic, încă din construcție, a dăunat însăși unei mai bune audieri și înțelegeri de către publicul spectator.

Recenta premieră a cunoscut, totuși, un mare succes de public, și, credem, afluența spectatorilor va continua și în viitor. Există, pentru aceasta, suficiente motive. Melodiile nemuritoare ale lui Bellini și-au aflat cîteva interpreți de mare clasă. Astfel, Sanda Sandru a creat o Normă aparte; o Normă fără sălbăcie și fără glas de tunet în toate registrele; o Normă extrem de muzicală, cu sunete medii mai firave dar cu acututele necesare; o Normă care trăiește și se interiorizează în loc să se exteriorizeze; iar distincția și noblețea interpretativă au demonstrat că — și la Operă — vocea nu e totul; mai trebuie și gîndirea, dublată de sensibilitatea artistică. Laura Niculescu, în rolul Adalgisei, a fost o adevărată revelație; de la debutul său în „Povestirile lui Hoffmann” și pînă aici există o certă diferență de clasă interpretativă, spre marea noastră satisfacție. Un glas plin, sunete curate, culoare egală pe registre, atență și muzicală; bravo! Clotilda, în interpretarea Ecaterinei Tuțu, cit i s-a cerut atita a dat; totuși, rolul este prea puțin dezvoltat pentru o apreciere globală a posibilităților tinerei mezzosoprană. Ionel Voineag, acest mare tenor român, s-a identificat întru totul cu personajul Pollione; vocea sa caldă și penetrantă l-a servit perfect în necesitățile acoperirii partiturii; Ionel Voineag, deci, un artist care poate face față, cu al său Pollione, pe oricare scenă. Cunoscutul, apreciatul și seriosul interpret Pompei Hărășteanu și-a demonstrat calitățile sale vocale — care i-au adus atita faimă — în rolul tălului Normei, marele preot Oroveso. A fost perfect, măreț, minios și cald; iar dacă, uneori, a fost acoperit de tumultul orchestrei, nu e vina sa.

Ajungînd la orchestră, să spunem că maestrul Trăilescu a ajuns la o performanță rivnică: inexistența decalajelor instrumentale sau între fosă și scenă; în plus, nuanțe fine, precizie și muzicalitate. Maturitatea sa artistică îl face ascultat fără sovăire de interpreți și acesta este cel mai bun semn al recunoașterii priceperii sale profesionale. Păcat însă de timpii abordați, ca și de permiterea dezlănțuirii prea pătimașe a suflătorilor, în dauna cîntăreților; totuși, Bellini știa să orchestreze... Iar corul, acest ansamblu condus de Stelian Olariu, căruia de atîția ani i se aduc numai laude pentru rezultatele deosebite, corul deei s-a situat la aceeași înaltă calitate artistică.

Făcînd bilanțul, putem afirma cu certitudine că oferta Operei Române din București a fost — chiar și în condițiile date — generoasă; interpretii s-au ridicat la cea mai înaltă valoare, iar Vincenzo Bellini a fost repus în drepturi. Încă un spectacol, după „Nabucco”, ce aduce în scenă epoca anilor 1830—1840. Încă un mare succes de public. Va urma, oare, un Debussy sau un Poulenc, care au existat în urmă cu 40 de ani pe aceeași scenă? Ce bine ar fi!

CLAUDIU NEGULESCU ■

La Opera Română

● Vineri 8 decembrie, ora 18, capodopera mozartiană **Flautul fermecat** are ca interpreți pe Florin Diaconescu, Cornelia Angelescu, Eleonora Enăchescu, Lucian Marinescu, solistă Daniela Vlădescu. Dirijor: Lucian Anca.

● Sîmbătă 9 decembrie, ora 18, **Madame Butterfly** de Puccini are în fruntea distribuției pe Marilena Marinescu, solistă a Teatrului Liric Craiova, Anatol Covali (debut în rolul Pinkerton) și Mirela Negulescu. La pupitrul: Constantin Petrovici.

● Duminică 10 decembrie, ora 11, pentru cei mici, o reîntîlnire cu micuța Cosette, eroina operei pentru copii de Teodor Bratu. Printre interpreți: Constantin Ghircău, Adriana Alexandru, Cristian Mihăilescu, Marina Mirela și corul de copii „Voces primăvera” dirijat de Claudiu Negulescu.

● Seara, la ora 18 al treilea spectacol cu **Norma** de Vincenzo Bellini, recenta premieră a Operei Române. În rolul titular, Sanda Sandru. Alături de ea, mai apar Gabriel Năstase, Dan Zancu și Laura Niculescu. Conducerea muzicală: Cornel Trăilescu.

● Luni 11 decembrie, ora 18, foaierea Operei Române găzduiește o **Seară camerală Beethoven**. Își dau concursul: Ariadna Zăgreanu (pian), Liviu Neagu (vioară), Eugen Fabriș (violoncel).

● Marți 12 decembrie, ora 18, **Nabucco** de Verdi, marele succes al ultimelor stagioni, prilejuiește spectatorilor o plăcută surpriză: Emil Iurașcu debutează în rolul titular. Alături de el, vor da viață personajelor verdienne Lucia Tibuleac, Constantin Ene, Ecaterina Tuțu și Dan Zancu. La pupitrul: Cornel Trăilescu.

● Miercuri 13 decembrie, ora 18, sint programate operele **Cavalleria rusticana** și **Paite**. În distribuție: Cornelia Pop, Mihaela Agachi, Gabriel Năstase, Nicolae Urziceanu și, respectiv, Monica Teodorescu, Florin Farcaș, Nicolae Urdăreanu, Nicolae Bratu și Lucian Marinescu. Conducerea muzicală: Carol Litvin.

● Joi 14 decembrie, ora 18, o premieră mult așteptată: baletul **Romeo și Julieta**, capodopera lui Serghei Prokofiev, în viziunea coregrafică a Julamayi Scott și a lui Iurii Papko, maestrul emeriți ai artei din R.S.S. Uzbekistan. Conducerea muzicală: Carol Litvin.

Concertele Filarmonicii „George Enescu”

Marți 12, ora 18, Ateneul Român

Orchestra de cameră „VIRTUOZII DIN BUCUREȘTI”
Dirijor HORIA ANDREESCU
Solist MIHAELA URSULEASA
Mozart — Simfonia nr. 24 KV 129, Mozart — Concertul pentru pian și orchestră KV 271 („Jeu-nehomme”), Haydn — Simfonia nr. 103

Miercuri 13, ora 18, Ateneul Român

CONFLUENȚA ARTELOR (Muzică — Literatură — Plastică)
Spectacol realizat de CRISTINA VASILIU
SECOLUL LUI LEONARDO DA VINCI — Își dau concursul: CEZARA DAFINESCU, GEORGETA STOLERIU, GEORGE MOTOL, NICOLAE LICĂREȚ — orgă, Formația „CONSORTIUM VIOLAE”, Corul Filarmonicii „George Enescu”,
Dirijor MIHAI DIACONESCU

Joi 14 / vineri 15 / sîmbătă 16, ora 18, Ateneul Român

Concert vocal-simfonic
Dirijor CRISTIAN MANDEAL
Solist SORIN PETRESCU
Doru Popovici — „Muzica lui Bach”, cantată pe versuri proprii
Soliști — IONEL VOINEAG, ALEXANDRU MOISIUC
Saint-Saëns — Concertul nr. 2 pentru pian și orchestră
Stravinski — „Pasărea de foc”
suita de balet
ORCHESTRA FILARMONICII ȘI CORUL FILARMONICII „GEORGE ENESCU”
MAESTRU DE COR MIHAI DIACONESCU

Duminică 17, ora 18, Ateneul Român

„Valori camerale românești”
Serafim Antropov, Pascal Ben-tolu, George Enescu,
Interpretează ANDA PETROVICI — vioară, NICOLAE LICĂREȚ — pian

Basmul fără sfîrșit

Ion Popescu Gopo

Cele mai încîntătoare basme încep cu „a fost odată...” și ori de cite ori le pipăim stova grea de înțelesuri, în ochii sufletului „a fost odată...” se topește într-un perpetuu prezent...

Și Gopo este ca un basm fără sfîrșit în care dimensiunea lucrurilor și a faptelor se măsoară cu un metru sentimental, cu un metru psihic, cu un metru care aparține mai puțin ochilor și mai mult inimii. Poate și de aceea a reușit să facă filme „pentru tineri de la 7 la 77 de ani”.

La întrebarea „Cine este Gopo?” formulată ades la noi și aiurea s-au grăbit, s-au îngheșuit să răspundă mulți, dar poate cel mai cu miez răspuns pentru acest poet-filosof al imaginii l-a găsit un poet al slovei meșteșugite — Tudor Arghezi: „Diavolul înfăcător al acestui nobil univers delicat și tonic, intercalat în forfota timpului și a existenței agitate, se cheamă cu numele pămîntesc de Gopo, celebru și căutat de jur-impregiul planetei. Filmele acestui român, cu numele derivat din Po-

pescu, a ridicat Poeștii noștri, luați pînă deunăzi în glumă și rîspăr, pînă la prestigiu mondial. În activitatea artistică internațională, Gopo e prezența românească fericită pentru faima și a țării și a poporului nostru, al cărui geniu începe să circule printre popoare.”

Limitată de funcțiile sale tradiționale, încorsetată de stilul Disney, lumea de basm a filmelor de desen animat devenise un spațiu incomod pentru mulți cineasți tineri. De aceea **Scurtă istorie** a lui Gopo marca o adevărată revoluție în gen. Ce a făcut spiritul malițios și contradictoriu al lui Gopo cu Omulețul? „M-am hotărît să trimit Omulețul în cosmos. Ce să facă el în cosmos? Să facă același lucru ca pe Pămînt: să răsădească flori. Să umple cosmosul cu flori. Și am desenat cosmosul ca o grădină imensă cu flori”. Și Omulețul firav și candid împodobind pămîntul, apele, întreg cosmosul cu neprihănită floare albă, un alter-ego romantic al unei firi poetice, l-a situat pe Ion Popescu Gopo în fruntea animației mondiale: „**Scurtă istorie** mi-a făcut un fel de semn pe frunte” — mi s-a confesat el odată — „semn pe care de multe ori am încercat să-l ascund. Cîteodată m-am lăudat cu semnul și am ținut pălăria pe ceafă. Cîteodată trăgeam pălă-

ria pe ochi și volam să fiu un om nou, mai ales în filmul de lung metraj cu actori. Oricît de bine am făcut un film sau aș putea face un film cu oameni actori, toți îmi vor arăta semnul din frunte: „tot mai bine face film de animație”.

O avalanșă de trofee internaționale, începînd cu aceluși **Palme d'Or** decernat la 17 mai 1957 la Cannes, o avalanșă de aprecieri pentru acest creator neastîmpărat, visător, frămîntat de o necurmată curiozitate creatoare, urzînd cele mai îndrăznețe și atrăgătoare planuri, animat de un crez nobil: „În artă numai cinci la sută e idee, restul e muncă, perseverență”.

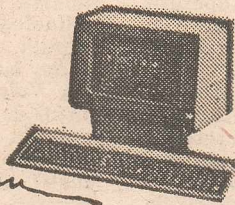
Nu vreau să găsesc nici o formulă de rămas bun adresată lui Ion Popescu Gopo, extraordinar creator de bucurie, vreau să-i dau tot lui, încă o dată și mereu cuvîntul: „În lume lucrurile sînt deja așezate: după ploaie vine soare, după iarnă primăvară și e bine să fie așa. Dar este un haz mare cînd după iarnă vine o ciocolată cu frișcă sau după ploaie vine tot ploaie. Viața este atît de frumoasă cînd îți dai seama că în legile universale poți avea loc, și ideile, mai ales ideile neașteptate, sînt curative”.

ILEANA PERNES
DĂNALACHE ■

atelier literar

Danie Novăceanu

Prezenți și în alte prilejuri în Atelier, Ovidiu Constantinescu și Valentin Dolfi ilustrează două atitudini poetice absolut diferite, dar asta nu înseamnă că nu ar avea nimic comun, care să-i apropie și identifice ca poeți autentici. Deosebirile sînt însă atît de multe și de categorice, încît merită să ne oprim, măcar în treacăt, asupra unora. Concentrîndu-le, am observa mai întîi deosebirea de sensibilitate. Dincolo de vîrstă, izvorul vine, probabil, și din structura fiecăruia, din formația intelectuală și din modul

de a trata materia idiomatică. Fantezia lucrează și ea deosebit, de unde și imaginile sînt mereu altele. Cel dintîi are încredere în spațiul exterior și efortul liric merge în sensul sporirii acestuia, cel de al doilea se sprijină pe cel interior, unde truda poetică trebuie să înainteze spre concretizare. Primul caută vastitatea și subconstientul îi spune că drumul cel mai sigur este asumarea ei în intimitate; următorul întăiește că obținerea concretului e posibilă prin dimensionarea lui cît mai precisă. De unde și obiec-

tele poetice sînt diferite, cel dintîi preferîndu-le pe cele ce se identifică de îndată cu un anume sentiment — neliniștea, amintirea, nostalgia, etc. — ori sînt chiar sentimente în stare măturisită; următorul le alege pe cele mai domestice cu putință: liftul, scările, soneria, telefonul, ceasornicul, în general zgomotoase. Mutîndu-ne într-un alt unghi de cercetare, observăm ordinea, reflexivitatea și aparentul calm al celui dintîi, în timp ce la cel de al doilea este vizibilă, aproape ostentativă, spontaneitatea, agitația și

gesticulația pînă la neglijență. Ovidiu Constantinescu, abreviînd, este un clasic calm, indiferent și senin față de cotidian; Valentin Dolfi e un modern impulsiv, preocupat pînă la declarativ de o existență măsurată cu ora.

Desigur, în retortele lecturii mai apar și alte deosebiri: cel dintîi se simte bine sub lumina după-amiezii și amurgului; cel de al doilea își alege valul dezlănțuit al zorilor. Densitatea luminii fiind diferită, sunetele se deosebesc și ele, ajungînd la punctul final pe cîi specifice: armonia condusă de ritm precis și rimă perfectă, la cel dintîi; versul liber la cel de al doilea, grăbit și prea puțin supravegheat de rigoarea malurilor care se rup, se deschid brusc, lăsînd peisajul inundat de meandre, uneori inutile. Treceam peste celelalte (multe) elemente care ar

merita să fie analizate, intrucît asta ar presupune mai mult text și lecturi variabile. Și ne oprim, fără pretenția unor concluzii, asupra viabilității celor două atitudini lirice diferite, recunoscîndu-le ca avînd același drept la existență, amîndouă confirmînd o stare poetică reală. Confirmînd-o, cu vorbele lui George Călinescu, și în planul teoriei: „Poezia nu se poate defini. Însă cîă poezia există nimeni nu se îndoiește”. Așadar, nu știm ce este, dar putem spune cum este.

Inexplicabil, ajunși aici, computerul care ne-a urmărit atent, cere să intervenim, afîșînd pe ecran o sumedenie de date pentru a ne ispiți să continuăm. Nu: în Atelier nu s-au dat niciodată sfaturi, ci sugestii, observații care ar fi putut duce spre așa ceva. Opțiunea și însușirea lor a fost întotdeauna o treabă de gust și

răspundere proprie. Revenîndu-și din agitație, computerul șterge semnele și lasă pe monitor o jumătate de corabie. Memoria o recunoaște: e o corabie etruscă, desenată pe piatra unei încăperi subterane din Cerveteri. E chiar mai puțin decît o jumătate de corabie, dar tocmai prin absența întregului, specialiștii și amatorii au descoperit — primii prin erudiție, ceilalți prin ignoranță — nu numai marea pe care a plutit, ci și direcția, și încărcătura și portul de destinație. Aici se află, probabil, și unul din misterele poeziei: să faci vizibil întregul prin tăcerea părții.

NOTĂ: Deocamdată nu se primește nici un fel de corespondență pentru Atelier. Confundați cu o moară, funcționăm cu apa de rezervă...

DARIE NOVĂCEANU ■

Confesiune

Eu niciodată nu voi fi în stare S-ating piramida înălțime, Dimensiunea unei lumi sublime, Catargul navelor, în acostare...

Nici nu rîvnesc o astfel de mărime, Dar simt aprinsă versului suflare... Neprețuita clipă de ncintare — Nevoinică-i vecia s-o suprima.

E-n Poezie atîta profunzime, Atît mister, și clocot, și magie... Cuvintele-i sînt harnice enzime,

Depozitînd Frumos și Măreție, În vreme ce, pe bolțile-i sonore, Coboară-amurguri, urcă aurore.

Către Poezie

Mă vreau ostatecul iubirii tale, Cînd ora tănuirilor ne cheamă, Să ne imbeci, noaptea mai cu seamă, Miresmele zăpezii de petale.

Mă-mpotrivesc din plin ispitei de-a mă Lăsa-nșelat de măști sentimentale; Prin os-ți-aduc a mele doruri. Ia-le, De suferința inimii n-ai teamă.

Ea nu se poate cumpăra, nici vinde, Zarafi și precepeți cînd stau la pîndă. Doar Tu pulsațiile-i simți sporînde,

Tu, pătimașă, dulcea mea osîndă. De-a fost cumva, -ntre noi, vinovăție, Păcatul nu se datorează ție.

Tăcutelor neliniști

Neliniști dragi, de-atîți poeți cîntate, Străine niciodată nu mi-ai fost; În inima-mi aflat-ați adăpost, Precum cei fugăriți într-o cetate.

Oriunde și oricînd aveți un rost; De n-ar mai fi și valuri zbuciumate, Și negre bolți de fulger spintecate, Decorul mării calme -ar fi anost...

Mi-ai însoțit de mult copilăria — Neliniști cu ecouri spulberate, Cînd urmăream, în zboru-i, ciocirlia

Și cînd, desculț, cu tălpi înșingurate, Mă luam la-ntrecere cu vîntu-n miriști, Uitatelor, tăcutelor neliniști!

Vis de toamnă

Pe cînd în pumni strîvește zeul cele Mai parfumate boabe aurii, Prin sihla rece-a toamnelor tîrziu Se-ntrec, vislînd, triumfuri isoscele.

Mai ard pe boltă ruguri mari de stele, Iar sufletul mi-l bîntuie stihii, De mine, -aproape, cînd nu poți să fii, Să-ți mingii tandru părul în inele,

Te-aștept visînd pe esplanada Mărețelor iberice castele, Cu turnuri ce se-nalță peste ele, În Alicante, Córdoba, Granada...

Lîngă ruina lor, ce-a fost cîndva splendoare S-aplaudăm cocorii în veșnică migrare!

Retrospectivă

Parcă mă văd și-acum — elev — la „Sava” (Trecură ani de-atunci, vreo cinci decenii),

Iar eu pricep abia acum de ce ni-i Latina mai plăcută decît slava.

Din Sud pînă-n carpaticile „Dava”, Virgil, Horațiu, Ovidiu, — aceste genii Rămîn spirituale rubedenii, Cît pana lor măiastră fulmina-va.

Toceam „Ab Rube Condita”, cu sîla, Necunoscînd esența-i elevată... Scandînd pe „Dies irae, dies illa”,

Se-nclină-acum conștiința-mi vinovată, Căci în trohaica-i tetrapodie Simt docta lui Cellano Poezie!

OVIDIU CONSTANTINESCU ■

Cotidian

Să scrii versuri în bucătăria ta de la etaj, în timp ce liftul se oprește brusc și cineva urcă scările cu două sticle de lapte în mîini.

Să crezi că norii, păsările, vara de afară, fetea care joacă șotron lîngă castanul din colț, sînt simple imagini pe care le-am desenat pentru tine.

Să privești poemul fluture imens, decolorat, pipăind neliniștit aerul cu aripile întinse.

Mica elegie

Moartea ceasului cu limbile înțepenite în zorii unei zile de septembrie.

Roșul singerlu al celor patru boboci de trandafir lîngă mica luminare albă, arsă pe jumătate.

Un număr de telefon la care nu mai răspunde nimeni, demult.

Un nume pe o carte, o casă pe o stradă mai multe imagini pe o bandă de celuloid.

Disperarea surdă a cuvintelor, a gesturilor a ochilor fără lacrimi a miinilor fără degete,

căutînd zadarnic fragmentele unei existențe.

Fapt divers

Cimitire de mașini putrezesc metalice pe toate străzile. În timp ce tu, așezat confortabil în fața ferestrei deschise, îți bei liniștit ceaiul. Orașul se apropie de cîmpie. Întîie tot mai adînc în pămînt dinți ascuțiți de beton și sticlă. Iubita ți se topește ca o luminare. Și o întreagă pădure de mesteceni îți infloresc neștiută în singe.

Poetul la New-York

„Un riu care curge cîntînd prin cartierele marginase ale orașului” Poetul la New-York — Federico Garcia Lorca)

Aș putea să mor fără să știu nimeni. Cu telefonul debransat, cu lanțul de siguranță pus, cu soneria întreruptă. Pentru că astăzi e o zi de duminică. Și megafonul din piață urlă și posturile de radio transmit marșuri pentru fanfară și în poligonul de tragere porumbelul alb cade lovit de lama cenușie a baionetei de ochiul roșu al puștii cu lunetă de precizia milimetrică a tunului

antitane. Aș putea să mor fără să audă nimeni. Deși toate ferestrele sînt larg deschise deși străzile sînt pline de cetățeni onorabili deși strig cu toate cuvintele poemelor mele. Aș putea să mor fără să știu nimeni.

VALENTIN DOLFI ■

„Brazilii Azugăi mi-au dat putere“

(Urmare din pag. 9)

directorii, dirijorii, consultă cu seriozitate asemenea iubitori de artă în stabilirea repertoriilor și a distribuțiilor...

— Revenim pe Valea Prahovei... Bătrînele zine și-au revărsat asupra copilei daruri de preț... Se făcea muzică în familia Moldoveanu?

— Părinții mei sînt oameni simpli. Tatăl — strungar, mama — gospodină. Totuși, acolo, în Azuga, în frumoasa casă spre Satul nou, m-am pomenit făcînd muzică din fragedă copilărie — ascultînd, cîntînd, dansînd. În orele libere, tata lua acordeonul iar mama și toate rudele ei aveau glas. Ocupau primele locuri în coralele de amatori. Prin casă mama fredona mereu arii, cîntece din cele mai diferite. Straniu cum în anii de liceu, prin 1952-1953, cînd nimeni nu s-ar fi gîndit că voi deveni cîntăreață mama mi-a vorbit despre Maria Callas pe care o auzise la radio. Apoi am căutat mereu orice informație despre marea cîntăreață a timpului.

— Cum era Azuga în anii copilăriei dvs.?

— O localitate plină de farmec. Cu fabrici de postav, sticlă, bere, cu mulți turiști, cu oameni harnici, intelectuali onești, demni...

Pentru mine e locul cel mai frumos din lume.

— Am simțit din plin ce puteri vă dau aceste locuri în vara anului 1989, la cea de a XI-a Gală a tinerilor dirijori de la Buzeni cînd v-ați dat concursul

la concertul dirijat de un talent de perspectivă — Cristian Neagu.

Am transmis cele trei arii de Mozart pe care le-ați cîntat, în cadrul radioprogramului de vineri seara „Concertele săptămîinii” iar duminică cînd am roșit cîteva cuvinte despre dvs., înainte ca prof. Al. Bădulescu să vă ofere diploma de participare, am privit îndelung spre sutele de oameni ce se aflau în sală.

Mulți dintre locuitorii Buzenilor ce vă stiau din anii copilăriei aveau lacrimi în ochi.

— Vă dați seama ce bucurie pentru mine să particip la asemenea manifestări... În vara anului 1989 am cîntat la Buzeni. În octombrie 1977, dacă nu mă înșel, am participat la un emoționant concert care a avut loc chiar la Azuga. Aici, pe Valea Prahovei, s-a plămădit viața mea. Fără a avea rădăcini în Azuga n-aș fi putut respira în nici unul din orașele lumii.

Mulți ani, în tinerețe, nu dormeam decît să plec cît mai departe, să văd Europa, să cunosc marile orașe. Acum, în toate depărtațiile, în toate turneele, duc cu mine aerul casei natale.

La Tokio, la New York, la Londra, în nopțile lungi de după spectacole visez mereu Azuga, oamenii copilăriei, profesorii copilăriei.

— Profesori de muzică?

— La Azuga am avut norocul să găsesc, să întîlnesc doi oameni, doi profesori extraordinari. Primul dintre ei se numea Arthur Cluntu — un contabil cu mare dragoste de muzică. Cînd am împlinit 6 ani părinții au cumpărat, cu foarte multă greu-

tate, o pianină. Arthur Cluntu mi-a dat primele lecții. Ca să învăț îmi făcea mici inele pentru fiecare deget, cu pietricele de culori diferite: roz, bleu, alb, negru, cărămiziu. Acelea au rămas pentru mine cele mai frumoase inele din lume. În doi ani m-a învățat tot ce știa.

Erau ierni grele. Înainte de a pleca spre casă îl rugam să-mi cînte valsuri de Chopin, Sonata lunii... Îmi făcea un ceai și rămîneam să ascult ore în șir. Marea şansă a vieții mele a fost că prin anul '50 s-a retras la Azuga, Aurel Bobescu, tatăl Lorelei Bobescu, fratele mai mare a eminentilor muzicieni Jean Bobescu și Constantin Bobescu. Remarcabil profesor de muzică, Aurel Bobescu știa să cînte la mai multe instrumente, pe care le adusesse la Azuga pentru a-i face și pe alții să se bucure de muzică. Am intrat astfel sub înrîurirea celui mai extraordinar animator muzical pe care l-am întîlnit în viață. Aurel Bobescu a reușit ca antrenînd elementele înzestrate muzical din rîndurile muncitorilor, să realizeze în mica localitate de pe Valea Prahovei, spectacole cu Ana Lugojana, Pericola. Lucra continuu cu orchestra, corul, solistii. Știa să desena decorurile. Același lucru l-a încercat și cu elevii scolii elementare înjghebînd grupuri de solisti, un cor, o orchestră.

A prezentat cu noi vodeviluri, fragmente din operete.

— Eram pianista orchestrelor... Într-o zi am cîntat un mic solo în cor. A tresărit, m-a ascultat atent, a mers cu mine acasă și le-a spus părinților care au rămas mai mult mirați decît fericiți: „Fata voastră are un bulgăraș de aur în gît...”

Eugenia Moldoveanu în „Traviata” la București

Am devenit pentru Aurel Bobescu a doua... Lola. Studiam pianul. Cîntam partituri dificile. Patetica beethoveniană. Preludii de Rachmaninov.

— Și vocea?

— Pînă la 18 ani, cînd am intrat la Conservator, cîntam cum cîntă pasărea. Nu am fost în nici un chip preocupată de tehnică vocală. Știam de pildă toată opera Rigoletto. Intonom toate vocile...

— De fapt ați trecut printr-o

excepțională experiență artistică...

— Într-adevăr, acum mi se pare foarte important că la acea vîrstă n-am învățat să cînt un anumit rol, ci să urmăresc partiturile în integritatea lor. Citeam muzica așa cum citeam cărțile. O reducere de pian a unei opere o intonom de la început la sfîrșit cu tot ce cuprîndea. Îmi aduc aminte că așa am parcurs Samson și Dalila, Rigoletto, Aida.

Cu toate simburile electronice încordate, mașinaria palpează linia. Parcă i-ar asculta pulsul, întâmplările ei ascunse. Cele mai mici deformări ale șinelor încep să apară pe ecrane. „Ce să fie? Nu-i nimic / A trecut acceleratul /”, zicea un vers senin. În realitate, călcată zilnic de mii de tone, suportând galopul cailor putere și capriciile vremii, „calea lungă, drum de fier” își modifică cu timpul geometria. Linile trebuie însă să arate tot timpul ca trasate cu cel mai fin echer. Viteza trenurilor o cere. Orice undulație a spinării lor trebuie cuminițată. Mașina își încordează brațul automat. Saltă aproape insesizabil șina și îi nivelează „vâile” de milimetri. Se mai opinteste o dată și o deplasează cu precizie în axa inițială. Abaterile de la geometria normală parcă nici n-au existat. Ciocane vibratoare se infing în patul de pietriș de sub traverse uniformizându-l. Terapia micii boli a șinelor s-a încheiat. Instalația pune diagnosticul final: sănătate perfectă. Toate operațiile executate de mașină au fost telecomandate de la distanță. Nu s-a demontat nici măcar o piuliță a șinelor. Service-ul C.F.R. pe roți a reparat 400 de metri de linie într-o oră. Mecanizat, cu precizie. O echipă de 300 de muncitori ar fi trudit cu brațele peste 3 ore să remedieze aceste defecte. Acum, trenurile pot să alerge în voie. Agregatul le-a deschis semafor verde spre depășiri.

De fapt, cine este acest veritabil medic ortoped al căii, ferate care-i descoperă și îi îndreaptă în citeva minute orice deformare, orice neregularitate. O locomotivă specială, adunând în ea sofisticate instalații mecanice, hidraulice, electronice, electrice. Dar mai ales multă inteligență. O uzină pe roți pentru întreținerea drumului de fier, concepută și realizată de specialiștii de la Institutul de Cercetare Științifică și Inginerie Tehnologică pentru Compresoare și Material Rulant ICSITCMR din București. Ani de zile, aceștia au așezat alături idei și ingeniozitate și au reușit să construiască o mașină multifuncțională, de top ști-

ințific, cu performanțe deosebite.

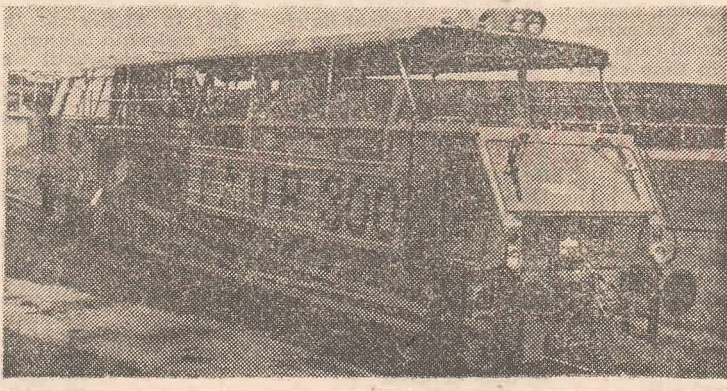
— A fost greu, tovarășe inginer Florea Marin?

— Nici ușor nu pot spune! Doar două firme din lume produc astfel de instalații pretențioase. Și iată că în atelierele institutului nostru, în curtea Întreprinderii „23 August”, din colaborarea a peste 100 de cercetători și ingineri ai uzinei, au prins viață 4 astfel de mașini. Competitive cu cele mai valoroase pe plan mondial. A existat o vreme când, în fața unor prospecte ale firmelor de tra-

adăugam noi mecanisme pentru a executa și alte operații mecanizate. Azi, ea stă cu fruntea sus în fața celor mai apreciate modele din lume. În timpul recente vizite de lucru la Întreprinderea „23 August”, tovarășul Nicolae Ceaușescu a apreciat realizările noastre dând indicații prețioase privind continuarea activității de modernizare a transporturilor pe calea ferată în vederea sporirii vitezelor și tonajelor transportate.

Acum, frământările din fața schițelor, calculelor, din atelierul de prototipuri au rămas

Viață lungă, drum de fier!

diție, ne încerca înădă. Nici nu visam ca din mina și gîndul nostru să se plămădească agregate atât de complexe. Acum, instalațiile multifuncționale de concepție românească participă deja cu mare productivitate la construirea și întreținerea căilor ferate ale țării. Una din marile cuceriri ale Epocii Nicolae Ceaușescu este tocmai această cutezanță a minții, curajul de a privi spre înaltul științei. Fără timiditate. Secretarul general al partidului a avut întotdeauna încredere în forța de creație a poporului. Și asta a dat aripi gîndului românesc. După fiecare vizită de lucru a tovarășului Nicolae Ceaușescu în Întreprinderea „23 August” se simțea un nou suflu de muncă, creșteau ambiția și îndrăzneala. Și noi ne străduiam să mai perfecționăm instalația noastră. Ii mai

undeva pe un peron al amintirii. Chiar și prima încercare din triaj. „Am vrut să testăm puterea mașinii. A săltat șina cu atîta forță, încît locomotiva a rămas suspendată. Performanța depășea așteptările noastre”, povestesc Florea Marin și Ionel Chitic.

Anii de muncă au construit nu numai un agregat de vîrf, ci și o echipă. Angajată mereu într-o competiție a soluțiilor tehnice ingenioase, a brevetelor. Ideile nu s-au aflat mai niciodată în vacanță. S-au obișnuit să circule numai cu rapiditate. Așa se face că la ICSITCMR s-a mai născut o soră a mașinii de protejată sănătatea liniilor. Școlarizată să monteze automat șuruburile șinelor. Pe cite miliarde de șuruburi se sprijină calea ferată? Cite miliarde de piulițe trebuie învîrtite pentru fixarea șinelor?

Greu de spus! Oricum, locomotiva înșesată de instalații tehnologice complexe, concepută de inginerii Ștefan Dinu, Isolda Constantin și Horia Voicu, îi scutește pe oameni de o muncă de Sisif. A ceea de a asambla manual șuruburile de pe mii de kilometri ale drumului de fier. Asistăm la o demonstrație ciudată. Cu viteză de prestidigitator, mașina înșurubează și deșurubează automat 2800 de piulițe într-o oră. Montează 700 de traverse. Circa 500 de oameni ar trudi la această lucrare. Și cu cită sudoare!

Ștefan Dinu a fost coleg de facultate cu Florea Marin. A ceeași pasiune pentru calea ferată le-a îndreptat macazurile vieții pe linii paralele. S-au reîntîlnit în același colectiv din institut. Planșetă lingă planșetă. Au început să deseneze pe calc viitoarele mașini gîndite să asigure limpezime și siguranță „glasului roților de tren”. Zilele lui Ștefan Dinu și ale colegilor lui au început să alerge după o singură cadență: formule-schițe-modele experimentale, și iar formule-schițe-modele experimentale. Nu opreau prin gările odihnei. Au încetinit pentru moment motoarele căutărilor doar cînd au început să duduie cele ale locomotivei cu agregate tehnologice. Pe care au conceput-o atît de deșteaptă încît caută singură traversele, aflate la distanțe variabile, știe cînd să înșurubeze, cînd să deșurubeze, cit de tare să strîngă piulița iarna sau vara. Cum au apărut ideile acestei bijuterii tehnice? Ștefan Dinu cumpănește răspunsul: „Poate în ceasurile de noapte aplecați deasupra hîrtilor, poate în metrou, cînd, nerăbdători, făceam un calcul înainte de a ajunge la institut, poate în timpul unui spectacol, cînd ni se mai întîmpla să nu știm ce se petrece pe scenă. În mintea noastră nu mai era loc decît pentru dispozitivele multifuncționale”.

La simpozionul internațional pentru material rulant, timp de două ore specialiștii străini au discutat despre mașinile românești destinate construcției căilor ferate. Cu admirație.

FLORIN CONDURĂTEANU ■

TRADIȚII ȘTIINȚIFICE ȘI TEHNICE ROMÂNEȘTI

„Bulevardul de apărare a civilizației”

„Bulevardul de apărare a civilizației împotriva barbarismului” — așa numea, într-un fulminant articol, marele om politic C.A. Rosetti țara noastră, cu gîndul la așezarea ei la răscrucea drumurilor atîtor altor noroade și mai ales la împresurarea ei, în vremea sa, între cele trei imperii — otoman, austro-ungar și țarist — în pofida cărora poporul român a știut să-și afirme și să-și impună idealurile naționale. Iar printr-aceste idealuri, la loc de frunte s-a aflat, în veacul trecut, Unirea Principatelor.

Primul an al Unirii, 1859, și-a demonstrat încă din prima lună efervescența, prin alegerea în unanimitate a aceluiași domn, mai întîi la Iași (5 ianuarie), apoi și la București (24 ianuarie) — Alexandru Ioan Cuza. Dar efervescența aceasta s-a manifestat pe toate planurile, inclusiv acela al științei și tehnicii, istoria și cunoașterea împletindu-se într-un același flux al propășirii. Iată de ce vom încerca să schițăm, așa cum am făcut-o pentru anii cuceririi independente de stat (1877 și 1888), hronicul citorva ideilor și momentelor care au marcat anul I al Unirii de acum 130 de ani...

● Chiar la început de an, a apare nr. 1 din excelenta revistă publicată de întemeietorul școlii românești de agronomie Ion Ionescu de la Brad: „Foaie de agricultură practică”. Din cuprins: **Inmulțirea pomilor, Ma-**

nual de agricultură practică (VII), **Îmbunătățirea soartei țărănilor, Economia casnică, Noi sisteme de hrană pentru cai etc.**

● „Calendarul istoric și popular”, editat de George Ioanid la București, publică poezia **Salutare anulului 1859**, în care figurează versurile: „Drepturi străbune de libertate, / Speranțe dulci de fericire, / Independență și demnitate, / Sint ale mele bune vestiri...”.

● Într-un alt calendar, „Kalendarul pentru poporul român pe anul 1859”, acesta editat în Transilvania de George Barițiu, se publică texte din cronicari, considerate „prăbă de stil și limbă”, dar și o listă de plante din Ardeal; parcă pentru a-și demonstra împotrivirea față de orice șovinism, denumirile acestora sînt date în română, latină, germană și ungară.

● Sîntem în 5 ianuarie, ziua alegerii lui Cuza în Moldova. Noul domn cere în aceeași zi miniștrilor și altor demnitari să-i prezinte situația existentă și nevoile cele mai stringente. Ministrul Lucrărilor Publice al Moldovei, inginerul Panait Donici, îi informează într-un raport despre organizarea ministerului și despre starea căilor de comunicație din Moldova, care trebuie cit mai curînd îmbunătățită; în acest scop, a întocmit proiecte acestor șuruburi. Colonelul Manu, șeful Poliției

din Iași, îi furnizează date despre persoanele intrate și ieșite din Iași și despre starea sănătății locuitorilor. Este adus la curent de către Al. Beldiman, în calitate de administrator, despre starea de fapte a ținutului Iași.

● Un articol lucid și totodată plin de patos al lui C.A. Rosetti din ziarul „Românul” pe care îl conduce (8 ianuarie). Mai întîi o caldă pledoarie pentru dezvoltarea politică, economică, culturală și științifică a țării prin mijloace proprii. Marele bărbat de stat își repetă în această privință devisa pe care o enunța mereu, în spiritul demnității naționale: „Cine caută stăpîn, slugă va muri”. Marile năzuințe ale patriei sînt enumerate de el în zece puncte, dintre care primele două sînt următoarele: „Apărarea energetică a naționalității” și „Autonomie, unire, drept electoral și progres”. O seamă de puncte vizează dezvoltarea tehnico-economică și instruirea publică, de pildă: „Centralizarea și exploatarea în folosul societății întregi a ocnelor, băncilor și poștelor”, „Larga dezvoltare a agriculturii și industriei, încurajarea comerțului „în zborul său real” și „curățirea de amăgiri și toate piedicile ce-l dezonoră și-l sugrumă”, „Organizarea și dezvoltarea artelor și meșteșugurilor”, „Instrucțiune comună și gratuită”.

● Nu ne-am propus să schițăm cronica înălțătoarelor evenimente social-politice ale acestor zile; am făcut-o cu alt prilej, într-o carte. Să consemnăm totuși clocotul de entuziasm pe care îl observa corespondentul din București al ziarului ieșean „Steaua Dunării” în dimineața zilei de 24 ianuarie „Iată a treia zi și poporul e tot în picioare! Dumnezeu, ce popor e po-

porul român! Cînd se insipră de vreo idee, cînd are vreo îndoielă, uite toate interesele private și se consacră numai pentru triumful cauzei comune”. Iar ardeleanul George Barițiu, aflat la București, nota în seara aceleiași zile istorice, după înfăptuirea dublei alegeri a lui Cuza, că peste tot pe străzi se auzeau aclamații: „Alexandru Ioan Cuza... Unire... Unire”. Și Barițiu adaugă: „Faptul este atît de mare, bucuria atît de mare, încît pana tremură în mina mea și o lăs”.

● În noaptea de 24 spre 25 ianuarie 1859, tehnica a venit din plin în sprijinul marelui fapt împlinit al Unirii; ne referim la tinărul serviciu telegrafic românesc, care a funcționat impecabil de seara pînă în zori, transmițînd mesajele ce au fost apoi numite **TELEGRAM-LE UNIRII**, atît în țară, cit și peste hotare. Numai Oficiul telegrafic bucureștean a transmis în acea „noapte fără somn” 127 telegrame, iar la Iași, unde se afla domnitorul, s-au primit 148 „depeșe”. Spre pildă, la ora 2 și 10 minute, George Sion transmite telegrafic delegației moldovene (conduse de Costache Negri), ce se afla la Varna, în drum spre capitala otomană, spre a obține recunoașterea alegerii: „Adunarea a proclamat în unanimitate domn al Țării Românești pe Alexandru Cuza. Popor și armată sînt în entuziasm. Bucurie publică”. La ora 5 și 30 de minute o telegramă a lui A.C. Cuza către Adunarea electivă din București dispune ca I.A. Filipescu și Nicolae Goleșcu să fie însărcinați „a primi frinele din minile căimăcămiei” și a constitui un guvern provizoriu (problema era urgentă, întrucît în capitala munteană forțele antiunioniste uneltau din umbră)...

L. M. ȘTEFAN ■

Realizări ale geochimiștilor clujeni

Viața i-a învățat pe geologii clujeni să se mprîetenească cu lumea chimiei! De vreo cinci ani, geochimia și-a cucerit și un statut în structurile organizatorice, iar rezultatele obținute de micul colectiv clujean de geochimie condus de dr. Octavian Buracu au dovedit că măsura luată a fost bine gîndită.

„Flacăra” a mai scris despre acest colectiv, despre implicare și rezultatele obținute atît în faza de prospecțiune cit și în cea de explorare. Precizam atunci și „tehnica” geochimiei: în loc de foraje costisitoare, analize chimice ale unor elemente care pot „trăda” conținutul din adîncuri! Asta se face și azi: se cercetează unele obiective geologice cu mineralizații politmetalice și auro-argintifere, urmărindu-se cu predilecție evidențierea unor aureole de „dispersie primară”, cum le zic geochimiștii „trădătorilor”, atît la suprafața cit și la nivelul galeelor. Ce s-a făcut? S-a trecut la prospectarea litogeochemică a unor întinse suprafețe, în special în zonele cu reale potențiale de mineralizare din Munții Apuseni și din partea de nord a Carpaților Orientali. Ce s-a găsit? S-au delimitat numeroase zone de interes metalogenetic. Ce este azi pe unde au trecut geochimiștii? Stadiile sînt diverse, dar a venit deja vremea confirmării: geochimia este o tehnică de prospectare geologică riguroasă! Acolo unde au fost declanșate deja lucrările miniere și forajele s-au găsit deja substanțele minerale „trădate” de acele aureole de contact ajunse prin cine știe ce împrejurări la suprafața pămîntului. Cel mai recent exemplu este cel din zona Valea Lăra — Băișoara: aici, un foraj săpat pentru verificarea unei anomalii litogeochemice a interceptat o zonă cu mineralizații politmetalice pe o grosime de 3 metri! Dar exemplele sînt mult mai numeroase. „Frontul” de lucru al geochimiștilor clujeni se întinde azi de-a lungul a 14 obiective iar „școala” geochimică de la Cluj-Napoca, aflată pe treptele de vîrf ale acestui nou și interesant domeniu de investigație, a deschis noi orizonturi de cercetare: cercetarea geochimică a zăcămintelor de fier, de pegmatite, de elemente rare și dispersate, de cărbuni și, nu de mult, a zăcămintelor de substanțe nemetalifere. Merită semnalată și realizarea — în premieră — a primei hărți geochimice regionale, ca o etapă de bază în realizarea unui proiect inițiat de geochimiștii clujeni: elaborarea primei hărți geochimice a României. Și încă ceva: tot aici s-a născut și prima carte de specialitate: „Prospectarea geochimică a zăcămintelor de minereuri”, avîndu-l ca autor pe dr. Octavian Buracu, pentru care, în anul 1980, a fost distins cu Premiul „Gheorghe Murgoci” al Academiei Române.

Geochimia cîștigă teren. E o metodă simplă, cu un consum redus de resurse, cu o precizie deja verificată de practică. A cerut însă eforturi îndelungate, chiar tenacitate. Fără sprijinul lucid al forurilor de resort și al Întreprinderii de Prospecțiuni și Explorări din Cluj-Napoca gîndurile lui Octavian Buracu ar fi fost de mult timp uitate. Așa însă, spre a da doar un exemplu, în trei-patru ani au fost „strîși” peste 20 000 de probe, care au fost trecute prin filtrul statisticii matematice, realizîndu-se astfel o importantă bază de date în realizarea viitoarelor hărți geochimice.

CONSTANTIN MUSTĂȚĂ ■

Magistrala Expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu „Cu privire la problemele socialismului, ale activității ideologice, politico-educative, de dezvoltare a conștiinței revoluționare, de formare a omului nou, constructor conștient al socialismului și comunismului în România, rostită în deschiderea lucrărilor Plenarei largite a Comitetului Central al Partidului Comunist Român și adoptată de Congresul al XIV-lea, ca Program al partidului, privind activitatea ideologică, teoretică și politico-educativă se înscrie ca un eveniment de adâncă semnificație politică, teoretico-ideologică, ca un moment de referință în viața partidului, a poporului în acțiunea tot mai complexă a edificării societății socialiste multilateral dezvoltate în patria noastră.

Referindu-se la necesitatea dezvoltării conștiinței revoluționare, a formării omului nou, purtător al celei mai înaintate concepții revoluționare despre lume și viață, tovarășul Nicolae Ceaușescu insistă pe rolul istoriei, al științelor istorice care trebuie să ocupe un loc mai important în cadrul frontului ideologic.

„Pentru a înțelege cât mai bine stadiul actual al dezvoltării societății socialiste românești este necesar să punem permanent în evidență întreaga dezvoltare a poporului român, să acordăm o atenție deosebită cunoașterii istoriei, a luptei poporului nostru pentru formarea sa, pentru formarea națiunii, a statului național unitar, a limbii și culturii române... Întregul popor și deosebi tineretul trebuie să înțeleagă bine că, de peste 2000 de ani, înaintașii noștri, oamenii cei mai luminați, poporul însuși — adevăratul făuritor al istoriei — au dus lupte grele, cu mari sacrificii, dar au avut în vedere întotdeauna alt trecut și prezentul, dar și viitorul poporului, al țării noastre și au făcut totul, și-au dat chiar și viața pentru asigurarea unui viitor luminos al națiunii noastre”.

Rolul formativ al istoriei a fost relevant încă din antichitate. Ținând seama de tot ce pot învăța indivizii și popoarele din propria lor experiență și din trăirea înaintașilor din istorie, Cicero formulase lapidar: „*Historia magistra vitae*”. Istoria s-a creat ca știință, din necesitate și din curiozitatea irezistibilă de a ști, de a cunoaște faptele și oamenii care au trăit mai demult. Istoria e un fel de bilanț și un fel de orientare în timp și spațiu. Ea a devenit, de mult, o metodă de informare, de instruire, de educare, de cultură. Herodot însuși, ca pă-

rinte al istoriei, îi atribuie facultatea de a sluji la învățatura, la informarea și scoaterea omului din negura ignoranței. Istoria scutește omenirea de a o lua mereu de la început, în marșul spre progres. Istoricii propriu-ziși, chiar cînd n-au avut concepția de care dispunem noi astăzi despre această știință, au avut simțul și răspunderea adevărului și s-au străduit să respecte realitatea istorică. *Sine ira et studio* a fost preceptul de bază al lui Tacit și desigur, și al lui Tucide. Nonpartinirea apare la marii istorici ai antichității ca o datorie și ca o virtute. Cicero pretindea că istoricul să nu spună nici un neadevăr și să nu ascundă nimic din ceea ce este adevărat.

Istoricii erudiți și atenți asupra vieții sociale din vremea Renașterii au alcătuit opera lor ca pe un adevărat tratat de

la dobîndirea independenței naționale.

Preluînd tradițiile istorice ale marilor cronicari ai secolelor al XVII-lea și al XVIII-lea, Grigore Ureche, Miron Costin, Dimitrie Cantemir, Stolnicul Constantin Cantacuzino, ale reprezentanților Școlii ardelen, Gh. Șincai, Petru Maior, Samuil Micu-Klein care s-au străduit să reinvie tradițiile glorioase ale poporului român în lupta pentru neatinare, pentru emancipare națională și socială, demonstrînd originea latină a românilor, unitatea lor pe pămîntul vechii Dacii, autohtonă și continuitatea românilor în spațiul carpato-danubiano-ponctic, istoricii secolelor al XIX-lea și al XX-lea stăruiau în a reinvia trecutul istoric încărcat de glorie al românilor, mîndria de a fi urmași dacilor și romanilor, necesitatea de a se înscrie în fluxul modern al vremurilor

șilor din Transilvania. Această istorie este obiectul cursului meu”.

Ideea vechimii și continuității poporului nostru este ilustrată magistral de marele istoric Nicolae Iorga prin celebrele cuvinte: „Este vorba de un popor care prin strămoșii săi își are rădăcini de patru ori milenare: aceasta este mindria și aceasta este puterea noastră.”

În societatea socialistă, istoria a redevenit, dar pe un plan superior magistra vitae. Adică în condițiile socialismului și conform materialismului istoric, a dobîndit rolul de magistra vitae pentru popoare, pentru state, pentru umanitate. Ea le ajută să vadă pe ce cale au mers popoarele, cum s-au dezvoltat societățile pînă acum și pe ce cale pot și trebuie să se dezvolte de acum înainte, ca progresul civilizației să fie mereu asigurat.

ceririle prezentului, să facem totul pentru a le dezvolta, pentru a făuri istoria nouă a patriei noastre, istoria socialismului”.

În spiritul indicațiilor teoretice și metodologice date de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, istoria trebuie să prezinte întregul trecut al poporului român în complexitatea sa, să pornească de la analiza științifică a realității sociale, să înfățișeze faptele nu după dorințele subiective, nevoi politice de moment sau criterii de conjunctură, ci așa cum s-au petrecut ele, corespunzător adevărului vieții, documentelor istorice ale vremii.

Excepționala expunere a tovarășului Nicolae Ceaușescu la Plenara largită a C.C. al P.C.R. impune ca toți lucrătorii de pe frontul vast al istoriei să nu obosească nici o clipă în a găsi forme noi în prezentarea istoriei, în a nu-și irosi forțele în mod steril ca să caute urmele înaintașilor noștri pe alte meleaguri, și a găsi modalități variate pentru trezirea și întreținerea interesului pentru istorie. În învățămîntul de toate gradele se impun lecții bine documentate, corecte, în limitele adevărului cognoscibil, în spirit analitic și critic. Dar, totodată, predarea, prezentarea trebuie să fie inspirate, calde, dinamice. În predare ca și în scris, istoricii au datorie de a fi cit mai bogat informați: să cunoască amănuntul, dar să nu piardă din vedere niciodată ansamblul. Să observe și luminile și umbrele din istorie și, cîntărindu-le, să remarcă legea devenirii ascendente în soarta omenirii. Să folosească mijloace și căi de informare și argumente cit mai diverse pentru a ajuta studierea istoriei.

Pentru stabilirea unui adevăr, pentru evocarea unui eveniment sau a unei personalități, un istoric adevărat are dreptul să folosească toate mijloacele și instrumentele de investigație pe care i le oferă viața și specificul științei istorice.

Scrie cronicarul Ioan Neculce: „Deci, fraților, cititorilor, cu cit vă veți îndemna a cere pe acest letopisetz mai mult, cu atît veți ști a vă feri de primejdii și veți fi mai învățați a dare răspunsuri la sfaturile ori de taină, ori de ostire, ori de voroave, la domni și la noroade de cînte”.

E un adevăr care funcționează în societatea umană de mult și va mai funcționa încă, multă vreme.

Conf. univ. dr.
THEODOR MARINESCU ■

Forța educativă a istoriei

conduită politică, întemeindu-se pe cele mai valoroase, mai impresionante, mai elocvente fapte ale înaintașilor. De aici cîntul pe care l-au avut istoricii Renașterii pentru Tit Liviu, istoricul roman care a oferit interesante modele și mai ales Plutarh, care a slăvit eroii antichității, înfățișîndu-le faptele în stilul, în forma cea mai atrăgătoare.

În epoca iluminismului, Montesquieu și Voltaire au cultivat istoria cu scopul de a demonstra gîndirea lor social-politică, de a susține principiile lor filozofice sau de a combate tirania, superstiția, fanatismul, intoleranța, barbaria din societățile umane și, mai ales, de a arăta marile neajunsuri ale orînduirii feudale învechite, asupritoare, anchilozate, ostilă poporului, omenirii.

Hegel, în celebrele sale prelegeri de filozofie a istoriei — remarcă faptul că „istoria este progresul în conștiința libertății”.

În lupta de eliberare națională a popoarelor istoria a devenit, cum spunea N. Bălcescu, „cea dintii carte a unei nații”. „Într-însa vom învăța ce am făcut și ce trebuie să facem, printr-însa vom prevedea viitorul, printr-însa vom fi români” — completa M. Kogălniceanu, gîndind la unirea națiunii române, la formarea statului unitar și

luptelor pentru închegarea statului național unitar român.

Relevante ni se par cuvintele emoționante rostite de Mihail Kogălniceanu la deschiderea cursului de istorie națională la Academia Mihăileană din Iași:

„Înima mi se bate cînd aud roștind numele lui Alexandru cel Bun, lui Ștefan cel Mare, lui Mihail Viteazul; și nu mă rușinez a vă zice că acești bărbai pentru mine sînt mai mult decît Alexandru cel Mare, decît Anibal, decît Cezar; aceștia sînt eroii lumii, în loc că cei dintii sînt eroii patriei mele. Pentru mine bătălia de la Războieni are mai mult interes decît lupta de la Termopile și izbînzile de la Racova și de la Călugăreni îmi par mai strălucite, decît acele de la Maraton și Salamina, pentru că sînt cîștigate de către români! Chiar locurile patriei mele îmi par mai plăcute, mai frumoase decît locurile cele mai clasice. Suceava și Tirgoviște sînt pentru mine mai mult decît Sparta și Atena. Trebuința istoriei patriei ne este neapărată chiar pentru ocrotirea drepturilor noastre împotriva națiilor străine... Eu privesc patria mea toată acea întindere de loc unde se vorbește românește și ca istorie națională, istoria Moldovei întregi înainte de sfîșierea ei, a Valahiei și a fra-

Relevînd, analizînd, prezentînd științific activitatea economică și politică pozitivă, respectînd creația culturală a tuturor popoarelor, stimulînd colaborarea între state și popoare, istoria a contribuit și contribuie la întărirea unității spirituale a colectivităților umane și se afirmă ca o forță ideologică în marele efort de apropiere, de înțelegere și de cooperare între state și popoare, deziderat prezent permanent în documentele partidului și statului nostru, în opera secretarului general, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Istoria a devenit astfel o știință care poate și care are datorie să învețe indivizii, popoarele, menirea de a lua cunoștință despre sine.

Istoria este un înestimabil instrument de educație patriotică. Cunoșcînd istoria și tradițiile progresiste, oamenii și popoarele își sporesc încrederea în propriile lor forțe și prețuiesc și mai mult libertatea, independența, dreptatea, suveranitatea națională, dobîndită prin luptă grea și adesea cu eroice jertfe. „Cunoșcînd istoria glorioasă, arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, luptele și sacrificiile înaintașilor noștri, strădaniile lor în perfecționarea creației materiale și spirituale, învățăm să prețuim și să iubim și mai mult, mai profund cu-

preparate de Roentgen contrast, cu proprietăți magnetice și menținerea acestora sub influență magnetică în organul cercetat a entuziasmat lumea medicală. S-a constatat că produse bazate pe suspensii de magnetită condiționate în uleiuri vegetale, depășesc cu 30% capacitatea de Roentgen-contrast a sulfatului de bariu.

De mare interes sînt și cercetările și rezultatele preliminare obținute în terapia anticancerfioasă. Susceptibilitatea

șii respectivi sînt constituiți din microsferă, microparticule sau microcapsule care, la momentul oportun eliberează substanța activă cu care sînt încărcate. Acești transportori pot fi introduși în vasele sanguine și apoi dirijați în zona dorită.

Ușurința microorganismelor de a absorbi magnetita a fost folosită, deasemenea, pentru extragerea din apă a unor virusuri și colibacili, realizîndu-se astfel sterilizarea acestora.

Unele rezultate preliminare, dar cu perspective promițătoare s-au obținut și în genetică de dr. Gallia Butnaru, în igienă, microbiologie și biotehnică serurilor și vaccinurilor de dr. Mihail Decun, în chirurgia veterinară de dr. Băile Simion, și în stimularea producțiilor agricole și horticoale de un colectiv alcătuit din dr. ing. Mircea Goian, dr. ing. Borcean Ioan, dr. ing. Tabără Valeriu și alții.

La Timișoara, potrivit unui program judicios aprobat de C.N.S.T., activează cu perseverență un însemnat număr de colective multidisciplinare de oameni de știință, dintre care 14 numai în cadrul Institutului Agronomic. Entuziasmul și abnegația acestora, condițiile asigurate pentru efectuarea unor cercetări de înalt nivel tehnico-științific îndreptătesc speranțele că, în scurt timp, bilanțul realizărilor va fi și mai bogat, cu soluții concrete și eficiente, potrivit așteptărilor.

LUCIAN ROȘCA. ■

Descoperirile de mare anvergură înregistrate în știința și tehnica ultimelor decenii, și mai ales cuceririle de vîrf din domeniile matematicii, fizicii și chimiei, au deschis biologiei perspective nebănuite de mari, unele dintre ele materializate în cunoașterea și dirijarea mecanismelor de mare finețe ale formării și dezvoltării organismelor vii, altele aflate pe masa de studiu a cercetătorilor, cu perspectivele unor rezultate care să contribuie la îmbogățirea arsenalului de metode și metodologii de acțiune asupra lumii vegetale și animale.

În cadrul acestei vaste activități care propulsează puternic un domeniu de mare viitor — biologia — își face loc cu tot mai multă intensitate și audiență **tehnica utilizării fluidelor magnetice**, cu o gamă de aplicabilitate tot mai largă. Desigur, nu este vorba de o invenție propriu-zișă. Astfel de lucrări se efectuează de mai multă vreme pe plan mondial, investigația românească aliniîndu-se demersurilor științifice de acest gen din lume.

Rezultatele obținute de două prestigioase colective — de la institutele politehnice din Timișoara și Iași — care au acumulat experiență valoroasă în acest domeniu, deschid perspectivă extinderii acestei activități.

Abordarea subiectului fluidelor magnetice ne-a fost sugerată de o recentă vizită la Institutul Agronomic din Timișoara unde, într-un laborator specializat, am asistat la

o demonstrație practică făcută pe această temă de dr. ing. **Mircea Goian**, șeful disciplinei de agrochimie a institutului. Am reținut în acest sens că fluidele magnetice sau lichidele magnetice sînt constituite din magneți foarte fini condiționați în diverse medii lichide.

După terminarea demonstrațiilor „didactice”, printre altele, am aflat că, la Timișoara, avuseser loc un interesant simpozion științific la care s-au abordat aspecte teoretice

țară și peste hotare, au deschis perspectiva extinderii domeniilor de utilizare a acestora și în biologie.

Chirurgia a fost interesată în mod deosebit în utilizarea proprietății ferofluidelor localizate de un cîmp magnetic exterior (ermetizori magnetici lichizi) de a ermetiza vasele sanguine sectionate.

În terapia fistulelor și a afecțiunilor gastrointestinale, fluidele magnetice stabilizate în substanțe compatibile sub aspect biologic, sînt introduse

CĂRĂUȘI AI SĂNĂTĂȚII: FLUIDELE MAGNETICE

și practice multiple, legate de folosirea fluidelor magnetice în industrie, biologie, în medicina umană și veterinară, în genetică și ameliorarea organismelor vegetale și animale.

Un colectiv multidisciplinar timișorean, condus de acad. prof. **Ioan Anton**, avînd colaboratori de prestigiu ca: prof. dr. **Ioan De Sabata**, prof. dr. **Zeno Grosșian**, conf. dr. **Radu Vălceanu**, dr. **Ladislav Vékas**, ing. **Doina Bica** și alții aprofundează și extind într-un ritm destul de intens studiile și domeniile de aplicare a metodelor bazate pe proprietățile și particularitățile lichidelor magnetice.

Așa cum s-a arătat la simpozionul amintit existența bazei de producere a fluidelor magnetice, precum și experiența valoroasă acumulată în

și reținute prin cîmp magnetic în zona afectată care se vindecă rapid, fără complicații, renunțîndu-se chiar la faza operatorie.

Experiențele clinice de folosire a fluidelor magnetice în tratarea plăgilor și focarelor purulente, de îndepărtare a toxinelor și a produselor de descompunere, au scos în evidență marea capacitate a ferofluidelor de a inhiba și opri dezvoltarea unor microorganisme, a stafilococului auriu, prin dereglarea proceselor respiratorii, pufîndu-se ajunge la o sterilizare totală. Sînt încurajatoare unele realizări obținute în acest sens în domeniul medicinei umane și veterinare, prin folosirea fluidelor magnetice în microbiologie și în terapia bolilor infecțioase.

Perspectiva obținerii unor

termică sporită a celulelor bolnave permite utilizarea hipertermiei în acțiune selectivă asupra tumorii. Tot în oncologie au fost experimentate cu succes substanțe cu efect citostatic cum sînt extractul de Aloe, ca mediu de dispersie pentru fluidele magnetice, precum și asocierea vitaminei A, cunoscută ca factor de prevenire a cancerului, cu deosebire a celui de vagin, de uter, stomac și chiar bronhial. Desigur, încercările preliminare sînt efectuate pe animale în clinicile veterinare ale Institutului Agronomic din Timișoara, înainte de experimentarea în spitale și clinici.

În prezent, o mare atenție se acordă obținerii unor preparate farmaceutice pentru transportul dirijat al medicamentelor în organism. Cărău-

Sector în plină expansiune: serviciile

Sondaj de opinie la Botiz

Tin în mină un album. Un album cu fotografii care îmi dau frisoane. Deși am fost martor ocular în mai multe locuri din țară atinse de furia apelor, ieșite din matca lor în tragica primăvară a anului 1970, mi se par incredibile imaginile imortalizate.

Albumul mi l-a încredințat Maria Ardelean, primărița comunei Botiz din județul Satu Mare, situată pe malul drept al Someșului, localitate aproape desființată de inundațiile înspăimântătoare.

Incredibile, deoarece șoseaua ce o străbatem de la Satu Mare spre Oaș, ne-a plasat, la mai puțin de 10 kilometri, într-o localitate cu vile cochete alcătuite din parter și unul-două etaje, având fațade în geometrii inedite, cu lumini și umbre savante, în culori calde, făcându-mă să întreb ce nume poartă orașelul în care am pătruns. Insoțitorul meu de la consiliul popular județean zimbește în colțul gurii și propune să ne oprim. Oprim în fața primăriei, de pe frontispiciul căreia află că sintem în Botiz. O comună cu 5 000 de locuitori, refăcută aproape în întregime după acea primăvară devastatoare. Dacă aproape trei sferturi din pământurile, gospodăriile, economia și viața urbei au fost înecate de ape, totul a fost reconstruit. Reconstruit mai temeinic, mai durabil, mai bine gândit și dimensionat pentru viața de mine, Maria Ardelean îmi propune, în acest sens, subiecte peste subiecte de reportaj, de la ferma zootehnică de elită a I.A.S. la cofetăria din centrul comunei, cu înfățișarea și dotarea oricărei unități similare dintr-un oraș, și unde zeci de școlari cumpără zilnic sute de prăjituri preparate în laboratorul propriu, în care, la ora aceasta, 24 de femei în alb, execută non-stop bomboane scilpitoare pentru pomul de iarnă al copiilor din întreg județul. Au de făcut, până la 15 decembrie, 30 de tone de bomboane feerice întru fericirea virstelor candorii. În drum spre Ciupereni, sat apartenent, unde ulițele devin străzi, se pletruiesc și se bordisesc cu trotuare, pe care vrem să le vedem, îmi atrage atenția un șuvoi de petarde albastre ce zboară dintr-un aparat de sudură, lângă o magazie din fișii de tablă. Ce se întâmplă acolo — întreb și află — are directă legătură cu evenimentele comunei și chiar cu cofetăria din centru. Se extinde un recent înființat depozit de materiale de construcții, lângă recent construita cale ferată pe ruta Satu Mare — Bixad, ce n-a existat până azi.

Pavel Nagy, cu mai puțin de 2 ani în urmă, cind a venit la conducerea cooperativei de producție, achiziții și desfacere a mărfurilor, și-a început munca, după unii, cam ciudat. În loc să facă pe economistul — cu atât mai mult cu cit, până atunci, îndeplinea funcția de revizor contabil —, o face pe sociologul. A început cu anchete și sondaje de opinie. În adunările cetățenești ori umblînd singur pe străzi, din casă în casă, întreba și completa fișe. Despre nevoile cetățenilor, despre obiceiurile și tradițiile locului în tot felul de sectoare ale vieții, despre serviciile pe care ar dori să le aibă la îndemînă, în sat, despre ce au avut și nu mai au, ce obiecte electrocasnice posedă, cite autoturisme sînt în comună, ce forță de muncă neocupată există, unde pleacă adolescenții care absolvă 10 clase, cine sînt micii meseriași din comună, cu ce se mai ocupă și ce cîștig realizează, dar cite nu întreabă și nu notează?! De fapt, președintele C.P.A.D.M. îndeplinea o muncă foarte serioasă, un studiu al posibilităților și resurselor locale, ca și al

cererii și ofertei pentru reorganizarea și astfel dezvoltarea și rentabilizarea celor 3 secțiuni ale activității cooperative — achiziții, producție, prestări servicii. Și, în mai puțin de doi ani, „fără să aduc un om în plus ci reînființînd ceea ce se desființase, și creînd cîteva profile noi, ca depozitul de materiale de construcții, atît de solicitat, ani de zile, de către cetățeni, ori secția de sucuri, ori secția de tinichigerie auto...”, modernizînd atelierele de croitorie și încălțăminte, căutînd comenzi și asigurîndu-le cele necesare pentru a le executa am ajuns de la pierderi la beneficii. Nu există necesitate tradițională — ca de pildă, uruiul de cereale pentru animale ori curățatul coșurilor de sobe, coptul piinii ori joagărul pentru lemne — ori ultramodernă, pătrunsă tot mai intens în satul de azi, ca depănările de aparatură audiovizuală, de mașini de spălat rufe ori mașini electrice de cusut, mecanică și tinichigerie auto, remaiait ciorapi de nylon etc., etc. care să nu fi intrat în atenția sa. Informația culeasă a fost sistematizată și clasificată în ordinea priorităților, în ordinea calculelor de rentabilitate. Pînă la anul, la 1 martie, cind va implini doi ani de cind i s-a încredințat conducerea cooperativei, vor spori în așa măsură profilele prestărilor de servicii și, sperăm, realizările de pînă acum îi susțin speranța — să atingă nivelul prevăzut în documentele Congresului al XIV-lea al partidului, cu un volum de activitate în domeniul serviciilor și al micii industrie de 8 000 lei pe cap de locuitor.

...Intrăm în laboratorul de cofetărie, în bucătăriile celor 3 unități de alimentație publică, în atelierele de croitorie (5 la număr), în cel de încălțăminte, în cele de mecanică și lăcătușerie, în cele de reparații obiecte uz casnic, de frizerie, de timplărie și ne convingem că nu a dat greș cu sondajele și calculele sale. Deși spațiile sînt modeste — fapt despre care am mai scris și cu alte ocazii, este timpul ca atît consiliile populare locale cit și forurile ierarhice din sistemul CENTROCOOP, să ia măsuri pentru asigurarea unor clădiri și spații corespunzătoare de muncă în acest domeniu —, oameni bine calificați își fac datoria cu prisosință. Își servesc concetățenii exemplar, execută produse de calitate pentru multe magazine din toată țara și au început a ieși, fără timiditate, la export. De pildă, un atelier de croitorie cu doar 6 lucrătoare a realizat în mai puțin de 4 luni, o producție în valoare de peste 900 000 lei. Programele C.P.A.D.M. din Botiz sînt însă mult mai ambițioase, pe măsura comunei pe care o servește.

CICI IORDACHE-ADAM ■

Aritmetică și imaginație

Din respect pentru buzunarele proprii, în sezonul rece privirile cetățenilor se îndreaptă cu mai multă atenție spre mersul contoarelor — de gaze naturale ori de energie electrică. Cu astfel de ocazii, mai apar și surprizele. De pildă, la blocul A 11 din str. Al. Moghioroș 32, una arătau contoarele de gaz la cele șase scări și alta era trecut în facturile pentru plată emise de I.R.D.G.N.B. Dacă ar fi o simplă nepotrivire, lucrurile s-ar soluționa mai ușor, dar situația devine chiar comică intrucît ambele categorii de cifre sînt neconforme cu datele reale.

Că respectivele contoare se învîrtesc anapoda este un lucru bine știut de vigilentul administrator Dumitru Stirbu. Apelurile sale repetate și insistente, de a se înlocui buclușele aparate, au avut din cind în cind ecou, dar

și cele nou montate s-au dovedit defecte de la început. De pildă, în august a fost înlocuit contorul de la scara 6 dar cel nou a funcționat preț de 1 mc și așa a rămas.

Mai ciudată este atitudinea întreprinderii diriguitoare — amintitul I.R.D.G.N.B. — care, pe lîngă faptul că nu asigură blocurile cu aparate fiabile și corecte, mai ia de bune și indicativul evident eronate ale celor în funcțiune, transpunîndu-le automat în facturi la fel de eronate. Astfel, cu o seninătate demnă de-o cauză mai bună, funcționarii întreprinderii au „calculat” pentru blocul amintit sume strident diferite pentru cele șase scări, deși numărul de locatari este cam același pe fiecare. Concret, scara 3 (cu 34 locatari) a fost taxată cu 54 lei (1.666 lei de persoană), iar vecinii de la scara 6 (38 locatari) — cu 472 lei (cam 12.241 lei de persoană) ș.a.m.d. În acest fel, tot traseul relației dintre asociația de locatari și I.R.D.G.N.B. se desfășoară riguros, „pe calculator” (facturi emise la timp, calculate la bănuț, plăți efectuate la fel etc.) — cu excepția momentelor de început (cînd are loc așa-zisa citire a contoarelor) și de sfîrșit (cînd apar discrepanțe ca și cele de mai sus). În aceste momente, există un arbitrar total, care stîrnește nedumerire, și chiar nemulțumire pe măsură.

O soluție cit de cit echitabilă a adoptat pe cont propriu destoinicul administrator Dumitru Stirbu, și anume, ca întreaga sumă de plată a blocului să fie împărțită la numărul total de locatari, fiecare scară plătiînd astfel în funcție de locatarii pe care-i are. Dar nici această aritmetică n-are o bază riguroasă, din moment ce respectivele sume sînt facturate după imaginația ori după amintirile (din sezonul trecut) ale cititorilor de contoare, și nicidecum după consumul real al perioadei facturate.

Se înțelege că restabilirea corectitudinii în această relație de plată cade exclusiv în seama I.R.D.G.N.B., care trebuie să asigure corectitudinea înregistrărilor pe toate contoarele pe care le administrează. Deocamdată, acestea sînt complet inutile, ca și munca atîtor operatori pe calculator, care nu fac altceva decît să treacă în facturi niste cifre ce pot fi reale pe ansamblul unui cartier sau al unui oraș, dar nicidecum pe această sensibilă unitate de măsură care este buzunarul cetățeanului.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

Nomenclator complet la Titu

Colectivul Cooperativei meșteșugărești mixte „Victoria” din Titu a raportat încă din noiembrie îndeplinirea planului la producția marfă pe primii patru ani ai actualului cincinal.

„Această realizare, spunea președintele cooperativei, Nicolae

Iorgulescu, a fost dedicată mărețului eveniment politic din viața României, Congresul al XIV-lea al partidului. Ea reprezintă totodată via adevărată a celor 750 de membri cooperatori la politica progresului și a bunăstării promovată de secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu”.

Am reținut acest exemplu din contextul faptelor de muncă ce au omagiat lucrările celui de al XIV-lea Congres al partidului nu doar pentru valoarea sa informațională cit mai ales pentru prilejul oferit de a sublinia încă o dată multiplele posibilități ale industriei mici de a participa, cu pondere mereu sporită, la zestrea economică a țării.

Cooperativa meșteșugărească din Titu realizează anual, în condiții de autofinanțare o producție marfă ce valorează milioane, concretizată în 820 de sortimente, meșteșugite în cele 12 secții existente. O bună parte a producției este destinată exportului, o alta este realizată în condițiile colaborării cu diversele unități ale marii industrii, iar o altă parte, destul de însemnată, se regăsește în nomenclatorul complet de servicii oferite populației.

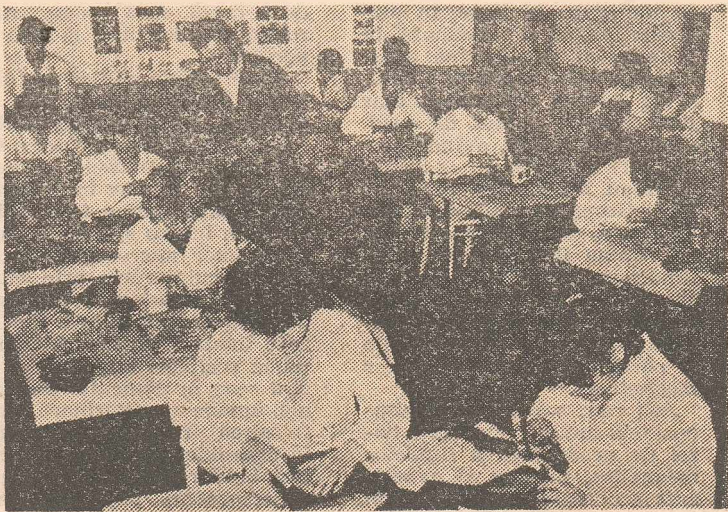
Dacă ar fi să rezumăm premisele care au înlesnit obținerea bunelor rezultate, două ar fi elementele definitorii: calitatea produselor și mobilitatea în gândire.

Secția de confecții realizează costume matlasate pentru nou născuți. Pesemne era mare nevoie pe plan local de asemenea produse, iar oamenii le-au croit și le-au cusut așa cum s-au priceput. Au pus atîta suflet în strădania lor, încît costumele bebelușilor au depășit nu numai cerințele comerțului intern dar și exigențele exportului.

O sursă de cîștiguri însemnată o reprezintă colaborarea cu marile întreprinderi. În secția de încălțăminte, de exemplu, din resturile de materie primă rămase de la întreprinderea de încălțăminte „Dimbovița” sînt decupate, simplu, rondele și suvițe de piele. Lipite pe un suport textil sau impletite după un anumit model, fețele elegante pantofilor sînt reexpediate întreprinderii de încălțăminte. Este de la sine înțeles că asemenea colaborări sînt rentabile pentru toate părțile implicate: cooperativă, întreprindere și, mai ales, cetățean.

Dar, așa cum spuneam, alături de preocupările vizînd continuă creștere a calității se află și cele privind găsirea unor soluții noi de confecționare a acelor obiecte ce se dovedesc deopotrivă rentabile și utile. Știți cum se numește „marea afacere” a cooperativei? Banc de lucru cu accesorii pentru bijuterii! Ingeniozitatea concepției și a realizării a făcut ca aceasta să fie intens solicitată de artiștii marilor case de bijuterii din lume. Faptul că un nou lot de astfel de „bijuterii” din lemn și metal a fost solicitat de partenerii străini nu reprezintă oare un autentic certificat de garanție pentru cooperativa din Titu? Sau altfel spus pentru modul în care acești oameni înimoși susțin, zi de zi, prin măiestria muncii lor, marea cauză a micii industrii.

EUGEN NEGREA ■

Sună altfel secundarul

Expresiv pentru modul de viață al oamenilor dintr-o comună este, între altele, felul în care privesc ei, azi, întregirea gamei de servicii la care se consideră — așa cum și sînt, de altfel — absolut îndreptățiți. De pildă, cei din comuna Stîlpeni din județul Argeș. Că au ateliere de reparații radio-tv, de rame și geamuri, de frizerie și coafură, de croitorie și cizmărie ori că și-au făcut și o secție de sucuri din fructe, toate acestea și încă altele au devenit pentru dinșii niste lucruri oarecare, firești, banale într-un fel, adică li s-ar părea anormal, intolerabil ca nici atîta să nu aibă în comuna lor. Tocmai această „banalitate” este, cred, grăitoare pentru felul cum gîndesc oamenii satului. Cînd există apă caldă — care alimentează cele 240 de apartamente din blocuri — li se pare nefiresc să nu aibă o curățătorie chimică, așa că au propus la Tribuna Democrației înființarea unei astfel de unități. Cum au propus și amenajarea unui atelier de reparații autoturismelor, în comună sînt înregistrate vreo 400 de mașini. Oricum, a și fost terminat cuptorul de vopsit autoturismelor la cald. Posibilități pentru realizarea celor propuse sînt. Primăria îi sprijină pe cetățeni, iar ei nu se lasă rugați ca să pună umărul. Ei propun, ei muncesc, ei beneficiează.

Comuna argeșeană este un exemplu — și el — oarecare. Nu-i o excepție, oriunde ți-ai alege un termen de comparație. Am fost, nu demult, la Sarichioi în județul Tulcea. Nu voi vorbi de cele 30 de secții de industrie mică, dar e suficient să spun că numărul unităților, care prestează servicii pentru populație ajunsese, la ora aceea, la 36. La ora aceea, fiindcă s-ar putea ca, în zilele care au trecut de atunci, să mai fi apărut vreuna. Ca și la Stîlpeni, ca pretutindeni în țară, nici la Sarichioi numărul acestor unități nu-l plafonat de nimeni. La propunerile cetățenilor, obștei, în frunte cu reprezentanții săi din consiliul popular, își alegeau posibilitățile și adăptau mereu cite ceva la capacitatea sa de a-și asigura un trai mai ușor și mai bun. În funcție de specificul muncii și vieții oamenilor din locul respectiv.

Sigur că la Stîlpeni nu-i va trece nimănui prin cap să deschidă un atelier de reparații bărci, dar de așa ceva era nevoie la Sarichioi, iar localnicii s-au îngrijit să aibă asemenea ateliere; capabile oricînd să execute și diverse lucrări de timplărie. Nu lipsesc nici de aici unitățile de coafură, de rotărie, de fierărie. Dacă autoturismele încă se mai repară la Babadag ori la Tulcea, boilele se pot repara în comună, ne spunea primarul Ilie Partebună. Iar cea mai bună parte a lucrurilor de care-i vorba este tocmai continua îmbunătățire a vieții pe care obștei o gîndește, o realizează cu stăruință. Oamenii și-au propus să înființeze un atelier de dărăcit lînă, să construiască a treia brutărie și să-și amenajeze un incubator. Vechea soluție cu citeva cloști în fiecare gospodărie nu se mai potrivește nici aici cu drămuirea timpului de către gospodine. Viața are alt ritm, ceasul are, parcă, alt mers. La Sarichioi ori la Stîlpeni, ca în orice comună a țării, ticăitul secundarului sună de mult altfel. Are un mereu mai nou sunet în auzul omului. Acolo, în interiorul nemărginit al ființei, pasul ceasului de pe masa țaranului vibrează cu o rezonanță tot mai apropiată de a celui care îl trezește dimineața pe muncitorul de la combinatul siderurgic din Tulcea sau de la fabrica de autoturisme de teren de la Cimpulung Argeș.

DORIN GHERGHINESCU ■

La marele magazin „Bucur-Obor”, în aceste zile de început a Lunii cadourilor există o intensă preocupare din partea conducerii de a organiza și îmbunătăți fluxul comercial. Astfel, s-au înființat raioane noi, veritabile buticuri: sticlărie-portelan și discuri, de a căror frumusețe și eficiență gospodărească vă invităm să profitați.

Mai semnalăm, ne spune Dumitru Macarie, noul șef de personal-plan dezvoltare că la „Bucur-Obor” a început o intensă acțiune pentru modificarea, în bine, a comportamentului întregului personal care stă la dispoziția cumpărătorilor. La frumusețea acestui magazin se va adăuga, astfel, farmecul, calmul și competența tinerilor vinzători.

PAUL AGARICI ■

O mie pe oră?!

O dată cu constatările pozitive privind o maximă concentrare pentru realizarea unui comerț civilizat, organele de stat și ale controlului obștesc întâlnesc rătăciți, indeosebi printre cei puși să cîntărească ori să măsoare marfa oferită clientului, indivizi împovărați de primejdioase năravuri, a căror primă preocupare nu este de a te servi corect și demn, ci cum să te înșele. Victime (iată-l și pe el în ipostaza de victimă) ale unei precare înțelegeri a responsabilităților civice în exercitarea atribuțiilor de vinzător, nu discern nici măcar pericolul la care se autoexpun, dedîndu-se la fapte condamnabile. Ușurința cu care se autoexpun, dedîndu-se la fapte condamnabile. Ușurința cu care se autoexpun, dedîndu-se la fapte condamnabile. Ușurința cu care se autoexpun, dedîndu-se la fapte condamnabile.

Această conduită lamentabilă l-a adus în situația de a fi judecat de urgență pe Iamandi Constantin, vinzător al I.C.S.L.F. Giurgiu, la un stand din Piața Berceni Sud I. Profitînd de încrederea ce i s-a acordat, necinstitul vinzător, chiar din primul moment cînd a început treaba — în ziua de 1 noiembrie a.c. — și-a și oprit „partea leului”. Numai că a intervenit la timp controlul. După unii, oamenii legii i-ar fi încurcat „socotelile”, după alții aceștia abia i-au descurcat calculele. Sigur este că i s-a arătat unde „greșise” de a fost posibil să încaseze în plus de la 3 cumpărători 42,40 lei. Știa și el, că doar o făcuse cu bună știință. Nu s-a putut stabili dacă, într-adevăr, a cunoscut că „pic cu pic” înseamnă, în situația respectivă, un spor de pericol și de pedeapsă pentru că este vorba de o infracțiune con-

tinuată. Promptitudinea controlului n-a permis să se stabilească exact dacă Iamandi Constantin aplica regulile progresiei aritmetice sau geometrice (fără a le cunoaște neapărat din studiul matematicii).

În cazul infractoarei Șarpe Ionica, vinzătoare la Unitatea nr. 29 a I.C.S. Alimentara sector 6, nu este nici un dubiu că a aplicat progresia cea mai aducătoare de venituri ilicite. Susnumita a vîndut în mod repetat produse din carne de pui pretinzînd și încasînd prețuri mai mari decît cele stabilite legal, ceea ce i-a permis să-și creeze plusuri în gestiune. La un singur control s-a dovedit că de la 3 cumpărători încasase în plus suma de 53 lei. Nu cunoaștem exact numărul cumpărătorilor înșelați în ziua cu pricina. Se pare că toți, din moment ce, procedîndu-se la verificarea concordan-

ței între produsele vîndute și sumele încasate a rezultat că Șarpe Ionica își crease, în mod fraudulos un plus de 2907 lei, adică, în numai trei ore, își „cîștigase” retribuția pe o lună, căreia îi adăugase și o substanțială primă.

Atît Iamandi C. cit și Șarpe I. s-au făcut vinovați de săvîrșirea, sub formă continuată, a infracțiunilor de abuz în serviciu contra intereselor personale și de creare de plusuri prin mijloace frauduloase. Această atestă caracterul deosebit de periculos al indeletnicirilor foștilor vinzători. Repudiatoarele fapte le-au atras pedeapsa aspră a legii. Vor avea timp suficient să-și formeze o atitudine corectă față de muncă, față de ordinea de drept pe care au încălcat-o, față de regulile de conviețuire socială. Cîntă tirzie nu putea să înlăture răspunderile pentru cele comise, astfel că hotărîrile pronunțate în respectivele cazuri la Judecătoria sectorului 6 au rămas definitive. Și nu este lipsit de importanță să reamintim, subliniînd pentru cei chemați să înfăptuiască în mod corect și eficient această activitate economică, faptul că raportul respect-credere trebuie să se regăsească, firesc, ca o stare de permanență în relațiile dintre vinzător și cumpărător, ce se creează în multiplele prestații comerciale.

MARIAN TEODORESCU ■

Ochii unei adolescente

Am căutat să-mi amintesc cînd și unde am întîlnit ochii migdalati, splendizi, ai adolescentei grațioase. Aș fi avut nevoie de o „cartotecă”, pe care să o consult, atîția ochi deosebiți am întîlnit în profesiunea mea.

Ochii aceștia nu mă interesau ca ai unei frumuseți, ei îmi semnalau o întîmplare trăită. Abia la sfîrșitul discuției cu Mihaela Vasilescu, elevă în clasa a XII-a la Liceul sanitar din București, am aflat de ce nu-i uitasesm...

Mihaela s-a pregătit pentru o profesune de suflet și devotament. Va fi soră medicală pentru că a făcut un legămint cînd avea numai cinci ani și jumătate. Este o elevă bună, „ar putea fi și mai bună”, spune tatăl ei, maistrul electrician. Dar Mihaela a trecut de la copilărie la adolescență. În preocupările ei au intrat spectacole, filme, biblioteci, plimbări și, firesc, micile taine ale inimii. Mihaela e preocupată de viitorul ei, mai ales cum se va achita de grija enormă pentru viața altora.

— Eu am simțit multă afecțiune, poate chiar mai multă decît alți copii, deși am trăit fără mamă. Profesorii, prietenii, vecinii, societatea în întregul ei m-au ajutat. Fiecare om a fost bun cu mine, mi-a pus o mînă caldă pe căpsorul de copil, m-a îndreptat, cu atenție delicată, dacă făceam un pas sovăielnic. Am obligații morale, mult mai mari decît ceilalți tineri, nu numai pentru ceea ce am învățat, cu mare preocupare pentru profesiunea viitoare, dar și pentru imensa dragoste a celorlalți, a tatălui meu, care a ținut și locul mamei.

Acum îmi aduc aminte de acești ochi care strălucesc cu puterea celor 18 ani și în care deslușesc o tristețe discretă. Mihaela Vasilescu avea cinci ani și jumătate cînd cutremurul devastator a distrus și pe strada Olari din București o casă, în care se găseau, la orele serii, mama, fratele și Mihaela. Secundele ucigăse au lăsat-o cu familia pe jumătate. În mintea Mihaelei, în acea noapte cîmplită, cînd chemările ei pentru mamă și frate rămîneau fără răspuns, a încolțit gîndul să fie un salvator, precum cei mulți care au scos viii de sub dărîmături. În jocurile ei a început să fie nelipsită trusa de prim ajutor; tatăl ei a remarcat interesul deosebit pentru fiecare gest al oamenilor în alb. Încet, încet, a simțit că nu dorește altceva decît să fie ca ei. Peste cîteva luni Mihaela va fi sora medicală Vasilescu care își va petrece multe nopți lingă cei care au nevoie de ajutor. Cu ochii ei frumoși și triști va fi o zîna care aduce alinare, speranță, vindecare. Și-a ales în viață o profesiune grea, pătrunsă de sentimente și datorie, dictată de onoare și conștiință. Deciziile copiilor de cinci ani și jumătate nu sînt doar o joacă, cum ni se pare adeseori...

CARMEN DUMITRESCU ■

Într-o scrisoare adresată nevistei „Flacăra”, muncitorul Marcu Ștefan din Tulcea cerea sprijin pentru a nu fi evacuat, el și familia sa cu cinci copii, din apartamentul proprietate de stat, primit pe vremea cînd lucra la Întreprinderea de Construcții Navale și Utilaj Tehnologic — I.C.N.U.T. — din localitate.

Vom spune din capul locului că, așa cum o arată realitatea, scrisoarea cuprîndea și unele neadevăruri — se vorbea, de pildă de transfer, cînd, în fond, era demisie — inexactități scăpate, așa, ca din nebagare de seamă, dar, de fapt, provenind din vechea tentativă reîntînată de proverbul cu spuza și cu turta personală. Lucru, evident, inutil, fiindcă, după cum glăsuiește alt proverb... neadevărul are picioare scurte. O spunem, deoarece nu putem accepta ideea folosirii unor mijloace negre, oricît de alb ar fi scopul. Dar pînă și recurgerea la astfel de mijloace dovedește, în cazul dat, o derută nefirească a omului. Derută de care, poate, nu era singurul vinovat. Sofia sa, muncitoare și ea la I.C.N.U.T., și-a întrerupt activitatea pentru îngrijirea copiilor. Scopul omului era să-și păstreze locuința. De unde-i venea derută? Cel puțin în parte, dintr-o altă derută. A altora. Care nu era drept să-l afecteze pe el; sau, cel puțin, nu

în asemenea măsură. Să ne explicăm.

La I.C.N.U.T. se observă, la un moment dat, că destui dintre cei ce se mută la alte întreprinderi primiseră, între timp, aici, locuință. Cîineva ar zice (poate cu îndreptățire pentru unele cazuri): „ăstia vin la noi numai ca să ia casa, iar apoi o-tînd. I.C.N.U.T.-ul primește multe apartamente, dar nu pu-

tește aceste apartamente nu sînt proprietatea întreprinderii și nici nu se află în administrarea ei. Prin respectivul angajament s-a considerat că, automat, contractul de închiriere devine act adițional la contractul de muncă. Deci: o concluzie întemeiată pe o deducție, aceasta, la rîndul ei, decurgînd din producerea unui act original; original la propriu, dar... original, în lumi-

varășul Alexandru Tudorof, președintele C.O.M. Care președinte descoperă, cu uimire, chiar în fața noastră, că, în dosarul de la instanță, un jurist al unității a introdus un act ciudat. Documentul pretinde că Marcu Ștefan a lucrat la I.C.N.U.T. din noiembrie 1987 — pînă cînd credeți — pînă în octombrie 1987. Președintele C.O.M. este gata să sară de pe scaun în fața acestei

tul la recurs. Dacă nu cumva și prin oroaarea subconștientă de judecăți a unui om simplu care se considera tulburat fără dreptate în puțina sa liniște.

Cu altfel de liniște, cineva cerea și obținea, la 13 februarie 1989, investirea cu formula executorie... Pentru ca, a doua zi, la 14 februarie, să ceară executarea silită. Adică evacuarea forțată din apartament a familiei lui Marcu Ștefan. Care nu avea unde să se mute. Lucru cunoscut perfect de toți autorii și dibacii minutorii ai acestor hirtii. Executorul judecătoresc n-a făcut-o. De ce? Poate pur și simplu pentru că a fost mai om. Alexandru Tudorof nu este prea sigur: „Mi se pare că i-am zis juristei să-l lase-n pace, că are cinci copii, cine-l dă pe ăsta afară...”, e pe punctul de a-și aminti ceva președintele C.O.M. Care, pentru că tot își menține și acum această opinie, în final, ne spune că va cere oficial sistarea executării și că putem publica acest lucru. „Nu avem nici o pretenție, nu vrem să-i luăm casa, noi am vrea să revină și să lucreze la noi, asta vreau să rețineți!”

Ceea ce și facem. Cu mențiunea că, pentru a nu pleca dintr-un colectiv, oamenii trebuie să aibă de ce să dorească să rămînă și cu gîndul că este bine cînd omenia învinge.

DORIN GHERGHINESCU ■

Omenia învinge

ține ne pleacă. Așa nu se mai poate, trebuie să facem ceva, să căutăm o soluție!”

Dar soluțiile nu apar ușor în mintea în care o problemă produce mai mult derută, grabă, superficialitate decît concentrare pentru rezolvarea corectă. Această este deruta exterioară lui Marcu Ștefan, aceea care, prin efectele ei ulterioare, avea să contribuie și la deruta lui. Prea grăbiții căutătorii de soluții au pus muncitorii să semneze, la primirea apartamentelor, cite un angajament că, dacă vor pleca din unitate, indiferent în ce condiții, vor elibera casa.

na legii, și la figurat — angajamentul.

Ca orice artificiu, nici acesta nu a stopat un fenomen care va fi avînd rădăcini reale numai că tratarea lor era ocolită. Dacă era de intervenit aici, se cuvenea să se depisteze și să fie înlăturate cauzele, nu să fie zgîrțite efectele. Într-un tirziu s-a apelat la o altă soluție din aceeași categorie: darea în judecată. Marcu Ștefan este printre cei cărora li s-a aplicat această soluție.

„Nu s-a obținut eliberarea nici unui apartament în acest fel, unitatea nu a cîștigat nimic din aceste procese”, ne spune to-

enormități șampilate, redactată de un jurist și semnată de director și de contabilul șef.

„Nu se poate, izbucnește tovarășul Alexandru Tudorof! Doar eu îl știu pe băiatul ăsta de mic. Aici, la noi, a făcut școala, aici s-a calificat, aici a lucrat de la început!”

Și, totuși, se poate: vedem în fața ochilor proba. Cu o asemenea hirtie — sau, oricum, și cu sprijinul ei — unitatea a cîștigat procesul la instanța de fond. Sentința a rămas definitivă. Prin nerecurare. Sau, dacă vreți, prin insuficiența pricepere a muncitorului de a uza de drep-

● Luind cuvîntul în cadrul Comitetului pentru probleme politice și de securitate al Adunării Generale a ONU, reprezentantul țării noastre a arătat că întărirea păcii și securității internaționale reclamă acțiuni hotărîte pe calea dezarmării, în primul rînd a dezarmării nucleare, a realizării unor acorduri de interdicție a tuturor experiențelor nucleare și eliminarea totală a armelor nucleare. A fost reamintită propunerea președintelui Nicolae Ceaușescu privind încheierea unui acord general, cu participarea tuturor statelor europene, pentru eliminarea pînă în anul 1995 a armelor nucleare din Europa. Relevind importanța cooperării și securității pe continentul nostru pentru întărirea securității internaționale în general, vorbitorul a arătat că acestea trebuie să se bazeze pe aplicarea neabătută a principiilor depline egalități în drepturi și respectării sistemului social-politic al fiecărei țări, pentru realizarea unei Europe

unite, a națiunilor libere și independente. ● La încheierea convorbirilor dintre Mihail Gorbaciov, președintele Sovietului Suprem al URSS, și George Bush, președintele Statelor Unite ale Americii, a avut loc o conferință de presă în cadrul căreia cei doi președinți și-au exprimat satisfacția pentru rezultatele convorbirilor și au relevat că au fost abordate aspecte ale relațiilor bilaterale și probleme privind dezarmarea, procesul negocierilor de la Geneva și Viena, alte probleme ale situației internaționale actuale. ● La Bruxelles a avut loc o întâlnire a șefilor de stat sau de guvern din țările NATO, în cadrul căreia președintele american George Bush a prezentat o informare asupra convorbirilor avute cu președintele sovietic Mihail Gorbaciov. ● Conducătorii Bulgariei, R D Germane, Poloniei, Ungariei și Uniunii Sovietice, întruniți la Moscova la 4 decembrie a.c., au declarat că introducerea trupelor

statelor lor în R S Cehoslovacă, întreprinsă în 1968, a constituit un amestec în treburile interne ale Cehoslovaciei suverane și trebuie să fie condamnată. Întrerupînd procesul de înnoire democratică în R S Cehoslovacă, aceste acțiuni nejustificate au avut consecințe negative de lungă durată. Istoria a confirmat că de importanță este, chiar și în cea mai complexă situație internațională, să fie folosite numai mijloace politice pentru reglementarea oricăror probleme, să fie respectate cu strictețe principiile suveranității și independenței în relațiile dintre state. ● Agenția TASS a dat publicității Declarația guvernului sovietic cu privire la evenimentele din 1968 din Cehoslovacia, în care se arată că în disputa internă din 1968 din Cehoslovacia în jurul sarcinilor, devenite în mod obiectiv majore, conducerea sovietică din acel timp a aprobat poziția uneia dintre părți. O asemenea atitudine neadevătată, amestecul în treburile

unei țări prietene, a fost justificată atunci prin confruntarea ascuțită dintre Est și Vest. Documentul arată că guvernul sovietic împărtășește punctul de vedere al Prezidiului CC al PC din Cehoslovacia potrivit căruia pătrunderea armatelor a cinci țări socialiste pe teritoriul Cehoslovaciei în 1968 nu a fost întemeiată și, în lumina faptelor cunoscute acum, hotărîrea respectivă a fost greșită. ● La Berlin s-au desfășurat lucrările celei de-a 12-a plenare a CC al PSUG. Membrii Comitetului Central și ai Biroului Politic și-au dat demisia din funcțiile de partid. A fost formată o comisie de lucru pentru pregătirea Congresului extraordinar al partidului, care se va desfășura în perioada 15—17 decembrie 1989. Președinte al comisiei a fost ales Herbert Kroger, prim-secretar al Comitetului de partid al regiunii Erfurt.

ION CODRU ■

Criza datoriilor

Se găsește, în depozitiile românești referitoare la situația economică mondială, o desreluată pledoarie în favoarea rezolvării neîntîrziate, pe scară globală, a problemei datoriilor externe, care grevează ca un blestem destinul, pasul în timp, al unui număr atât de numeros de țări ale lumii. Descopeream în raportul anual al secretarului general al O.N.U. înaintat sesiunii în desfășurare a Adunării Generale — ca o confirmare a realismului poziției României socialiste, scăpată, grație unei politici de înțeleaptă orientare și consecvență înfăptuire, de strînsirea datoriei externe — această preocupare figurind între grilele prioritare ale momentului. Nici nu este de mirare. O statistică conținută într-un documentar accesibil și nouă, corespondenților de presă la Națiunile Unite, ne-a lămurit foarte pe sleau cum stau lucrurile. Iată, de pildă, schimbările la acest capitol în perioada 1970—1990. Ce s-a întîmplat, deci? În zona Americii Latine — și a Marii Caraibilor, datoria externă a crescut, în cele două decenii de la 27,9 miliarde la 420,2 miliarde dolari. În Extremul Orient și Pacific saltul a fost de la 8,4 la 214,3 miliarde. În Africa sud-sahariană de la 5,8 la 143,7 miliarde. În Africa de nord și Orientul Mijlociu de la 4,4 la 118,8 miliarde. În sfîrșit, în Asia meridională de la 11,6 la 93,3 miliarde dolari.

Atita lume se întreabă: cum a devenit, cum s-a transformat datoria externă dintr-un colac de salvare într-o greutate care trage atât de consecvent la fundul apei, anunțînd, pe tonul cel mai neiertător, zile și mai sumbre?

Tipătul de clopot s-a declanșat în vara anului 1982, atunci cînd Mexicul a anunțat oficial S.U.A. că nu-și poate plăti datoriile. Spectrul trizei datorilor ieșea din sfera indecisului și pătrundea într-o realitate concretă, palpabilă.

Semnale de alertă lipsiseră pînă prin 1970, perioadă cînd țările în curs de dezvoltare și-au mărit de cinci ori împrumuturile peste hotare. O serie de evoluții înregistrate în epocă au acreditat într-o serie de țări ideea că banul străin poate reprezenta tribuna de lansare a economiilor naționale. Efectele pozitive s-au dovedit însă conjuncturale și oricum limitate la cazuri particulare. Prețurile la petrol au înturnat veniturile suplimentare în buzunarul exportatorilor din O.P.E.C., dar creșterea prețurilor s-a repercutat dureros asupra cumpărătorilor, care pentru a face față cheltuielilor au recurs la noi împrumuturi. Mai tîrziu — asta-i viața! — cînd atît cererea de petrol cît și prețurile au scăzut, au trebuit să alerge cu mîna întinsă fostele state exportatoare. În plus, impulsivitatea producției, produselor sintetice, protecționismul practic cu insistență de țările industrializate au încurajat descreșterea prețurilor, cu consecințele ce le antrenează pentru țările în cauză.

NEAGU UDROIU ■

Săptămînalul

„Expresso“ despre

Maradona, dribling la lege?

O familie a temutei organizații a mafiei napolitane, chemată „camorra“, familia Giuliano, un plic cu 71 fotografii compromițătoare și o regie misterioasă: acestea ar fi motivele ce l-au determinat pe Maradona să revină în Italia și tot ele l-ar putea duce în fața unui tribunal.

Poate că se săturase de antrenamente dure, de regim alimentar strict, de un campionat obositor cum e campionatul italian, poate din dorința de a scăpa de toate acestea și de a nu se mai întoarce la Napoli, Diego Maradona hotărîse să se adăpostească sub „aripa protectoare“ a lui Bernard Tapie, marele patron din Marsilia, care să-l aple de toți și toate. Sau de aproape toate... pentru că uitase de un vechi raport al poliției italiene și de un plic galben cu 71 de fotografii color format 18X24, îngropate de cîțiva ani într-o arhivă judiciară. Fotografiiile reprezintă probe ale unor „amiciți periculoase“ cu puternicul clan camorristic Giuliano din Forcella. Și de îndată ce plicul a ieșit din uitare, „el pibe de oro“ s-a grăbit să se întoarcă în Italia.

Străduțe înguste, urit mirositoare, întunecate chiar în miezul verii, amplasate în spatele gării centrale din Napoli: aceasta-i Forcella și aici „domnește“ familia Giuliano. La început se afliaseră la „Nuova Camorra“ organizată, a lui Raffaele Cutolo, dar curînd au devenit independenți. Afacerile tatălui, Pio Vittorio, și ale celor unsprezece fii ai săi, toți la fel de hotărîți și lacomi, prosperă: de la corabandă cu droguri și comerțul cu false opere de artă pînă la jocurile de noroc clandestine în toată jumătatea de sud a Italiei. Războiul familiei Giuliano cu forțele de ordine înregistrează episoade de dramă napolitană de genul „confiscării“ de către poliție, în casa lui Pio Vittorio, a corpului unui nepot al acestuia, mort din cauza stupefiantelor și furt de la spital, cu cîteva ore mai devreme, sau al atacului unei „contabilități“ de

loterie clandestină încheiat cu sechestrarea de contra-mărci de bilete ilegale, deja vindute, în valoare de peste cinci miliarde de lire italiene.

Camorra nu putea să nu adulmece posibilitatea unor afaceri grase, atunci cînd Maradona a descins la Napoli. Afaceri bănoase mai ales pentru cei care administrează „totonero“ (sistemul clandestin de pronostouri). Diego începe să primească invitații la festivități și sărbători ale familiilor camorrei, face cunoștință cu Carmine Giuliano, cu care se și împrietenește. Trecutul lui Carmine era presărat cu acuzații, condamnări, ani de închisoare și culmina cu bănuiala că ar fi fost unul dintre șefii organizației „totonero“. Oare Maradona știa? Greu de precizat. Oricum, Diego acceptă toate invitațiile la nunți și botezuri într-un Napoli în care pînă și pereții știu cine sint Giuliano și ce înseamnă „prietenia“ lor.

Cîrculă zvonuri, se telefonează la redacțiile ziarelor, se scriu scrisori anonime. „De ce — se întreabă retoric în una dintre aceste scrisori — Maradona, înainte să-i fi cunoscut pe Giuliano umbra însoțit de două „gorile“ înarmate iar după aceea n-a mai avut nevoie de pază?“

Acum trei ani, la 27 ianuarie, se întîmpla un eveniment neprevăzut. Poliția lrumpe într-o dimineață în casa unei familii, bănuită de apartenență la clanul Giuliano și sechestrăază peste trei kilograme de heroină; în seara aceleiași zile percheziționeară casa lui Carmine Giuliano și sechestrăază numeroase fotografii ale lui Maradona: dovada legăturilor lui Diego cu cazul Giuliano. Dosarul complet ajunge după cîteva zile pe masa procurorului republicii, din Napoli, Paola Ambrosio, împreună cu un alt raport al poliției în care se solicitau judecătorilor „cercetări“ în legătură cu rolul și prietenile argentinianului. Izbucnise deja scandalul „totonero“, pronosport clandestin și „prietenia“ aceea părea ciudată. Cercetările însă n-au avut loc, pentru că o anchetă împotriva lui Diego ar fi revoltat întregul Napoli, ar fi însemnat un război între justiție și „tifosi“.

Dar cu fotografiile trebuia făcut ceva, și încă repede! Au fost incluse în cazul familiei deținătoare de heroină — cu care n-aveau nimic în comun —, procesul se judecă cît se poate de rapid, cei doi soți sint achitați pentru insuficiență de dovezi, în ciuda cantității uriașe de droguri găsite în casa lor. Și fotografiile lui „pibe de oro“ se „îngroapă“ în cancelaria secției a cincea a Curții de apel.

Între timp — așa cum constată poliția — Diego continuă

să-și frecventeze amicii din Forcella. Ultima vizită datează din 10 martie a.c. cînd „el nino“ participă la nunta lui Luigi Giuliano, la restaurantul „Rosolino“, renumit în oraș.

Și vine vara. Ziarele italiene își umplu paginile cu mofturile lui Maradona care nu vrea să se mai întoarcă. Și totuși Corrado Ferlaino, președintele lui Napoli, nu pare să-l ia în serios: „îfose de campion“. Dar cînd Maradona, din refugiuul său sud-american, afirmă că știe de un complot împotriva sa și se teme pentru siguranța propriei familii, Ferlaino înțelege că Diego nu glumește. Vrea oare argentinianul să-și construiască un alibi? În ziarul „Mattino“ din Napoli apare fotografia lui Maradona ciocnind cu frații Giuliano și un comentariu despre „nopti albe“, camorra și lucruri nu tocmai curate: punctul slab al lui Diego. Sint numai știri de scandal menite să sporească tirajul ziarului sau e ceva adevărat? Trage cineva sforile? Cine? Declara într-un interviu Carmine Giuliano: „E Ferlaino, care vrea să discretizeze imaginea lui Diego“. Așa să fie? Nimeni nu poate afirma așa ceva, cu certitudine. O certitudine e însă faptul că „fiul risipitor“ s-a întors deodată „acasă“ și este gata să se pună pe treabă.

Rămîn o serie de dubii. Dacă într-adevăr a fost la mijloc „mina“ lui Ferlaino, continuarea „scenariului“ a scăpat de sub controlul președintelui lui Napoli și riscă să se transforme în „auto-gol“. Ziarul „Mattino“ a intrat în posesia fotografiilor amintite și a publicat o parte, împreună cu raportul care solicita „cercetări“ în legătură cu Maradona.

Și mai e ceva. Cele 71 de fotografii, prăfuite de așteptare la curtea de apel, s-au întors recent la procuratura din Napoli spre a fi examinate: s-ar putea să rezerve surprize. Sint personaje din lumea artelor din Napoli care s-au fotografiat cu membrii familiei Giuliano. Și este chiar și o poză care riscă să bage în bucluc întregul club de fotbal Napoli: se vede Carmine Giuliano în echipament sportiv antrenîndu-se pe un teren de fotbal. Care? Dacă se va dovedi că e terenul Paradiso, terenul obișnuit de antrenament al echipei napoletane, întreaga istorie ar căpăta nuanțe neliniștitoare.

„Cercetarea“ care ar fi trebuit să se desfășoare acum cîțiva ani e pe cale să ia startul abia acum. Și în Italia sint mulți cei care cred că la Procuratură este deja pregătută o citatie, pe numele Diego Maradona, de a se prezenta în fața justiției.

ȘTEFAN UDRESCU ■

În publicația engleză „Burke's Peerage“, un adevărat catalog al familiilor nobiliare, era trecut: „Prînzul Ludwig Rudolph de Hanovra, Marea Britanie și Irlanda, duce de Braunschweig și Lüneburg“. Descendent din neamul ghefilor, vechi de 1000 de ani, el și-a sfîrșit zilele într-o zi de început de iarnă sinucigîndu-se cu arma de vînaătoare. Cu puțin înainte de a comite acest act a dat un telefon la spital anunțînd: „Soția mea nu mai mișcă. Aseară a luat droguri.“ După aceea a sunat la Londra rugîndu-l pe fratele său să aibă grijă de micuțul Otto, în vîrstă de 9 luni, copilul perechii. Oficial s-a anunțat că prînzul a murit în urma unui „soc“, iar prințesa datorită unor „medicamente prea puternice“. Adevărul este că medicul

legist a constatat „numeroase lefepături la încheieturile brațelor“. Cei doi erau mari consumatori de heroină. În anii 1981, în cadrul unui mare proces la

Banii nu aduc fericirea

München, procedura judiciară împotriva lor a fost oprită, iar mai apoi la Hanovra s-a împotmolit cu trei zile înaltea tragicii deznădămint.

Bogăția și neîncrederea în propria valoare la un bărbat

care a încercat să lupte împotriva plictisului lansîndu-se ca producător de discuri au facilitat ca drogurile să pună stăpînire pe strănepotul împăratului Wilhelm. În seara căsătoriei sale cu Isabelle de Thurn și Valsa, sîna-Como-Vercelli, la petrecerea din castelul Bleiburg, înalta nobilime germană s-a distrat foarte bine, cîci, așa după cum își amîntește unul dintre oaspeți, „mulți luaseră cocaină“. Doctorul a fost chemat de urgență pentru prințesa Isabelle care a întrecut măsura.

Banii pentru procurarea drogurilor cît și pentru păstrarea discreției nu constituiau o problemă. Poate că tocmai de aceea. Se pare că nu banii aduc fericirea!

DAN DĂNUȚ DORU ■

6. Ankara: itinerarele maestrilor

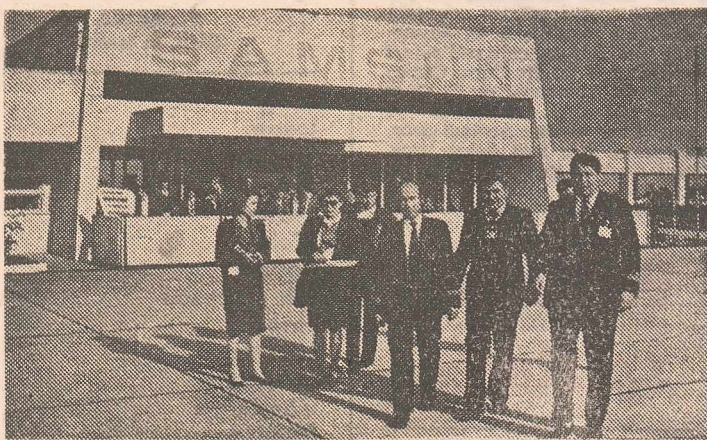
(Urmare din pag. 24)

nia ar trebui amintite câteva lucruri. Turcia este o țară care pare mult mai mare cind trebuie parcursă cu automobilul decit privită pe hartă. Sint drumuri de peste două mii de kilometri pe un relief accidentat, la mare altitudine. Pleci dintr-o lume, partea europeană, schimbi continentul și traversezi mai multe lumi, diferite între ele. Anatolia, partea asiatică, e mult mai săracă decit cea răsăriteană. Diferența între Edirne și Cizne e ca de la cer la pămînt. Parcă civilizația a înaintat mai încet, pe drumuri mai ocolite și mai dificile. Politica economică din ultimii ani a guvernului turc a privit și dezvoltarea acestei zone dar mai este încă mult pînă departe. Una din aceste măsuri privește și deschiderea unor linii interne între Ankara și aceste orașe care, pînă acum, n-au beneficiat de curse aeriene regulate. Compania THT și-a asumat această sarcină dificilă, deși la Erzurum, Kars, Sivas, Erzincan, Urfa și Samsun existau aeroporturi. Dificilă, de ce? Pentru că aeroporturile se află la altitudinile impresionante (între 1500 și 2000 m), pe mici platouri montane, cu piste scurte care implică măiestrie, pricepere și experiență în toate manevrele. Opțiunea pentru TAROM poate avea multe explicații. Ar putea începe cu prestigiul piloților români. Dar interesul pentru tipul de avioane care efectuează cursele noastre interne vine doar de la siguranța acestora. Primul avion AN 24 care a zburat în Turcia a fost închiriat în anul 1987 de compania Anadolu Airlines. A fost primul pas, dar unul mare, cîștigat de piloții români și de avionul lor pe cerul și pe pistele aeroporturilor din această țară. Mai mult, în vara aceluia an o seamă de personalități politice ale țării, de la primul ministru pînă la actualul președinte al Turciei, Turgut Özal, au zburat cu el sub comanda piloților români. Multă lume parcă își aducea aminte de acest avion credincios și sigur, socotit mult prea devreme demodat. A mai fost și experiența aceluiași aparat închiriat și în Bulgaria. Așa au apărut la Ankara cele două avioane însoțite de cei 30 de români care au inaugurat zborurile regulate pe liniile deschise cu orașele din estul acestei țări.

La hotelul Bulevard din Ankara am luat legătura cu piloții români, cunoștințe mai vechi ale noastre din diferite zboruri în țară. De unii revista noastră scrisese de mai multe ori. Șase echipaje, 12 mecanici de sol și

doi stewardese își aveau aici cartierul general într-o acțiune cu multe beneficii, atît pentru compania română cît și pentru cea turcă, dar mai ales pentru populația acestor orașe depărtate de centrul administrativ al țării. Am fi vrut să-i fotografiez pe toți într-o singură imagine. Nu puteam fi reușiți pentru că mereu se aflau în cursă. Zboruri obișnuite în orașele din Anatolia, zboruri charter în străinătate, curse cu turiști străini la Adana și multe alte drumuri, unele dificile, altele extrem de dificile, spre a reveni pe aeroportul din Ankara după o zi sau două sau în aceeași zi, dar tirziu, după miezul nopții, cele două aparate AN 24 fiind și singurele care innoptează în mod obișnuit în capitala Turciei. Am încercat să purtăm o discuție cu comandantul instructor Marian Georgescu, șeful acestei delegații. Fusese plecat în țară. A sosit seara pe linia București-Istanbul. Am schimbat doar câteva cuvinte protocolare, lăsîndu-l între colegii nerăbdători să afle noutăți de acasă. A doua zi dimineața Marian Georgescu a plecat în cursă la Samsun, s-a întors după-amiaza și a pornit în alta pînă la Istanbul de unde urma să se întoarcă peste încă o zi, cind eram departe, în compania altor români. Așa că am rămas cu echipajul de rezervă și cu ceilalți piloți și tehnicieni români. Ce-am aflat? Că de la deschiderea acestor linii interne, cu fiecare cursă în estul îndepărtat al țării, piloții români aduc de fiecare dată cîteva bolnavi în stare operativă care nu pot fi transportați pe altă cale, cînd în timpul verii, din cauza temperaturii mari, manevrele importante sînt destul de dificile, cînd în timpul iernii din cauza vremii, acestea devin și mai grele, dar avioanele pilotate de ei rămîn singura cale de acces în perioadele de închidere a drumurilor, cînd se zboară non stop, cu respectarea timpului obligatoriu de odihnă. Am discutat și despre școala românească de pilotaj și am auzit și aici păreri și preocupări pentru un zbor elegant, în așa fel încît schimbarea de altitudine, accelerarea, decelerarea și aterizarea să fie cît mai puțin simțite de pasageri. Am mai descoperit o echipă de piloți tineri și extrem de preocupați de meseria lor, cu o medie de vîrstă sub 30 de ani, selectați spre a deveni piloți și comandanți pe avioanele mari ale companiei. L-am cunoscut pe comandantul instructor Mihai Moldoveanu, absolvent al Facultății de Aeronave, fost inginer de exploatare și pilot amator, devenit apoi pilot profesionist și comandant instruc-

tor spre a fi selectat pentru școala de piloți pe avionul ROM-BAC. Pasionat căutător de informații despre evoluția zborului, Mihai Moldoveanu pregătește și o confruntare publicistică de anvergură. L-am mai cunoscut pe Ioan Iuga care, la 48 de ani, poate spune că are, împreună cu anii petrecuți în aviația sportivă, peste trei decenii de zbor, pe toate tipurile de avioane mici, de la cele utilitare pînă la cele de pasageri. Marin Ștefan, comandant instructor și fost student la Facultatea de Electronică pe care a abandonat-o spre a deveni pilot, a lucrat doi ani în agricultură, împreună cu un alt Marin Ștefan, cunoscutul specialist al pămîntului de la Stelnica, din Balta Borcei, unde efectua zboruri utilitare. Marin Ștefan, comandantul instructor, spunea la Ankara: „Zburăm, conform tuturor normelor internaționale, conform documentației tehnice, dar în mod foarte corect și cu multă îndeminare și respect pentru pasageri. De aici vine respectul pentru piloții români”. La sfîrșit, ne-am întîlnit cu Traian Brătescu, inginer de exploatare, șeful echipei tehnice. De 15 ani el este unul din oamenii de sol ai Aeroportului Băneasa unde a verificat cu lux de amănunte fiecare aparat înaintea plecării în cursă și după întoarcere. Mai avea cîteva zile de stat la Ankara și, după trei luni, se pregătea de o întoarcere acasă. El a făcut pledoaria cea mai convingătoare pentru acest aparat credincios, aflat în unele locuri din lume la 45 000 de aterizări și folosit în continuare cu multă eficiență. La Ankara, o echipă din care i-am mai cunoscut pe comandanții Florentin Georgescu, Adrian Popescu, pe piloții Gheorghe Pătrașcu, Roberto Iliescu, pe electronistul Preda Vlăsceanu, pe radistul Mitică Clim, pe mecanicul Lucian Lungu și pe cele două însoțitoare de bord Aurelia Mateescu și Cristina Filip încerca să înădunste acestui avion mic, atît de util și de credincios și să ofere pe viu o imagine a școlii românești de zbor. Am făcut și o vizită la Turk Havak Transport unde am avut o discuție cu căpitanul Yilmaz Temel, directorul companiei THT, fost și el pilot pe Boeing. În fața citorva pahare cu un ceai turcesc negru și tare am discutat despre piloții români, despre companie și despre această cooperare. Trebuie spus că în aceeași zi, președintele companiei THT se afla la București pentru a perfectă cu reprezentanții companiei române închirierea altor două aparate de zbor pentru curse mai lungi. Discuția privea două

Înainte de imbarcare

În cîrind cursa Istanbul - Samsun va decola

ROMBAC și contractul ar urma să înceapă în anul viitor. În același timp, compania THT era interesată de trimiterea unor echipaje turcești care să se pregătească la București, sub supravegherea specialiștilor români.

Cît privește personalul român, căpitanul Yilmaz Temel a fost de-a dreptul lăcomnic: „profesioniști în toată regula”. Pentru a vedea la lucru echipa română, directorul companiei THT ne-a oferit un bilet

gratuit pînă la Samsun și înapoi, drept pentru care vă oferim din Turcia, de la bordul unui avion românesc, imagini luate dintr-un zbor care i-a avut în cabina de comandă pe comandantul instructor Marian Georgescu, pe comandantul în pregătire Roberto Iliescu și pe mecanicul navigant Vasile Alexandrescu. Unul din noi a zburat și celălalt a privit în zare.

CORNEL NISTORESCU
Fotografii
de **VICTOR RADULESCU**

Rar o materie primă a cunoscut pînă în prezent atîta publicitate precum aurul. Este adevărat, de-a lungul timpului metalul galben a beneficiat de un loc privilegiat, acel de monedă. Dar tot atît de adevărat este că aurul și-a păstrat locul de vedetă în arena internațională și în ultimii ani, adică în perioada așa numitei demonetizări a metalului galben. Piața mondială a aurului reține astăzi, într-un fel sau altul, atenția opiniei publice mondiale prin capacitatea ei de a focaliza poate cele mai importante evenimente economice care au loc pe plan mondial.

Așa cum remarcă, cu un deosebit simț al semnificației istorice, un cunoscut publicist contemporan, acum patru-cinci secole descoperirile geografice au reprezentat, pentru o parte a omenirii, o aventură comparabilă cu escaladarea cosmosului în zilele noastre. Cu siguranță, unul din mobilurile acestor descoperiri a fost și aventura aurului.

Goana după aur nu a însemnat altceva decît setea de îmbogățire. Simbol al belșugului și grandorii, aurul-bani a căpatat o strălucire mai puternică decît cea proprie metalului; a devenit orbitor, halucinant, declanșator de patimi și pasiuni. Calitatea aurului de a cumpăra orice i-a făcut pe oameni să creadă că acest metal ar poseda o serie de proprietăți care îi conferă puteri supranaturale. Așa s-a format mitul aurului.

De unde acest mit?
La început, gloria aurului

a constatat în fascinația sa ca podoabă. Destinul său pentru obiecte de podoabă și de cult s-a păstrat peste secole, dar odată cu progresul civilizației, aurul a dobîndit și alte roluri. A intervenit mai întîi rolul aurului ca monedă, apoi ca ban universal. Ulterior, aurul a început să fie folosit în industrie. El este utilizat în prezent în multe domenii ale tehnicii de vîrf: electronică, tehnica de calcul, comunicații,

medicină etc. În anii noștri, aurul a fost trimis și zboare în spațiul cosmic, împreună cu primii cosmonauți, proprietățile sale reflectivă fiind vitale pentru protejarea navelor cosmice.

Un prim răspuns la întrebarea „de ce fascinează aurul?” îl găsim în această succintă enumerare a utilizărilor sale. Aurul este un metal cu multiple utilizări, dintre care unele sînt strîns legate de aspectele sensibile ale vieții omului și societății. Mă refer la bijuterii, prețul acestora fiind o expresie a sentimentelor și aspirațiilor umane. Mă refer, de asemenea, la însemnele puterii statale, la obiectele de cult, sau alte obiecte cu putere de simbol. Mă refer, desigur, la utilizarea îndelungată a aurului ca ban, ca mă-

surător al valorii și muncii omului.

Mitul aurului, care s-a păstrat de-a lungul secolelor pînă în zilele noastre, nu este altceva decît farmecul irezistibil pe care îl produce asupra oricui un frumos colier de aur de pe vremea faraonilor, sau fascinația transmisă la vederea tezaurului de aur din Turnul Londrei. Mitul aurului este strîns legat de bogăția acumulată în napoleoni, ducați sau celelalte

Mitul aurului

monede de metal galben, de valoare și putere de cumpărare a lingurilor de aur care se mențin constante, indiferent de trecerea timpului, de inflație sau războaie.

Un al doilea răspuns la întrebarea „de ce fascinează aurul?” rezidă în calitățile sale fizico-chimice. Dintre metalele prețioase, aurul intrunește cel mai bine cele patru calități esențiale ale valorii: frumusețea luciului, raritatea, ușurința în prelucrare și inalterabilitatea. Nici diamantele nu imbină mai bine aceste patru caracteristici. Aurul este albit de moale lînit o uncie (31,1 grame) poate fi trefilată într-o sîrmă subțire cu o lungime de circa 80 km și poate fi laminată într-o folie subțire cu suprafața de un me-

tru pătrat. Deoarece nu se oxidează, nu se corodează și este pasiv practic la orice agent chimic, aurul rămîne nemuritor: monedele de aur recuperate în prezent de pe corăbiile scufundate în urmă cu multe secole sînt la fel de scilpitoare ca în ziua în care au fost produse.

Aurul este atît de rar încît se estimează că în întreaga istorie a omenirii au fost extrase din pămînt circa 100 000 tone. Tot aurul din lume adunat la un

loc ar forma cel mult un cub cu latura de 17 metri. Într-un bloc de șase etaje ar putea fi turnată întreaga cantitate de aur a omenirii. Într-o zi, în lumea contemporană, se produce mai mult oțel decît toată cantitatea de aur extrasă pînă acum de om.

Cantitatea de aur din natură este totuși surprinzător de mare. Văzut sau nevăzut, aurul se află peste tot în jurul nostru: în crusta globului, în apa mării, în riuri și în plante. În cantități infime, el există în corpul omenesc. Specialiștii estimează că peste 10 miliarde tone de aur (adică de 100 000 ori mai mult decît a fost acumulat pînă acum de om) se găsește în suspensie în oceanul planetar.

În sfîrșit, un ultim răspuns la întrebarea „de ce fascinează

aurul?” îl găsim chiar în mitul multiseclar al metalului galben. Este cunoscut, miturile se creează din mituri, legendele din legende. Fascinația aurului vine din trecutul său glorificat și mistificat, din chiar denumirea „Aur” care peste tot în lume, în toate limbile pămîntului a căpatat putere de simbol, a devenit un superlativ unic. De aceea, se spune „om de aur”, „vis de aur”. Dincolo de calitățile incontestabile ale aurului, de fapt că acest metal s-a dovedit și se dovedește deosebit de folositor omului, fascinația și puterea nemărginită a aurului pentru om a fost creată tot de om. Mitul aurului este opera de secole a omului.

Adînc implantat în condiția umană, aurul nu poate fi ușor demistificat. Demonetizarea aurului, dispariția lui din funcția istorică de monedă, de ban universal recunoscut, constituie un pas important spre demistificarea metalului galben, dar, cred, insuficient.

Mitizat, demitizat iar acum „remitizat”, aurul rămîne o vedetă pe arena internațională. Fenomenele de criză și conflictele deschise din diferite zone ale lumii, dificultățile financiare ale țărilor în curs de dezvoltare care trebuie să facă față unor datorii externe în continuă creștere, sînt numai o parte din factorii care au întărit, în ultimul timp, convingerea unor cercuri largi de investitori din lumea întreagă că „aurul este o valoare sigură într-o lume nesigură”.

NCOLAE MURGU

● În Campionatul Mondial de calificare pentru grupa A, după două victorii (33-19, cu Japonia, 36-8, cu Portugalia) și un rezultat egal (19-19, cu Bulgaria), în urma unui meci dramatic, reprezentativa noastră feminină de handbal a ocupat primul loc în seria preliminară cu 5 puncte (golaveraj +14), promovând într-una din seriile semifinale, alături de R.F. Germania, Bulgaria, Polonia, Cehoslovacia și Japonia. Cu un activ de 3 puncte, consecință a rezultatelor din preliminarii, handbalistele noastre vor juca marți, cu Cehoslovacia, miercuri, cu Polonia și, vineri, cu R.F. Germania. ● În manșa I din turul II al competițiilor continentale la volei se detasează performanțele echipelor clubului Dinamo. Fetele, în C.C.E., au înțrecut la scor formația spaniolă Aperiivos Medina, 3-0, adversarele reușind în cele trei seturi numat 8 puncte. În Cupa Cupeilor, băieții, antrenati de C. Oros și M. Păușescu, au învins pe Aris Salonic tot cu același scor, dar meciul n-a fost deloc ușor. Grecii s-au agățat de fiecare

Din toate sporturile

punct și doar forma de excepție a dinanoviștilor (cu Marius Căta-Chițiga în zi mare) a făcut ca întâlnirea să se termine la zero. ● În Cupa Confederației Europene de Volei, una caldă, două reci. Echipa feminină a Universității C.F.R. Craiova a înțrecut cu 3-1 pe reprezentanta Bulgariei, Akademik Varna, dar formațiile C.S.M. Minaur (la băieți) și Rapid (la fete) au pierdut cu același scor, 1-3. În retur, șanse mai mari de calificare au rapidistele, pentru că meciul cu Slavia îl joacă în Giulești. ● Premieră românească la tir cu arcul. În competiția europeană de sală desfășurată la Atena, Marina Moloco, reprezentanta țării noastre, a obținut medalia de bronz. ● O frumoasă performanță, de data asta la box, a obținut și pugilistul Mircea David. În tradiționalul turneu „Ring Sofia”, boxerul român a cistigat locul întâi la categoria mijlocie mică. ● Mine o partidă de mare interes pentru iubitorii rugbyului. La Edinburgh, în partida cu Scoția, echipa noastră reprezentativă se va strădui, fără îndoială, să repete jocul bun de acum un an de la Cardiff. Le dorim succes!

RAZVAN BARBULESCU ■

Trei jocuri în 8 zile

Grăbit să-și vadă de alte treburi, mai importante, fotbalul nostru expediază cit poate de repede întrecerea primului eșalon, programând între două duminici trei etape — ultimele ale turului. ● Lăsând comentariile de final pe săptămâna viitoare,

Civilizația sportului

A sosit poștașul

Dumitru Popescu-Colibași, antrenor emerit, Brașov: „Citind în ziarul Sportul nu cu mult timp în urmă despre suspendarea unui valoros fotbalist, mi-a crescut inima răzind că mai sunt conducători pedagogi în țară care pot lua măsuri energice, „operind” de beția succesului o mare vedetă. Am trăit de multe ori asemenea situații și știu ce greu mi-a fost să conving conducerea clubului că „pe copil (și pe sportiv) trebuie să-l săruși în somn”. Ratarea marilor sportivi, fără excepții, se datorează „blindeții” cu care sunt tratați. Există o zicală: „diamantul se șlefuieste tot cu praf de diamant”. Una dintre fostele mele jucătoare de handbal marca multe goluri, dar când rata o certam foarte tare. Odată mi-a spus printre lacrimi: „Eu n-am voie să greșesc niciodată?” la care i-am răspuns: „Tu ai voie să greșești, dar eu n-am voie să te iert, ești prea bună!” Când a ajuns campioană mondială, mi-a scris de la Cluj-Napoca: „Pentru că n-am avut voie să greșesc, am ajuns unde am ajuns. Vă mulțumesc”. Aceasta e răspiala pedagogului. Într-o cauză și efect, trec mulți ani”.

Vă mulțumim și noi pentru că ne-ați scris din nou. Ne permitem, cu această ocazie, să reamintim că cei 20 de ani de supremație ai handbalului românesc — la care ați contribuit substanțial și dumneavoastră — s-au datorat în mare măsură disciplinei din acea vreme. În vestiarul echipei naționale scria: „Marea performanță este direct proporțională cu gradul de disciplină accep-

Tradiționala noastră anchetă contează și pe opinia dumneavoastră!

Cel mai bun fotbalist al anului

Conform tradiției, fiecărui sfârșit de an, revista noastră vă solicită și de astă dată, stimați cititori, să participați la o anchetă ce vă este rezervată în exclusivitate, privind desemnarea celui mai bun fotbalist român al anului; mai exact, a primilor zece fotbaliști români în anul calendaristic 1989.

A fost, o putem spune acum, cind totul s-a terminat cu bine, un an foarte bun pentru fotbalul nostru — un an chiar cu totul deosebit în răstimpul ul-

melor două decenii, prin aceea că a inclus cea mai mare parte (4 jocuri din 6) a campaniei de calificare la turneul final al C.M. — o campanie încheiată cu un mult dorit, așteptat și bine-venit succes.

Vom fi, sperăm, în asentimentul dv., propunind din startul acestei anchete opțiunea mai generală conform căreia cel mai bun fotbalist român al anului 1989 nu pot fi alții decât tricolorii — componenții atit de adu-

lați acum al lotului național — în diferitele lui alcătuirii de-a lungul campaniei de calificare. Și pentru că sintem siguri că vă va face plăcere, îi amintim mai jos pe toți cei 21 de jucători care au dus această aspră luptă pentru calificare și cărora li se cuvin, credem, toate onorurile noastre (de microbisti), indiferent de partizanatul pe care-l manifestăm, etapă de etapă, față de una sau alta din echipele de club:

ROMANIA (min. în teren)	Bulgaria 3-1	Grecia 3-0	Grecia 0-0	Bulgaria 1-0	Danemarca 0-3	Danemarca 3-1
Lung	90	90	90	—	90	90
Iovan	90	90	90	90	90	90
Andone	90	90	—	—	90	90
Rotariu	90	90	—	90	90	90
Mateuț	86*	90*	90	64	90	14
Klein	4	4	90	26	90	—
Sabău	90	86*	90	83	64	90*
Gh. Popescu	90	90	90	90*	90	90
Hagi	90	90*	90	90	90	90
Lăcătuș	66	78	—	90	—	76
Vaișcovici	24	12	1	—	—	—
Cămătaru	90**	90	89	90	90	—
Bumbescu	—	—	90	90	—	—
Rednic	—	—	90	90	90	—
Lupescu	—	—	79	—	—	—
I. Dumitrescu	—	—	11	7	—	—
Stelea	—	—	—	90	—	—
Lupu	—	—	—	—	26	90
Dan Petrescu	—	—	—	—	—	90
Balint	—	—	—	—	—	86**
Ungureanu	—	—	—	—	—	4

Acest „catalog” (în care cu * au fost semnalate golurile înscrise) nu poate da seama, bineînțeles, niciunul de aportul efectiv al unuia sau altuia dintre tricolorii la obținerea calificării; e drept, el poate fi comentat în fel și chip, avind doar privilegiul unei pagini obiective de istorie — și a uneia dintre cele mai glorioase — a fotbalului nostru. Dar, cum se știe, nu poate exista nici o balanță farmaceutică pe care să cantărim la precizie evoluția fotbaliștilor. Putem admite doar constatări mai generale despre randamentul jucătorilor, despre forma lor într-un joc sau altul, putem admite, de exemplu, meritele autorilor de goluri, fără a neglija însă contribuția colectivă la înscrierea acestora ș.a. m.d. Există, deci, un spațiu de „manevră” a opiniilor, o marjă

a opțiunilor care vă stă la dispoziție și în care se află, de fapt, rațiunea acestei anchete. Dar, vă rugăm să nu uitați, fotbalul nostru trăiește unul din momentele de vîrf ale istoriei sale în primul rind datorită jucătorilor amintiți mai sus.

Ca atare, sperăm că veți concede, stimați cititori, la propunerea și rugămintea noastră de a trimite opțiunile primilor zece fotbaliști români ai anului alegind numai rume dintre cele amintite mai sus. Ca să fim și mai expliciti, vor fi luate în calcul pentru stabilirea clasamentului final doar scrisorile ce respectă această condiție: să cuprindă numai zece jucători, în ordine, și numai dintre cei amintiți mai sus. Inutil să precizăm, dar o facem totuși, că asta nu vrea să însemne o ne-

glijare a subiectivității ori patriotismului local față și de alți jucători ce, poate, au merite mai mici sau mai mari în afirmarea vreunei echipe sau a alteia. Dar este etic, sportiv și politicos ca în acest an de frumoasă izbîndă a tricolorilor, ei să fie primii invitați la festinul cuvenit, inclusiv prin intermediul acestei anchete.

Așteptăm opțiunile dv. pînă la data de 18 decembrie 1989 cu mențiunea pe plic (absolut obligatorie) „Pentru ancheta sport”. Adresa este cea obișnuită și o găsiți pe manșeta de pe ultima pagină a revistei. Vă dorim discernămint în opțiunile pe care le veți face și promptitudine în expedierea lor.

OCTAVIAN ȘTIREANU ■

tului studentesc. ● Aceștia așteaptă pauza de iarnă și, probabil, alt lector la catedră, ultimul rezultat (0-2 la Petrolul) punind gaz peste foc. ● Cam severă înfringerea lui Cornel Dinu la Sibiu (0-5), deși Inter pare a fi, în adevăr, o echipă de locul 5 pe care-l ocupă în prezent. ● În clasament urmează echipele promovate în vară: Petrolul (17 p), Bihorul (17 p), și Farul (15 p). ● Duminică, etapa ultimă a returului (0. Știre)

tat de sportivi”. Sintem convinși că la baza fair play-ului se află tot disciplina. Știm de asemenea că toate echipele pe care le-ați antrenat, format și condus s-au caracterizat prin disciplină. Deci comportarea sportivilor sau a echipelor este determinată de concepția și de exigența antrenorului. Da, dar pe antrenor cine și cum îl disciplinează, acum cind „se poartă” protestul, aroganța, insulta, motivate prin... „temperament”?

Ne-a impresionat plăcut și pe noi gestul conducerii clubului ce a hotărît suspendarea la care v-ați referit. Nu știm cite cluburi îl vor imita la nevoie, nu ne facem iluzii, dar tot este ceva care poate da de gîndit. Vom mai vedea...

Paul Sorin Ciocirlan, str. Bucegi 4, Focșani: „Sint nelipsit de la meciurile echipei Unirea din orașul nostru. Am fost, sint și voi fi mereu alături de echipa fanion a județului Vrancea, atit la bine cit și la rău. Nu m-aș fi adresat dumneavoastră dacă nu m-ar fi surprins neplăcut un fapt petrecut la meciul Unirea Focșani — Steaua Mizil. Prețul biletilui de intrare a fost de ...25 lei! Vă trimit alăturat biletul de intrare seria I.F. în valoare de 10 lei și programul, acesta fără serie, fără număr, fără preț, pentru care organizatorii au pretins... 15 lei! Stau și mă întreb: dacă la un meci internațional oficial interțări la care am asistat la București, programul cu 16 pagini a costat 15 lei (cu prețul trecut pe el!), cum este posibil ca la un meci de divizia B, prețul să fie același? Și încă pentru 4 pagini șterse care nu conțin nimic interesant!”

Nol nu ne mai mirăm de nimic. În fotbal, totul e posibil. Mai înregistrăm deci — ce altceva putem face? — încă un atentat la buna credință a miilor de spectatori care vin la un meci de „B” și plătesc ca pentru meci de „A”. Pînă cind?

CRISTIAN ȚOPESCU ■

● Mline seară, de la ora 19, (ora Bucureștiului) se va desfășura o festivitate așteptată de întreaga suflare fotbalistică: tragerea la sorți a grupelor turneului final al campionatului mondial de anul viitor, din Italia, operațiune, care va dura 38 de minute, fiind „incadrată” de un spectacol de o oră și 5 minute. Vor fi prezenți 7.000 de invitați și ziaristi, precum și 9.000 de fericiti spectatori, în „prezența” statuetelor atit de invadate, „Cupa Mondială”, care, se poate spune, se întoarce la origini, fiind opera artistului italian Silvio Gazzaniga. ● Opera de artă, avind 5 kg de aur pur, a fost adusă duminică trecută de la Buenos Aires, cu o cursă Alitalia, de către președintele federației argentinene, Humberto Grondona. ● Intre timp s-a anunțat că afacerea merg bine în perspectiva „Coppei del Mondo”, o știre de ultimă oră precizind că proprietarul Stadionului Olimpic din Roma, locul finalei din 8 iulie, adică însuși Comitetul Olimpic Național Italian, va pune în vânzare, prin intermediul unei fir-

Toată lumea face sport

me vest-germane, bucăți din gazonul care va cunoaște crampele viitorilor campioni mondiali, afacerea, se apreciază, urmînd să aducă un venit de 10 miliarde de lire. ● Carmen, temperamentală eroină a lui Prosper Merimée și, apoi, a lui Bizet, va deveni, cine ar fi crezut, protagonista unei... reviste (filmate) pe gheață! „Carmen on Ice”, cu filmări chiar în decorul Sevillei, patinoare în toată regula fiind amenajate în vechiul castel arab și carierele de la Alcala de Guadaira, și chiar în mănăstirea Santa Maria de las Cuevas. Deși pare ciudată această alegere, distribuția va asigura, probabil, un mare succes comercial: rolul principal a fost încredințat Katarinei Witt, dublă campioană olimpică, „antrenată” de Cristina Hoyos, steaua incontestabilă a flamenco-ului, Don José va fi americanul Brian Boitano, și el fost campion olimpic, iar „To-readorul” va fi interpretat de canadianul Brian Orser, de două ori medaliat cu argint la Olimpiadă. ● Pop-starul britanic Elton John a hotărît să-și vîndă partea (majoritară) din acțiunile formației de fotbal Watford, acum în liga a doua, după ce făcuse anii trecuți o figură frumoasă în prima ligă, reușind chiar, o finală a „Cupei Angliei” în 1984. În urmă cu 13 ani celebrul cîntăreț a devenit președinte al clubului londonez, pe cînd acesta se afla în liga a patra, dar, se vede, pasiunea aceasta îl costă cam scump și a hotărît să renunțe la o postură pagină a revistei și... în revistele sportive.

LUCIAN OPREA ■

Quo vadis?

Mline vom ști unde va juca echipa națională în Italia, după mult așteptată tragere la sorți a grupelor preliminare care se va desfășura la Roma în cadrul unei ceremonii fastuoase, la care vor lua parte celebrități ale lumii sportului și artelor, tocmai spre a crește cota de spectacol a evenimentului. Latura organizatorică propriu-zisă a acestei festivități s-a consumat în răstimpul acestei săptămîni, cind reprezentanții tuturor federațiilor calificate au fost invitați de gazde spre a stabili de comun acord toate detaliile legate de sejurul în Italia: hoteluri, terepuri de antrenament, mijloacele de transport etc.

Din partea federației noastre a participat o delegație din care au făcut parte, între alții, președintele F.R.F., Mircea Angelescu, vicepreședintele Ion Alexandrescu și antrenorul Emerich Jenei. Săptămîna viitoare sperăm că vă vom putea comunica amănunte chiar de la marștorii oculari — și, totodată, participanți activi — la evenimentul amintit.

De la un campionat la altul

● **Campionatul mondial rezervat echipelor**, aflat la ediția a II-a, a fost organizat în localitatea elvețiană Lucerna, la sediul Federației Internaționale în perioada 28 octombrie — 8 noiembrie, prima ediție având loc, după cum se știe, în anul 1985, când titlul suprem a revenit puternicei formații masculine a Uniunii Sovietice. Cele zece echipe calificate anterior au aliniat cele mai bune loturi de jucători. Lipsa motivată a campionului mondial, G. Kasparov, din selecționata sovietică (Karpov, Ivanciuk, Salov, Beliavski, Ehlvest) s-a văzut simțită, liderii clasamentului adjudecându-și, uneori, victoriile la scoruri destul de strinse. A doua favorită pornea echipa Angliei, bine cotate și la Olimpiada de la Salonic, mai ales că au luat startul cel mai în formă jucători britanici: Short, Speelman, Chandler, Nunn, Hodgson și Adams. Totuși ei s-au poticnit de mai multe ori, tot așa cum au făcut și marii maestri americani: De Firmian, Seirawan, Fedorowicz, Christiansen, Dzindzichashvili și Gurevich. Lipsindu-se de aportul celor mai buni mari maestri (Portisch și Ribli), lotul Ungariei a adus nume mai noi: Sax, Adorjan, Groszpetér, Horváth, Lukács și Tona. Jucători combativi, marii maestri iugoslavi: Ljubojević, Nikolić, Damljanović, Popović, Ivanović și Velimirović și-au jucat gansa, provocând surpriza de-a lupta cot la cot cu formația engleză pentru locurile II—III. După evoluția foarte promițătoare de la ultima olimpiadă, se aștepta foarte mult de la lotul englez: Timman, Van der Wiel, Sosonko, Piket, Kuijff, Van der Sterren, dar el a evoluat modest, pierzând uneori de-a dreptul castroful, cum a fost în fața Chinei reprezentată de Wang Zili, Xu Jun, Xie Jiangchuan, Ye Rongguang, Liang Jinrong și Lin Ta.

Gazdele au fost la înălțime, nu numai prin ospitalitate, dar și prin evoluția formației alcătuite din Korcinoi, Brunner, Franzoni, Hug, Züger și Wirt-

henson, încercând de multe ori calculele hirtiei. Echipa Cubei, beneficiind de aportul unor jucători tineri: Nogueiras, Garcia, Rodriguez, Borges, Vera și Hernandez, și-a jucat deschis șansa, reușind să „țină în șah” echipe mai experimentate. Depunând mari eforturi, selecționata Africii (Afifi, Assem, Hamdouchi, Abdennabi, Bouazis, Bondhiba și Briffel Francois) s-a străduit în zadar să depășească ultimul loc, la care era cotate prin modesta forță de joc și slaba experiență competițională. Înaintea ultimei runde, echipa Uniunii Sovietice își asigurase deja titlul mondial, un meci nedecis împotriva Cubei în ultima confruntare consolidându-i poziția de lider al clasamentului, în fața formației iugoslave. Clasamentul final a fost următorul: 1. U.R.S.S. 27,5 p; 2. Iugoslavia 22,5 p; 3. Anglia 21,5 p; 4. Ungaria 18,5 p; 5. S.U.A. 17 p; 6. Elveția 17 p; 7. Cuba 16,5 p; 8. China 15,5 p; 9. Olanda 12,5 p; 10. selecționata Africii 11,5 p.

● **Campionatul european** pe echipe este planificat să aibă loc în Israel la „Dan Camel Hotel” din Haifa între 23 noiembrie și 3 decembrie în IX rundă. Și-au anunțat participarea 39 națiuni. Fiecare formație va pune în joc șase jucători.

● **Campionatul internațional al Cehoslovaciei** (categoria a XI-a, Elo: 2502) a etalat rivalitatea sportivă dintre marele maestru sovietic A. Cernin (2580) și multiplul campion al Cehoslovaciei, L. Ftacnik (2550). Dacă n-ar fi suferit o înfrângere necontată la ultimul clasat, compatriotul său, P. Haba (2485), L. Ftacnik ar fi împărțit victoria cu Cernin. Clasamentul a fost următorul: 1. Cernin 10 p (+5, -10, =0); 2. Ftacnik 9 p (+3, -8, =1); 3. Bischoff, Elatny, Conquest, Horváth, Ilincici, Mokry 8 p; 9—11. Jansa, Smejkal, Sthol 7,5 p; 12—14. Meduna, Pekarek, Plachetka 6,5 p; 15. Grünberg 6 p; 16. Haba 5 p. Norma de mare maestru era cotate la 10 puncte. Partida următoare din indiana regelui poartă amprenta stilului de joc al învingătorului: A. Cernin — H.U. Grünberg 1. d4 Cf6 2. c4 g6 3. Cc3 Ng7 4. Ng5 c5 5. d5 h6 6. Nf4 00 7. Dd2 Rh7 8. e4 d6 9. f3 e5 10. Ne3 Cg8 11. g3 a6 12. Nd3 Rh8 13. Cge2 Cd7 14. h4 Df6 15. Cg1 De7 16. h5 Cdf6 17. g4 b5 18. c:b5 a:b5 19. N:b5 Ch7 20. 000 Nf6 21. Ch3 g:h5 22. Tdgl Ng7 23. g5! f5 24. g:h6 Nf6 25. e:f5 26. Cf2h4 27. Cf4 Tab8 28. Nd3 e4 29. Nb1 Tb7 30. Dg2 Ne4 31. C:e4 Tab8 32. C:f6 Cg:f6 33. Th4 T:b2 34. Dg7! D:g7 35. h:g7 Rg8 36. N:h7 C:h7 37. Th7 R:h7 38. g8D T:g8 39. Th1, 1:0.

MARGARETA MUREȘAN ■

Oamenii îi spuneau simplu „Murgul”. Găsiseră că-l mai potrivit să-l numească după culoarea părului așa cum îi spun unii tineri „Blondul”, decît să-l dea frumosului patrupele cîine știe ce nume fistichiu. Calul era conștient de valoarea lui. Avea un mers mindru, semeț, își ținea capul sus indiferent dacă „rula” pe ger, arșiță sau ploaie torențială. Îngrijitorul său, un om supranumit „Badea Cîrțan” pentru marea lui asemănare fizică cu celebrul personaj, îl iubea nespus, alintîndu-l ca pe un copil, și animalul simțea această. După ce-i făcea „toaleta” țesându-l meticulos, bidivul furnăla ușor parcă rostind cu tandrețe: „Îți mulțumesc, prietene”. Murgul era o fire poetică. Îi plăceau drumurile pitorești de pe meleagurile unde se născuse. Cel mai mult îl incințau pădurile de salcîm și tei în floare, ce le străbătea primăvara. Nu-i plăceau nici mirismele tulburătoare ale codrilor, cînd aurul toamnei începea să coloreze pomii. Fiind un cal „prezentabil”, sprinten, era folosit îndeosebi la examinarea periodică a stării lanurilor. Din cînd în cînd făcea cîte o cursă pînă în comuna vecină. Ducea pe inginer la sedințe sau pe „Badea Cîrțan” cu diferite hirtii. Îl repugna șoseaua asfaltată unde copitele scoateau niște pocnete nesuferite dar mai mult îl dezagustau monștrii aceia cu boturi lungi sau semănînd cu mopșii. Dihaniile, unele mari și zgometoase, altele mici, colorate caraghios zburînd ca vîntul îl înfricoșau de fiecare dată cînd treceau pe lângă el, atît de aproape încît se aștepta dintr-o clipă în alta să-l doboare la pămînt. Îngrijitorul știa de unde se trage teama excesivă a Murgului față de „arătările” de pe șosea, care îl făceau de fiecare dată să tresară și să furnăleze speriat. Se întimplase ca odată un bezmetic de șofer, ziua în amiaza mare, să le transforme căruța în surcele. Bidivul simți o lovitură puternică în picioarele din spate. Se alese doar cu niște jolituri zdrene. Noroc că prietenul său, voind să-și mai dez-

morțască picioarele, mergea pe lângă docar, altfel ar fi nimerit în lumea dreptilor. Cîcă cel ce dirija dihania cit o casă „uitase” să apese pe o anumită pedală. Dacă ar fi putut, l-ar fi rugat pe inginer să-l treacă în altă muncă, cît de grea, numai să-l scutească de cursele printre monștrii ce nu numai că urlă de-ți sparg urechile, dar scot și fum insuportabil, chiar și pentru un cal. Și apoi mai era ceva. Cînd opreau la cîte o parcare cu cine să mai schimbe o vîlbă? Cu pocitanile alea îngimfate ce tot se lăuda că au puterea

Cronica șoselei

Murgul

unor sute de armăsari? „În sat sau pe cîmp e mai mare dragul să mă întîlnesc cu frații, verii, unchi, nepoții sau cumnații mei, modești, cuminți, reflecta Murgul. Ne împărțim în liniște bucuriile și necazurile. Unii, ce-i drept, mă cam învidiază. „Teșalat, curat, ce-ți pasă! La noi e mai altfel. Tragem din greu de dimineață pînă noaptea. Bine că simtem sănătoși și avem putere”. El îi încurajează întotdeauna. „Și voi arătați bine. Voinici, zdreniți. Valorați mai mult decît camioanele care nici nu pătrund prin locurile unde voi vă jucați cu căruțele!” În docar se mai urcau uneori și unii care își inchipuie că a conduce un cal în infernul de pe șosea e la fel cum ai duce o oaie la păscut. În asemenea cazuri trebuia să-l conducă el pe nepricepuii vizitii amatori ce nu știau nici măcar să țină hăturile ca lumea. Deunăzi se nimeri unul ce nu cunoștea nici drumul. A preluat el conducerea. Vira la stînga, la dreapta, fără să țină seama de „comenzile” date anapoda de omul din trăsurică. La destinație nici nu-i venea a crede că a ajuns așa repede acasă. „Încă-

pătinată” gloaba asta, dar descurcarea”, i-a spus ingratul lui Cîrțan în loc să-i mulțumească. „Cel mai mult ne-a afectat pe amindoi expresia „gloabă”. M-am convins însă că era unul dintre accia ce nu știu să deosebească un cal ca lumea de o mirioagă necăjită”. Cînd în dimineața aceea a auzit-o pe tînăra ce se pregătea să se urce în docar spunînd: „Mașina o conduc de cinci ani dar într-o droșcă (auzi «droșcă!») ca asta nu m-am urcat niciodată” a ciulit urechile. L-a cuprins îngrijorarea. A pornit-o la drum cu stringere de inimă, neluînd în seamă zmucitura puternică a hăturilor care îi înfipse zăbala în dinți, mai să-i rupă. La altceva îi era gîndul. Să-și învingă frica și s-o aducă pe fată acasă nevătămată. Învățase de la Cîrțan cum să se ferească de teribilistii ce desconsiderau pe cei mai bicsnici de pe șosele. În cîteva rînduri, pentru mai multă siguranță, trebuia să iasă pe fișia de pămînt alăturată drumului. Te pui cu nebulii? În dreptul fermei de legume o dihanie imensă i se păru că se îndreaptă direct spre trăsura lor. Un biet căluț nu știe să calculeze, să aprecieze măcar distanțele, vitezele. Simte însă pericolul supraevaluîndu-l dacă e și sperios și mai ales pățit ca „Murgul”. Însăpăimîntat la culme, calul se ridică în două picioare. Apoi, făcu un salt ca și cum ar fi trebuit să escaladeze ultimul și cel mai greu obstacol al unei curse. Reușește să scoată docărașul din calea mastodontului, dar fata, luată prin surprindere, fu catapultată din vehicul. Descrise o traiectorie spectaculoasă ca o săritoare cu prăjină, numai că nu căzu pe o saltea din plastic, ci pe asfaltul dur al șoselei. Murgul privește trist spre trupul nemiscat al fetei. „Moș Cîrțan ar fi cîntărit mai bine situația, trăgînd la vreme hăturile, pentru a ocoli pericolul”, reflectă căluțul. De unde se vede că în ziua de azi, chiar și conducerea unui docar nu-i o treabă de colea.

VICTOR BEDA ■

Lacrimile unui părinte

O noapte rece coborise peste casele amorte sub răsufierea tăioasă a vîntului de noiembrie. Rarii trecători păseau zgribuliți, grăbiți să ajungă la căldură și adăpost, cînd deodată, un scriștură violent de frîne și o bufnitură urmată de un strigăt sfișieră tăcerea înghețată.

Trebăluia zorită prin bucătărie, masa era gata, privi în jur cu grijă, totul era îmbietor, își lubea soful și copiii și dorea ca ei să se simtă bine împreună. Masa era întotdeauna în familia

lor un asemenea prilej. Mariora încă nu se întorsese de la bucină. Nu-și făcea însă prea multe griji, deoarece bătrîna nu locuia prea departe de centrul comunei.

„Era obosit, plecase dis-de-dimineață în cursă și acum fiecare invîrtitură de roată îl apropia de căldura căminului, de mincarea bine pregătită, de chipul luminos al soției și larma bucu-roasă a copiilor. Intrase în comună, fără să vrea accelera cînd, deodată, zări ceva, ca o umbră înaintea mașinii. A intuit că este o ființă omenească, a răscuit de volan cîl l-au ținut puterile, frînele au scrișnit prelung la anăsarea disperată a pedalei și la cîțiva pași înaintea

mașinii a văzut silueta firavă a unei fetei pe care, într-o străfulgerare, a recunoscut-o. Ceva ca un pumnal i s-a înfipt dureros în inimă. Dinții au scrișnit în disperarea neputinței. „Fugi, Marioră, fugi, fetea tatii, fugi...”. A simțit șocul izbîritului drept în creier. Mașina grea a trecut peste trupul micuț într-o zdruccinare dureroasă. S-a strîns lume multă împrejur, iar el privea năuc trupul zdrobit al copilului și dădea din mîini fără noimă. În mașina care se proptise cu botul în șanțul din stînga al șoselei, un ghiozdan nou-nouț și niște caiete frumos orînduite aveau să aștepte zadarnic drumul spre școală.

PAUL ULIERU ■

VREMEA

cum a fost
cum va fi

OTILIA DIACONU

Auroarele, fenomene electroluminoase ce iau naștere în ionosferă, se formează deasupra zonelor polare (aurore boreale și australe). Frecvența cea mai mare, în medie depășind 100 aurore pe an, se observă în emisfera nordică, în zona litoralului nordic al Norvegiei, Peninsula Taimir, Alaska de Nord, Canada de Nord, sudul Groenlandei. Frecvența lor scade ușor spre poli și se reduce brusc spre latitudinile mijlocii și joase. În zona paralelei de 45° latitudine nordică, aurorele polare apar de 5—6 ori într-un secol, iar la latitudinile de 30° sînt cu totul excepționale.

Primele studii spectrale ale aurorelor au fost realizate de fizicianul A.J. Angstrom în 1867. Cu spectrometrul său rudimentar a stabilit că spectrul aurorelor era dominat de o bandă galben-verde. Ulterior, în 1925, cu mijloace mai perfecționate s-a stabilit că de fapt dominantă este linia verde a oxigenului. Astăzi se știe că pe lângă benzile moleculare și liniile atomice ale oxigenului și ale ionilor acestuia, o contribuție foarte însemnată revine azotului și ionilor săi. Din analiza compoziției spectrale și a geometriei aurorelor relativ la orientarea liniilor cîmpului geomagnetic se deduce că aurore

este produsă în principal de electroni primari proveniți din erupțiile solare. Astfel particulele primare care străpung magnetopauza produc un mare număr de ioni și de atomi și molecule excitate.

Revenim la aurora polară observată în seara zilei de 17 noiembrie în țara noastră — probabil aurora polară roșie de tipul al doilea — cu observații privitoare la nivelul activității solare din intervalul 15—17 noiembrie și gradul de transparență al atmosferei. Încă din ziua de 15 noiembrie, prin liniile Sistemului Mondial de Telecomunicații Meteorologice s-a vehiculat telegrama GEOALERT ce anunța creșterea activității solare. Astfel în 15 noiembrie între orele 06²² T.U.C. și 19⁰⁰ T.U.C., cu ajutorul telescoapelor de radiații x s-au înregistrat erupții însemnate în emisfera nordică a Soarelui, nu departe de ecuatorul solar. În jurul orei 07⁰⁰ a.m., a avut loc o erupție puternică de radiații avînd lungimea de undă solară decimetrică de 10,5 cm. La aceeași oră a început o erupție puternică de protoni care s-a terminat abia seara la ora 22⁰⁰. În ziua de 16 noiembrie a continuat activitatea eruptivă atît în domeniul radiațiilor

X, cît și în domeniul radiațiilor decimetriche. Pe lângă observațiile și măsurătorile de pe Terra, erupțiile de radiații din ziua de 17 noiembrie au fost urmărite și de la bordul satelitelor Solar Maximum Mission aflat în ultimele zile de funcționare. Astfel în jurul orei 08⁰⁰ T.U.C., s-a observat o nouă erupție în banda radiației decimetriche; la ora 09²² T.U.C., izbucnește brusc o intensă furtună magnetică, ce a continuat și la ora 21⁰⁰ T.U.C. În zilele următoare erupții intense s-au semnalat doar în emisfera sudică a Soarelui.

În seara zilei de 17 noiembrie a predominat un cer mai mult senin în majoritatea zonelor țării, cu o vizibilitate maximă la sol.

Care a fost arealul pe care s-a observat acest fenomen în țara noastră și în ce formă? Vom continua în alt număr.

Revenim la conținutul obișnuit al rubricii prin precizarea evenimentelor meteorologice ale ultimelor săptămîni ale lunii noiembrie. Cea mai rece noapte 29—30 noiembrie a.c. s-a concretizat prin valori minime care la multe stații au depășit recordurile lunii: —26,8°C la Intorsura Buzăului, —20,4°C la Sfîntu

DATE CLIMATICE PENTRU INTERVALUL 7—13 decembrie

Zona geografică	VALORI MEDII MULTIANUALE		VALORI DEOSEBITE ALE TEMPERATURII ÎNREGISTRATE ÎN ULTIMA SUTĂ DE ANI			
	Temperatura aerului (°C)		Cantitatea de precipitații (l/m ²)		Maxime diurne	
	Maxime diurne	Minime nocturne	Maxime diurne	Minime nocturne	Valoarea	Localitatea și anul
Cîmpie	3 ÷ 6	-4 ÷ -1	8 ÷ 11	21.0	19.7	Verdeț de Mureș 1957
Deal și podiș	0 ÷ 6	-7 ÷ -2	8 ÷ 20	18.7	18.7	Cluj Napoca 1982
Depresiuni	-1 ÷ 4	-10 ÷ -2	5 ÷ 7	14.1	14.1	Miercurea Ciuc 1960
Vi. Omu	-5 ÷ -4	-11 ÷ -10	21	8.2	19.7	19.7
Litoral	6 ÷ 7	0 ÷ 1	6 ÷ 8	18.1	18.1	Mangalia 1960

Gheorghe-Covasna, —21,0°C la Ceahlău-Toaca, —13,8°C la București-Băneasa. Exceptînd regiunile din estul țării în nopțile de 29—30.XI și 30.XI — 1.XII, abaterile față de valorile medii au fost mai mici cu 10°—20°C. Valorile maxime au depășit recordurile zilei la stațiile: Satu-Mare, Baia-Mare, Bistrița, Cluj, Sibiu, Virfu Omu, iar abaterile față de mediile multianuale au fost de pînă la —13°C.

În intervalul 7—13 decembrie 1989, restructurările în distribuția centrilor barici vor fi destul de rapide, astfel încît aspectul vremii în țara noastră va fi diferențiat mult în timp și spațiu. La începutul intervalului componenta intensă de nord-vest a circulației aerului va face ca nebulozitatea aferentă ciclo-nilor subpolari să afecteze regiunile din nordul, centrul și estul țării, determinînd precipitații temporare sub formă de

ninsoare. Apoi, prin activarea ciclogenezei mediteraneene își vor face apariția precipitațiile sub formă de ninsoare, iar izolat și lapoviță și ploaie, mai întîi în regiunile sud-vestice, apoi treptat în sud și sud-est. În restul teritoriului ninsoarele se vor semnala pe arii mai restrînse. Se vor produce intensificări temporare ale vîntului la început în nord-estul țării, apoi în sud și sud-est, cu viteze de 35—60 km/h. Temperaturile minime vor fi cuprinse în general între —12°, —2°C, iar valorile maxime se vor încadra între —3°, +7°C.

Stratul de zăpadă măsura miercuri dimineață: 8 cm — Semenice, 9 cm — Cuntu, 12 cm — Paring, 4 cm — Păltinș, 15 cm — Poiana Brașov, 17 cm — Predeal, 129 cm — Virfu Omu 60 cm — Babele, 8 cm — Sinaia, 35 cm Cristianu Mare, 17 cm — Rarău, 14 cm — Vatra Dornei și 15 cm — Stîna de Vale.

ROMÂNIA ÎN LUME: CONLUCRARE ÎN SLUJBA PROGRESULUI

Doi reporteri

Cornel Nistorescu
Victor Rădulescu

intr-o
„Dacia“ break

5. Un zbor consacrat: București – Atena

Nimeni nu știe mai bine decât atenienii ce înseamnă circulația în marea metropolă a Eladei. Drumurile prin oraș sunt cel mai dificil examen al navelor. Poți muri în salvare în mijlocul unui convoi de mașini care se tîrîie cu cel mult 20 de kilometri la oră și în care nu poți cîștiga o poziție. Dezvoltarea Greciei, după proliferarea armatorilor care ar putea concura cu numărul vapoarelor pe cel al vagoanelor de marfă și călătorii, fără a rezolva problema căilor de comunicație, a fost urmată de o creștere impresionantă a liniilor aeriene. Dar cursele cele mai multe duc spre insule, deci mai puțin importante pentru omul de rând. Zborul la Salonic reduce un drum de cinci-sase ore pe o autostradă prea strîmtă la o călătorie de aproape o oră. Călătorii grăbite nu au parte de o cale rapidă de acces. Căile ferate se află în plină modernizare, și, spre mîndria noastră, românii contribuie cu priceperea și experiența lor la o campanie aflată la început de drum. Dar pentru atenianii soluția este încă departe. În toate discuțiile am auzit invocată problema traficului. Nu mai este mult și vom avea un oraș paralizat, spuneau unii. Va trebui să ne deplasăm doar în jurul casei, se plîngeau ei. Municipalitatea și guvernul au discutat mai multe proiecte. Toată lumea e de acord că trebuie făcut ceva. La câteva companii am auzit exprimîndu-se interesul pentru metrou, făcîndu-se trimiteri la experiența Bucureștilor cît și la tramvaiele sale. Problema transportului am auzit-o și acolo unde ne așteptam mai puțin, la Academia Internațională Olimpică și la Comitetul pentru organizarea candidaturii Atenei la Olimpiada 1996. Într-o nevoie neapărată de această Olimpiadă pentru că ea ne-ar obliga să rezolvăm problema transportului în Atena, spunea unul dintre oamenii implicați trup și suflet în această campanie. Contăm și pe sprijinul României. Olimpiada la Atena ar pune municipalitatea și guvernul în fața obligației de a lua o decizie rapidă, eficientă, cu multiple efecte în rezolvarea acestei chestiuni arzătoare. Rețeaua de metrou, insuficientă, va fi extinsă. Noul aeroport al orașului va intra în funcțiune, s-ar construi un ring pentru evitarea metropolei și ar mai apărea câteva artere pentru un trafic sporit. Dar, despre implicațiile Olimpiadei, acest mare spectacol al prieteniei prin sport, în viața unui oraș cum este Atena vom scrie într-una din corespondențele noastre viitoare. În alergătura de mele prin capitala greacă, am ajuns și la Aeroportul Internațional spre a expedia la redacție prin intermediul companiei TAROM corespondențele noastre. Pe modernul dar insuficientul aeroport al Atenei, lângă Panam, Lufthansa, Air France și alte zeci de companii, Tarom-ul se afla pe poziția unei companii cu o linie deja extrem de cunoscută și de solicitată. Trebuie spus că East Airport este destinat în exclu-

sivitate curselor internaționale, în timp ce West Airport, supranumit și Olympic Airport este rezervat zborurilor în insule și companiei naționale, Olympic Airways. Acesta din urmă, fosta proprietate a armatorului Onassis a devenit companie națională abia din ianuarie 1975. Pe aeroportul internațional al Atenei aterizează avioanele aparținînd celor 75 de companii aeriene care efectuează curse și zboruri charter în capitala greacă. Anul trecut, aproape două milioane de pasageri au plecat din Atena pe calea aerului și tot atîția au sosit aici, acestora adăugîndu-li-se încă o jumătate de milion de pasageri ai planetei aflați în tranzit spre alte puncte ale globului.

Spuneam că în imediata vecinătate a companiei PANAM, la ghișeele de îmbarcare, își desfășura activitatea compania română. Am reținut cîteva imagini cu pasagerii pregătiți de îmbarcare (un pictor român întors după o expoziție la Atena, un scriitor cu gîndul acasă, un om de afaceri pregătit de dispute, cîțiva studenți cu bagajele pentru un nou an universitar deja început în România), am luat legătura cu reprezentanta companiei TAROM la Atena, Mariana Gheorghiu, am predat corespondența pentru București și ne-am stabilit o întâlnire pentru a doua zi pe Panepistimiu nr. 32, unul din celebrele bulevarde ale Atenei care coboară în arhicunoscuta și mai mult decît viesparul pieței Omonia. La etaj, într-un birou discret, împodobit cu cîteva lucrări curioase, care nu trădau un mare iubitor de artă, l-am cunoscut pe domnul M.J. Allalouf, agentul general de vânzări pentru compania TAROM în Grecia. Care este importanța unui agent pentru o companie aeriană veți înțelege ceva mai tîrziu. Domnul Allalouf este în această postură din anul 1957, cînd prima cursă românească și prima din țările socialiste ateriza la Atena într-un zbor de linie. De treizeci și unu de ani, dînsul se ocupă cu toate chestiunile de vânzare a biletelor, pregătire pentru îmbarcare și multe alte lucruri extrem de complicate care intră în existența unei linii aeriene. Cu anii, dînsul a devenit și reprezentantul altor companii străine, unele au apărut, altele s-au retras sau au stricat prietenia, relația cu TAROM-ul rămînd constantă. O singură cursă la Atena a devenit insuficientă. A apărut a doua, dar solicitările au fost atît de mari că a apărut ca necesară o a treia cursă, pusă în combinație cu Larnaka, în Cipru. Există perioade în care și trei zboruri săptămînale spre Atena sînt prea puține. Atunci agenția din Panepistimiu este asaltată de călători în căutarea unui bilet. Așa apar cursele suplimentare, cele 7, 8, uneori chiar 10 avioane care zboară la Atena într-o singură săptămînă. Multă lume folosește cursa de noapte spre București spre a prinde o legătură spre centrul Europei, folosînd insistent această linie sigură, consacrată și conforta-

bilă. În ultima vreme numărul celor tineri care descoperă farmecul unei vacanțe de iarnă în Carpați a crescut simțitor, studenții pleacă la studii la universitățile românești reprezentînd și ei un important procent din călători. În zece locuri din Atena, la subagenții ai domnului M. J. Allalouf se pot solicita bilete pentru zboruri în România. „Sînt legat sufletește de TAROM pentru că avem o legătură de 32 de ani de cînd îi ajutăm pe cei dornici să ajungă la București și la Atena și în alte țări ale Europei. Avem o relație extrem de bună și încercăm să fim la înălțimea pretențiilor celor care vor să călătorească pe această linie, din ce în ce mai mulți, mai ales în perioada de iarnă. Cît despre modul în care piloții români efectuează zborurile, pot să vă spun că am auzit de mai multe ori de la pasagerii întorși din călătorie numai cuvinte frumoase. Este un lucru extrem de cunoscut, îl știți și dumneavoastră și mă puneți doar să repet. Piloții români se bucură de un renume deosebit, pe toate aeroporturile. Securitatea zborurilor este o chestiune de prim ordin pentru compania română”, spune domnul Allalouf, un vechi prieten al României și priceput agent în domeniul zborurilor aeriene. Ar merita adăugat că această profesie își are rădăcinile în copilărie, cînd tatăl său se îndeletnicea cu același lucru și în perioada dintre cele două războaie mondiale reprezentînd

M.J. Allalouf – agent general al companiei TAROM – Atena împreună cu Mariana Gheorghiu

Ghișeu de îmbarcare al companiei TAROM la Atena

la Salonic diferite companii care efectuau zboruri la Viena, Varșovia și București. A fost alături de tatăl său în prima companie de acest gen din Atena, cea care reprezenta o agenție norvegiană care efectua zboruri pe ruta Oslo – Geneva – Atena – Bangkok – Hong Kong. Cu sprijinul Mariane Gheorghiu și a domnului Allalouf am obținut aprobarea autorităților aeroportuale de a fotografia sosirea avionului TAROM de la București. Ne-am instalat aparatura în imediata vecinătate a pistei și am început să așteptăm. La 15–20 de kilometri de aeroport apăreau întîi niște luminițe. Două, chiar trei avioane se îndreptau spre pistă. Altele ple-

cau, altele se pregăteau de decolare pe fundalul unei inserări grăbite. Aveam sentimentul unei veritabile aglomerații aeriene și așteptam cu emoție sosirea cursei TAROM, un eveniment obișnuit la Atena, pentru noi plecați de multă vreme de acasă, deja un fapt deosebit. Din păcate aglomerarea din aer a făcut ca sosirea cursei de București să aibă loc într-un moment în care ziua era aproape stinsă. A trebuit să ne mulțumim cu imaginile de la aeroport și cu cele luate la coborîrea pasagerilor. Dar și așa, pe inserate, cînd ROMBAC-ul a atins pista aeroportului din Atena am tresărit și am zis, asta-i al nostru

6. Ankara: itinerarele măștrilor

Două lucruri ar trebui mărturisite la începutul acestei însemnări. Primul. Că nu știm nimic despre existența piloților români la Ankara. Ne-a spus-o cu totul întîmplător un compatriot care mai mult într-o doară a amintit că în zilele următoare va zbura din capitala Turciei pînă la Sivas, un oraș din Anatolia cu piloți și cu un avion românesc. Compania turcă THT (Turk Hava Transport) îi oferea un bilet gratuit de la

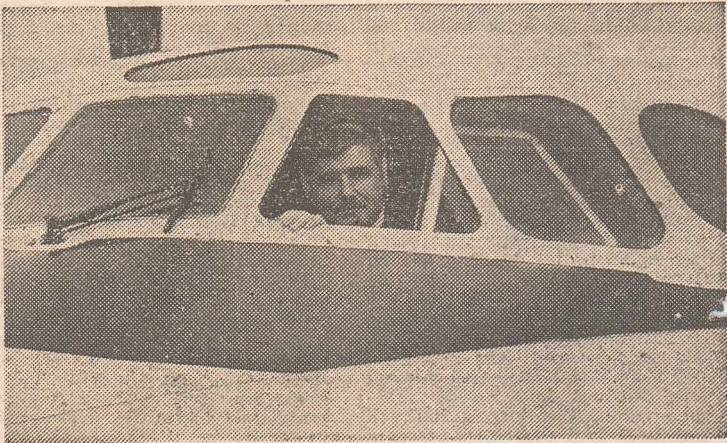
Ankara la Sivas pentru faptul că era compatriotul piloților și reprezenta țara acestora. Al doilea. E o chestiune mai mult personală și care ține de o prejudecată născută din supralicitarea aparențelor. Avioanele mai mici, cum este AN 24 nu ne inspirau un interes deosebit. Ni se păreau, atrași de modernele nave aeriene de astăzi, demodate. Cînd la Ankara am aflat de cele două aparate ale companiei TAROM închi-

riate pentru a efectua curse regulate pe rutele interne ale Turciei am rămas, la început, surprinși. Mai apoi am înțeles că pentru fiecare drum, chiar și pentru cele ale văzduhului omul trebuie să-și aleagă mijlocul adecvat. Pentru a înțelege mai bine contextul prezenței acestor aparate de zbor în Turcia și efortul piloților, mecanicilor și însoțitorilor de bord din Româ-

(Continuare în pag. 21)

Inginerul Traian Brătescu și mecanicul Vasile Dascăl

Comandantul Marian Georgescu la bord

Redacția: București, Piața Școlii 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane: 17 60 10; 17 60 20, întrebări: Actualitatea politică: 25 60; Economie: 21 28; Cultură, știință, învățămînt: 14 57; Cetățenești: 14 53; Scrieri: 25 42; Reportaj-informații: 25 60; Sport: 14 53; Foto: 25 28; Secretariat de redacție: 21 23; Secretariat redactor șef: 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Școlii”. Cîștorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA” – sectorul export-import presă P.O. Box 12 201, telex 10876, presfir București, Colea Griviței nr. 64–66.